

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

C 218

Izdevums
latviešu valodā

Informācija un paziņojumi

56. sējums
2013. gada 30. jūlijs

Paziņojums Nr.	Saturs	Lappuse
I	<i>Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi</i>	
	ATZINUMI	
	Reģionu komiteja	
	101. plenārsesija 2013. gada 30. maijā	
2013/C 218/01	Reģionu komitejas atzinums "Jauniešu nodarbinātības pasākumu kopums"	1
2013/C 218/02	Reģionu komitejas atzinums "Kultūras un radošās nozares izaugsmei un nodarbinātībai"	7
2013/C 218/03	Reģionu komitejas atzinums "Inovācijas plaisas mazināšana"	12
2013/C 218/04	Reģionu komitejas atzinums "ES tiesību aktu normatīvā atbilstība (REFIT)"	22
2013/C 218/05	Reģionu komitejas atzinums "Tirgus stāvokļa attīstība un attiecīgie nosacījumi piena kvotu sistēmas darbības pakāpeniskai izbeigšanai – otrais "raitas pielāgošanās" ziņojums"	27

LV

Cena:
EUR 4

(Turpinājums nākamajā lappusē)

III *Sagatavošanā esoši tiesību akti*

REĢIONU KOMITEJA

101. plenārsesija 2013. gada 30. maijā

2013/C 218/06	Reģionu komitejas atzinums "Direktīva par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotēto uzņēmumu direktoru bez izpildpilnvarām vidū un saistītiem pasākumiem"	33
2013/C 218/07	Reģionu komitejas atzinums "Direktīvas par ietekmes uz vidi novērtējumu pārskatīšana"	42
2013/C 218/08	Reģionu komitejas atzinums "7. vides rīcības programma"	53

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

ATZINUMI

REĢIONU KOMITEJA

101. PLENĀRSESĪJA 2013. GADA 30. MAIJĀ

Reģionu komitejas atzinums “Jauniešu nodarbinātības pasākumu kopums”

(2013/C 218/01)

REĢIONU KOMITEJA

- atzinīgi vērtē dokumentu “Jauniešu nodarbinātības pasākumu kopums” kā mēģinājumu ierosināt virkni konkrētu pasākumu, lai palīdzētu dalībvalstīm cīnīties ar jauniešu bezdarba nepieņemami augsto līmeni un attiecīgo sociālo atstumtību;
- uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību īpaši nozīmīgo lomu bezdarba apkarošanas pasākumu izstrādē un īstenošanā, lai piedāvātu jauniešiem iespējas un atbalstu labas prakses apmaiņā;
- uzsver arī, ka jaunieši un jaunatnes organizācijas būtu aktīvi jāiesaista stratēģiju izstrādē;
- ņemot vērā jautājuma steidzamību, Komiteja lūdz Eiropadomi piekrist, ka Jaunatnes nodarbinātības ierosmes īstenošana tiek paredzēta jau 2013. gadā;
- mudina Eiropas Komisiju izstrādāt Eiropas stažēšanās kvalitātes sistēmu, izveidot Eiropas Mācekļu darba apvienību un sagatavot priekšlikumu jaunajai EURES regulai;
- aicina Komisiju atbalstīt un papildināt dalībvalstu rīcību arodmācību politikas jomā, ieteikuma veidā ierosinot obligātus mācekļa prakses kvalitātes standartus Eiropas līmenī, lai atvieglotu iegūto zināšanu atzīšanu visā Eiropā.

Ziņotājs

Enrico ROSSI kgs (IT/PSE), Toskānas reģiona priekšsēdētājs

Atsauces dokumenti

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Jauniešu pāreja uz nodarbinātību"

COM(2012) 727 final

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Virzībā uz stažēšanās kvalitātes sistēmas izveidi. Otrā posma apspriešanās ar sociālajiem partneriem Eiropas līmenī saskaņā ar LESD 154. pantu"

COM(2012) 728 final

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ**REĢIONU KOMITEJA****Vispārīgs konteksts**

1. atbalsta Eiropas Komisijas centienus cīņā pret jauniešu bezdarbu, kas neapšaubāmi ir viena no sarežģītākajām problēmām, ar kurām saskaras ES, un tās risināšanai steidzami nepieciešama politiska, saskaņota un sistemātiska rīcība ⁽¹⁾, kā arī pietiekami līdzekļi;

2. atzinīgi vērtē dokumentu "Jauniešu nodarbinātības pasākumu kopums" ⁽²⁾ kā mēģinājumu ierosināt virkni konkrētu pasākumu, lai palīdzētu dalībvalstīm cīnīties ar jauniešu bezdarbu nepieņemami augsto līmeni un attiecīgo sociālo atstumtību;

3. atzinīgi vērtē duālo pieeju (ieteikumi dalībvalstīm un koordinācija, iniciatīvas un pasākumi Eiropas līmenī), ko Komisija ir ierosinājusi paziņojumā "Jauniešu pāreja uz nodarbinātību". Vienlaikus uzsver, ka nepieciešama atbilstoša un proporcionāla rīcība Eiropas, valstu un reģionu līmenī un ka pilnībā jāievēro subsidiaritātes princips;

4. uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību īpaši nozīmīgo lomu bezdarba apkarošanas pasākumu izstrādē un īstenošanā, lai piedāvātu jauniešiem iespējas un atbalstu labas prakses apmaiņā, un uzsver arī, ka jaunieši un jaunatnes organizācijas būtu aktīvi jāiesaista stratēģiju izstrādē;

5. atzinīgi vērtē Eiropadomes 2013. gada 7.–8. februāra lēmumu piešķirt 6 miljardus *euro* Jauniešu nodarbinātības iniciatīvai, ko paredzēts ieviest visos reģionos (NUTS 2), kuros jauniešu bezdarba līmenis ir augstāks par 25 %. Lai arī tas ir

atzinīgi vērtējams solis, tomēr uzskata, ka paredzētie līdzekļi nav pietiekami šīs samilzušās problēmas atrisināšanai;

6. ņemot vērā jautājuma steidzamību, Komiteja lūdz Eiropadomi piekrist, ka Jaunatnes nodarbinātības ierosmes īstenošana tiek paredzēta jau 2013. gadā;

7. uzskata, ka būtiska Jauniešu nodarbinātības iniciatīvai piešķirto līdzekļu daļa jānodod vietējām un reģionālajām pašvaldībām, lai palielinātu pašvaldību iespējas īstenot jauniešu nodarbinātības pasākumus vietējiem apstākļiem vispiemērotākajā veidā;

8. mudina Eiropas Komisiju izstrādāt Eiropas stažēšanās kvalitātes sistēmu, izveidot Eiropas Mācekļu darba apvienību un sagatavot priekšlikumu jaunajai EURES regulai;

9. uzsver transversālas, vienotas un ilgtspējīgas pieejas nozīmi īstenošanas procesā, lai nodrošinātu sinerģiju starp visām stratēģiskajām iniciatīvām – "Jaunu prasmju un darba vietu programma" ⁽³⁾, "Jaunatne kustībā" ⁽⁴⁾, "Inovāciju savienība", "Digitālā programma Eiropai" – un starp tām un kohēzijas politiku 2014.–2020. gadam;

10. stingri atbalsta stratēģiju "Eiropa 2020" un tās instrumentus, kā arī apņemšanos sasniegt mērķus nodarbinātības jomā, tostarp priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas gadījumu samazināšanu, un aicina dalībvalstis attiecīgi stiprināt izaugsmi un inovācijas, kā arī veicināt ciešu sadarbību starp dažādiem pārvaldības līmeņiem. Šajā sakarā uzsver reģionālo un vietējo pašvaldību nozīmi stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanā un nepieciešamību īstenot valstu reformu programmas, sadarbojoties dažādos pārvaldības līmeņos;

⁽¹⁾ CdR 2562/2012 fin.

⁽²⁾ COM(2012) 727 final, COM(2012) 728 final, COM(2012) 729 final.

⁽³⁾ CdR 401/2010 fin.

⁽⁴⁾ CdR 292/2010 fin.

11. uzsver nepieciešamību nekavējoties risināt arvien pieaugušo problēmu Eiropā saistībā ar jauniešiem, kas nav nedz nodarbināti, nedz arī iesaistīti izglītības vai apmācības procesā, un novērtēt tās izmaksas gan īstermiņā, gan ilgtermiņā, apzinoties problēmas sociālo un ekonomisko ietekmi, kā arī sekas un riskus (sociālajā un demokrātijas aspektā), kas saistīti ar jauniešu autonomijas trūkumu. Tāpat uzskata, ka jauniešu neintegrēšanās darba tirgū ir atkarīga arī no tādiem faktoriem kā nodarbinātības dienestu darbības efektivitāte, saistība starp izglītības un nodarbinātības vidi, kā arī brīvprātīgo darba organizāciju un trešā sektora iesaistīšanās apjoms; jāuzsver, ka vislielāko ietekmi rada sadarbība starp pašvaldībām, nodarbinātības aģentūrām, kā arī konsultējošām un izglītības struktūrām;

12. atzīst, ka labāki jauniešu nodarbinātības rezultāti ir novēroti valstīs, kurās jauniešiem ir iespējas kvalitatīvi stažēties un kurās ir stabilas mācekļu sistēmas⁽⁵⁾, kas ir apmācības un darbā iekārtošanās sistēmas neatņemama sastāvdaļa. Tas pats vērojams arī tur, kur nodarbinātības dienesti darbojas efektīvi. Šajā saistībā uzsver, ka jāvērs uzmanība uz Eiropas līmenī pastāvošo labo praksi publiskajos profesionālās orientācijas dienestos un darba meklētāju atbalsta sistēmās. Uzskata arī, ka iespēju robežās pēc iespējas lielāku skaitu vietējo jaunatnes organizāciju vajadzētu iesaistīt nodarbinātības un profesionālās orientācijas dienestu darbā;

13. atzinīgi vērtē tā dēvēto garantiju jauniešiem, ko paredzēts ieviest, lai nodrošinātu, ka četru mēnešu laikā pēc skolas beigšanas vai darba līguma beigām jaunieši saņem kvalitatīvu darba piedāvājumu, iespēju turpināt mācības, veikt mācekļa praksi vai stažēties; jaunatnes bezdarba mazināšana ir ļoti svarīgs uzdevums, kas ietekmēs Eiropas nākotni;

14. RK rūpīgi sekos līdzi, kā tiek ieviesta jauniešiem paredzētā garantija, un Komiteja norāda, ka tas ir ļoti dārgs instruments, tādēļ dalībvalstīm, īpaši tām, kuras saskaras ar smagām finansiālām problēmām, ir vajadzīgs stingrs ES atbalsts minētās garantijas ieviešanai;

15. uzsver: ir jāpanāk, ka no šā pasākuma ieguvēji ir jaunieši vecumā līdz 30 gadiem – arī ar augstskolas izglītību –, nevis līdz 25 gadiem;

16. centīsies panākt, lai iestāžu sarunās par jaunajiem Eiropas Sociālā fonda noteikumiem attiecībā uz Jaunatnes nodarbinātības ierosmi, par kuru panākta vienošanās 2013. gada 7. un 8. februāra Eiropadomē, šā instrumenta ietvaros piešķirtais budžets nodrošinātu elastīgākus nosacījumus tādos jautājumos kā līdzfinansējuma līmenis un avansa maksājumi, lai efektīvāk un rūpīgāk rīkotos grūtajos apstākļos, kādi šajā jomā pastāv reģionos. Komiteja arī prasa vietējās un reģionālās pašvaldības savlaicīgi informēt par iniciatīvas darbību un par summām, kas

gaidāmas no diviem minētajiem finansējuma veidiem, lai to varētu ņemt vērā, izstrādājot stratēģijas jauniešu bezdarba apkarošanai un garantijas shēmas;

Mācekļa prakses nozīme jauniešu autonomijā

17. mudina dalībvalstis un kompetentās iestādes izveidot apmācības programmas, kas atbalsta un paātrina pāreju no skolas uz darbu, lai nepieļautu, ka jaunieši pārāk ilgu laiku paliek izglītības vai profesionālās apmācības sistēmā bez perspektīvām. Tomēr līdzās agrākai ieešanai darba tirgū jābūt arī iespējai atsākt apmācību, lai mūžizglītības ietvaros uzlabotu prasmes vai pārkvalificētos. Vienlaikus iesaka izstrādāt un īstenot reģionālās stratēģijas, kas vērstas uz nodarbinātību un profesionālo izglītību, sadarbojoties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, izglītības un apmācības iestādēm un valsts nodarbinātības aģentūrām, kā arī uzņēmumiem, tādējādi atvieglojot iekļaušanos darbā integrētu ekonomikas sistēmu ietvaros;

18. uzsver, ka steidzami jāpievēršas arī jauniešu bezdarba dzimumu līdztiesības aspektam, jo jaunas sievietes vairāk saskaras ar nestabilu nodarbinātību un cieš no vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirībām (pat stažēšanās laikā) un no tā, ka nav atbilstošu pasākumu darba un privātās dzīves saskaņošanai; tāpēc aicina visās shēmās, kas paredzētas jauniešu nodarbinātības veicināšanai, ņemt vērā attiecīgās valsts, reģionālos un vietējos apstākļus, kā arī minētās problēmas dzimumu līdztiesības aspektu;

19. atgādina, ka mācekļu programmas būtiski veicina pāreju no skolas uz darba dzīvi, ļaujot jauniešiem iegūt darba pieredzi savā darba vietā (*on-the-job*), kā arī teorētiskās zināšanas ārpus darba vietas (*off-the-job*), pateicoties uzņēmumu un izglītības iestāžu iesaistīšanai apmācības procesā; tāpēc mudina dalībvalstis veicināt divējādās mācekļu programmas, arī augstākajā izglītībā;

20. pauz cerību, ka, ievērojot esošo kompetenču sadalījumu, tiks rasta iespēja izveidot kopēju sistēmu, kas palīdzēs saskaņot duālās apmācības iniciatīvas dažādās dalībvalstīs, ļaus pēc iespējas labāk izmantot mācekļa laiku un sniegs ieteikumus, kā to organizēt;

21. aicina Komisiju atbalstīt un papildināt dalībvalstu rīcību arodmacību politikas jomā, ieteikuma veidā ierosinot obligātus mācekļa prakses kvalitātes standartus Eiropas līmenī, lai atvieglotu iegūto zināšanu atzišanu visā Eiropā;

22. atzinīgi vērtē gūtos panākumus virzībā uz Eiropas Mācekļu darba apvienības izveidi, kas būtu noderīgs Eiropas instruments, ar ko nodrošināt prasmju atbilstību pieprasījumam un izveidot atbilstošu atsaucē sistēmu iegūtajām kvalifikācijām;

⁽⁵⁾ SWD(2012) 406 final.

23. atbalsta Komisijas priekšlikumu veicināt sadarbības veidus, kas sekmē duālās apmācības attīstību un izplatību. Tomēr šai sadarbībā jāiesaistās gan valstu iestādēm, kas atbild par profesionālo apmācību, izglītību un nodarbinātības politiku, gan vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvjiem, gan Eiropas Sociālā fonda (ESF) pārvaldības struktūrām, gan uzņēmumu un sociālo partneru pārstāvjiem. Mērķis ir apzināt noderīgas stratēģijas katras dalībvalsts darba tirgū un izglītības sistēmā, lai stiprinātu mācekļa praksi un uzlabotu valstīm piešķirto ESF līdzekļu izmantošanas kārtību duālās apmācības sistēmu izveidē un īstenošanā;

24. atzīmē, ka labāki rezultāti nodarbinātībā un apmācībā tiek sasniegti, ja ir laba sadarbība starp visām ieinteresētajām personām⁽⁶⁾. Tāpēc iesaka dalībvalstīm veicināt sadarbību starp skolām, iestādēm un institūcijām, kas nodrošina profesionālo izglītību un apmācību, uzņēmumiem un nodarbinātības dienestiem. To var panākt ar pasākumiem kultūras un strukturālā līmenī, kā arī ar finanšu un fiskālo atbalstu, ko vajadzības gadījumā nodrošina reģionālās un vietējās pašvaldības;

25. uzskata, ka ir jāatbalsta MVU īpašās vajadzības, jo tie var palīdzēt nodrošināt jauniešiem darba tirgū nepieciešamās prasmes, taču tiem ir ierobežoti resursi un jāpārvar arvien lielāki organizatoriskie, birokrātiskie un kultūras šķēršļi;

26. uzskata, ka valsts vai reģionālo un vietējo pašvaldību pārvaldībā esošām nodarbinātības aģentūrām un struktūrām būtu jāveicina jauniešiem paredzētu prakšu rīkošana, tām būtu jāpiešķir kontroles pilnvaras un tām būtu jā rūpējas par prakses pārraudzību. Attiecīgi būtu jāpielāgo institucionālā sistēma;

Stažēšanās kā līdzeklis jauniešu iekļūšanai darba tirgū

27. atgādina, ka stažēšanās process, pat ja tas ir īss, var sniegt noderīgu apmācību, kas ļauj jauniešiem pēc iespējas ātrāk un stabilā veidā iekļūt darba tirgū. Tādēļ stažēšanās procesam jābūt kvalitatīvam gan apmācības saturā, gan sociālās aizsardzības ziņā. Tāpēc Reģionu komiteja aicina pašvaldības piedāvāt jauniešiem maksimāli daudz stažēšanās iespēju, lai viņi varētu tuvāk iepazīt plašāku profesiju un amatu klāstu. Komiteja uzskata, ka vietējās un reģionālās pašvaldības var rādīt piemēru kvalitatīvu stažēšanās programmu īstenošanā, un tāpēc pauž cerību, ka tās kopā ar izglītības iestādēm pildīs vadošo lomu stažieru koordinācijā un nodarbināšanā, kā arī forumu izveidē sadarbībai ar uzņēmumiem, lai jauniešiem palīdzētu ātri atrast vietu darba tirgū;

28. atzīmē, ka daudzās dalībvalstīs stažēšanās instrumentu izmanto nepareizi – kā ļaunprātīgas izmantošanas iespēju, lai

piesaistītu lētu vai pat bezmaksas darbaspēku, un ka to bieži izmanto normālu darba līgumu vietā, daudzos gadījumos tieši lielāka darba apjoma posmos;

29. uzskata: stažēšanās definīcijā jāatspoguļo, ka tā ir apmācība, kas pietuvina darba dzīvei, turklāt, lai definīcija būtu precīza, tajā jānorāda, ka plašākā izpratnē stažēšanās ir process, kas ietver profesionālo orientāciju, izglītību un darbu;

30. aktīvi atbalsta ES nozīmi Eiropas līmenī atzītu kvalitātes kritēriju noteikšanā. ES līmeņa risinājums varētu dot arī acīmredzamu ieguvumu stažieru mobilitātes jomā ES un ārpus ES un palīdzētu uzlabot darba tirgus integrāciju;

31. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumus attiecībā uz Eiropas stažēšanās kvalitātes sistēmu kā pasākumu kopumu, kas veicina jauniešu iekļūšanu darba tirgū;

32. uzsver nepieciešamību steidzami izstrādāt Eiropas ieteikumu attiecībā uz stažēšanos un noteikt tajā visām dalībvalstīm kopējus obligātos standartus Eiropas līmenī. Šajā ieteikumā būtu jāņem vērā visi stažēšanās veidi, nevis tikai stažēšanās atvērtā tirgū (ārpus mācību programmas);

33. pauž cerību, ka dalībvalstīs tiks noteiktas obligātās prasības, piemēram, rakstisks līgums starp stažieri un uzņēmumu organizāciju (un varbūt arī ar izglītības iestādi vai subjektu, kas atbalsta stažēšanos), kurā noteikti profesionālie un stažēšanās mērķi, stažēšanās ilgums, darba laiks un attiecīgā gadījumā sociālā apdrošināšana un izdevumu atlīdzināšana vai pabalsti. Līgumā noteiktais apmācības saturs būtu jānodrošina, uzņemtajā organizācijā ieceļot darbaudzinātājus vai apmācības vadītājus, kuru profesionālās prasmes atbilst stažēšanās saturam;

34. iesaka izveidot stažieriem pārredzamu procesu un uzsver, ka svarīga nozīme ir taisnīgai izdevumu atlīdzināšanai vai pabalstiem, ko var finansēt ar ESF līdzdalību un kas var būt reāls kvalitātes elements, kurš nodrošinātu jauniešu un uzņēmuma abpusēju ieguvumu un cieņas izrādīšanu stažieriem;

35. atkārtoti norāda, ka organizācijai, kas uzņem stažieri, ir jāievēro obligātās prasības, piemēram, noteikumi par sociālo nodrošinājumu, veselību un drošību darba vietā, noteikumi attiecībā uz personām ar invaliditāti utt.;

36. uzsver, ka par zināšanām un prasmēm, ko stažieris guvis stažēšanās laikā, ir jāizsniedz oficiāla apliecinība;

⁽⁶⁾ COM(2012) 669 final.

37. atbalsta Komisijas priekšlikumu modernizēt direktīvu par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu⁽⁷⁾, paplašinot tās piemērošanas jomu un iekļaujot stažēšanas periodus citās dalībvalstīs; rosina pārbaudīt, vai direktīva nebūtu jāattiecinā ne tikai uz stažēšanas, kas nepieciešama reglamentētas profesionālās darbības veikšanai, bet arī uz stažēšanas atvērtā tirgū un stažēšanas, kas paredzēta mācību programmā;

Mobilitāte kā jauniešu spēju attīstīšanas faktors

38. uzskata gados jaunu darbinieku ģeogrāfisko mobilitāti par būtisku instrumentu, kas palīdzētu mazināt vietējo nelīdzsvarotību starp darba pieprasījumu un piedāvājumu. Tāpēc ar konkrētiem kritērijiem attiecīgajā nozarē izveidoti stažēšanās piedāvājumi (piem., stažēšanās amatniecībā vai tūrismā) var būt efektīvi šādas mobilitātes veicināšanas instrumenti, kas palīdz jauniešiem atgriezties dzimtajā reģionā, kur viņiem būs lielākas iespējas atrast darbu, pateicoties apgūtajām labākām prasmēm. Tas ir īpaši svarīgi tādēļ, lai saglabātu reģionālo kohēziju un palīdzētu reģioniem, kuri saskaras ar demogrāfiskām problēmām, piemēram, iedzīvotāju novecošanu vai iedzīvotāju skaita samazināšanos;

39. pauž cerību, ka turpmākajām Eiropas mobilitātes atbalsta programmām, kas iekļautas priekšlikumā "Erasmus visiem", tiks piešķirts pienācīgs un ilgtspējīgs finansējums, lai ļautu pēc iespējas lielākam skaitam jauniešu īstenot vienu akadēmiskās vai profesionālās izglītības programmas posmu ārzemēs, ņemot vērā jauniešu no tālākajiem reģioniem īpašo situāciju;

40. atbalsta Komisijas lēmumu pārveidot Eiropas darba vietu meklēšanas tīklu par instrumentu, kas orientēts uz rezultātu un sasaista darba pieprasījumu un piedāvājumu, turpmāk attīstot iniciatīvu "Tava pirmā EURES darba vieta", lai palīdzētu ES iedzīvotājiem vecumā no 18 līdz 30 gadiem atrast darbu citā dalībvalstī;

41. uzskata, ka jābūt iespējai piešķirt attiecīgus resursus, izmantojot gan ESF, gan valstu un/vai reģionālos līdzekļus, kas papildinātu ES izglītības programmas. Šie resursi jānovirza tā, lai atbalstītu konkrētus mobilitātes režīmus, kas visiem ES jauniešiem ar vienlīdzīgiem nosacījumiem neatkarīgi no dzīvesvietas dotu iespēju izmantot šo mobilitāti, un dalībvalstu nodarbinātības valsts dienesti jāmudina izveidot un savos darba pienākumos integrēt programmas, kas palīdz izmantot EURES sistēmas iespējas;

Dažas transversālas prioritātes

42. atzinīgi vērtē iniciatīvas "ES prasmju panorāma" un "Eiropas kvalifikāciju apliecība", kas domātas prasmju noteikšanai. Šie instrumenti var labāk reaģēt uz pieprasījumu pēc atbilstošām prasmēm un palīdzēt izveidot atbilstošu atsauci

sistēmu kvalifikācijām, ietverot prasmes, kas iegūtas ne tikai formālā izglītībā, bet arī neformālā un ikdienējā apmācībā;

43. mudina dalībvalstis izveidot un ieviest tādas politikas nostādnes un instrumentus, kas veicina jauniešu uzņēmējdarbības uzsākšanu, arī piešķirot garantijas finansējumam un līzīngam un atbalstu aizdevumu procentu likmju samazināšanai, kā arī izmantojot mikro kredītu instrumentus;

44. uzskata, ka ir būtiski izveidot saikni starp akadēmisko pasauli un uzņēmumiem, pēc iespējas vairāk izmantojot tādu instrumentus kā programma "Erasmus jaunajiem uzņēmējiem"; ir pierādījies, ka tas ir īpaši efektīvs uzņēmējdarbības stimulēšanas instruments, kā tas jau uzsvērts iepriekšējā Reģionu komitejas atzinumā⁽⁸⁾;

45. piekrīt Komisijas viedoklim, ka ir svarīgi dot spēcīgu impulsu stratēģiskajām nozarēm ar paaugstinātu nodarbinātības potenciālu (veselības aprūpe, sociālā nozare, zaļā ekonomika un IKT) gan jaunu uzņēmumu veidošanā, gan nodarbinātības veicināšanā kopumā; reģionālajam līmenim šajā ziņā var būt īpašs uzdevums mērķtiecīgi sekmēt prasmju izkopšanu spēcīgās reģionālās nozarēs, kurās ir pozitīvas nodarbinātības perspektīvas;

46. uzskata, ka ir būtiski pilnveidot darba tirgus drošumu un elastību (elastdrošības koncepcija), atrodot līdzsvaru starp darba devēju nepieciešamību pēc elastīga darbaspēka un darbinieku nepieciešamību pēc drošības un aizsardzības arvien nepastāvīgākajā nodarbinātības vidē;

47. uzsver: izstrādājot stratēģiju par jaunatnes nodarbinātības politiku vispārējo plānošanu un vadību, svarīga nozīme ir sadarbībai ar vietējā un reģionālā līmeņa iestādēm. Lai stiprinātu saikni starp publiskajām struktūrām, jauno paaudzi un uzņēmumiem, varētu izstrādāt inovatīvas, integrētas sistēmas, kas domātas jaunatnes nodarbinātības politikas pārvaldībai;

48. uzsver, ka jaunu iniciatīvu izstrādē un īstenošanā ir pilnībā jāiesaista reģionālās un vietējās pašvaldības, jo tām ir vislabākās iespējas izprast vietējās prasības un vajadzības, arī attiecībā uz nodarbinātību un jauniešiem paredzētām programmām;

49. atgādina Eiropas Komisijai, ka reģionālās un vietējās pašvaldības lielā mērā jau ir atbildīgas par nodarbinātības, izglītības un apmācības politikas īstenošanu; turklāt pauž nožēlu, ka Komisijas paziņojumā nav konkrētas atsauci uz vietējo un reģionālo pašvaldību atbildību⁽⁹⁾ ne minēto jomu politikas izstrādāšanā, ne ieviešanā;

⁽⁷⁾ COM(2011) 883 final.

⁽⁸⁾ CdR 1186/2012 fin.

⁽⁹⁾ CdR 1186/2012 fin.

50. iesaka ES piešķirt nepieciešamo nozīmi un atbalstu stažēšanās instrumentam "Jauniešu nodarbinātības pasākumu kopumā" un visplašākajā jauniešu garantiju shēmu veicināšanas nozīmē, lai ar jaunatnes nodarbinātības politikas palīdzību varētu risināt lielāko Eiropas sociālo problēmu – novērst paaudžu plaisu un dot jauniešiem iespējas pilnībā īstenot savu autonomiju;

51. uzskata, ka ir būtiski ievērojamus līdzekļus veltīt tam, lai jauniešos rosinātu uzņēmējdarbības garu. Šie centieni jāvirza uz jaunajām nozarēm, kas vispārējā ekonomikas satvarā noteiktas

dažādās reģionālajās stratēģijās. Apgūtās zināšanas un jauniešu apliecinātā vēlme mācīties Eiropas sabiedrībai piedāvā izaugsmes iespēju. Pieredzei mūs jāmača mūsu jaunos uzņēmējus nevirzīt uz nozarēm, kurām jau īstermiņā nav saimnieciskas nākotnes. Tāpēc ekonomiski sarežģītā sabiedrībā mums ir "jāmāca, kā mācīties", izmantojot apmācību shēmas, kas jauniešiem ļauj abstraktu uzņēmējdarbības ideju pārvērst praktiskā projektā. Finansējumam ir būtiska nozīme. Tāpēc dalībvalstīm vajadzētu tam veltīt zināmu savu finanšu instrumentu procentuālo daļu, izmantojot koeficientus, kas tieši piesaistīti jauniešu bezdarba līmenim, lai varētu ar izdevīgiem nosacījumiem finansēt gados jaunu uzņēmēju iesniegtos projektus.

Briselē, 2013. gada 30. maijā

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Kultūras un radošās nozares izaugsmei un nodarbinātībai”

(2013/C 218/02)

REĢIONU KOMITEJA

- pozitīvi vērtē to, ka paziņojumā viscaur atzīts kultūras ieguldījums vietējā un reģionālajā attīstībā un uzsvērts lietpratīgas specializācijas stratēģiju nozīmīgums;
- ierosina vietējā un reģionālajā līmenī izstrādāt radošas koncepcijas un tās iesniegt “Eiropas Radošuma forumam”, kurš apvieno publiskā un privātā sektora pārstāvjus un brīvprātīgo grupas un kurā analizē iespējas, kā Eiropā varētu radoši risināt akūtas vietējā un Eiropas līmeņa problēmas;
- uzsver, ka ļoti svarīgi ir radošas prasmes apgūt jau bērnībā, lai jaunā paaudze varētu pilnībā izmantot priekšrocības, ko paver jaunās iespējas piekļūt kultūrai, un labāk sagatavoties turpmākajai profesionālajai dzīvei. Īpaši svarīgi ir arī palīdzēt jauniešiem un visai sabiedrībai pielāgoties digitalizācijas sekām;
- atzinīgi vērtē to, ka Komisija apņēmusies vienkāršot spēkā esošos noteikumus un paplašināt kultūras un radošo nozaru piekļuvi ārējam finansējumam;
- uzsver, ka kultūrai un radošumam vairāk uzmanības jāvelta stratēģijā “Eiropa 2020” un jāatzīst nozīmīgās saiknes ar citām politikas jomām, piemēram, rūpniecības, tūrisma, izglītības un finanšu politiku.

Ziņotājs

Anton ROMBOUTS kgs (NL/PPE), Hertogenbosas pilsētas mērs

Atsauces dokuments

Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Atbalsts kultūrai un radošajām nozarēm izaugsmei un nodarbinātībai Eiropas Savienībā"

COM(2012) 537 final

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgais konteksts

1. atzinīgi vērtē paziņojumu "Atbalsts kultūrai un radošajām nozarēm izaugsmei un nodarbinātībai Eiropas Savienībā"; tā ir pareizajā brīdī pieņemta stratēģija, kuras mērķis ir nodrošināt, ka pilnībā tiek izmantots šo nozaru potenciāls atbalstīt ekonomikas attīstību un sociālo attīstību. Komiteja īpaši atzinīgi vērtē to, ka uzmanība veltīta kultūras un radošo nozaru (KRN) spējai radīt izaugsmi un darbavietas un sekmēt inovāciju, kā arī plašākai pozitīvai ietekmei, kas kultūrai varētu būt citās nozarēs un politikas jomās. Paziņojums liecina, ka Eiropas Komisijas un RK viedoklis par kultūras un radošuma izaugsmes potenciālu ir ļoti līdzīgs. RK uzsver, ka kultūras un radošo nozaru attīstībai Eiropā ļoti svarīgs ir vietējais un reģionālais līmenis, kā tas minēts RK atzinumā "Kultūras un radošo nozaru potenciāla īstenošana" ⁽¹⁾, kura ieteikumi ir arī iekļauti paziņojumā;

2. atgādina, ka ekonomikas un finanšu krīzes laikā kultūra un radošās nozares arī var radoši veicināt veselības aizsardzības un sociālās politikas mērķu sasniegšanu, atbalstot inovāciju un vienlaikus sekmējot izaugsmi ⁽²⁾;

3. atkārtoti norāda, ka kultūrai pašai par sevi ir vērtība, kas pastāv neatkarīgi no kultūras preču saimnieciskajiem aspektiem, un uzsver, ka šī divējādā būtība jāņem vērā un tās dēļ uzmanība jāvelta ne tikai kultūras saimnieciskajai lietderībai, bet arī citiem aspektiem ⁽³⁾;

4. atzinīgi vērtē to, ka paziņojumā atzīti nozīmīgie ieguvumi, ko var sniegt stratēģiski ieguldījumi kultūrā un radošajās nozarēs vietējā un reģionālajā līmenī, un norādīts uz nepieciešamību pēc visaptveroša stratēģiska risinājuma, kas aptvertu visus dalībniekus, sākot no vietējā līdz pat ES līmenim;

5. pozitīvi vērtē to, ka paziņojumā viscaur atzīts kultūras ieguldījums vietējā un reģionālajā attīstībā un uzsvērts lietpraktiskas specializācijas stratēģiju nozīmīgums;

6. atzīmē, ka nepieciešams vairāk saskaņot vietējā/reģionālā līmeņa stratēģijas ar tām, ko izstrādā valsts līmenī, un piekrist, ka turpmākajās kohēzijas politikas programmās īpaši būtu jānovērtē tas, kā šīs nozares var ietekmēt reģionālās attīstības stratēģiju īstenošanu;

7. norāda uz RK agrāk pausto viedokli, ka "Eiropas kultūras galvaspilsētas" ir nozīmīga iniciatīva, jo atspoguļo Eiropas valstu kultūras bagātību, daudzveidību un kopīgās iezīmes ⁽⁴⁾ Turklāt gan iniciatīvu "Eiropas kultūras mantojuma zīme", gan Eiropas kultūras galvaspilsētas pasākumus varētu izmantot kā "laboratorijas" publikas piesaistīšanai un iedzīvotāju līdzdalībai;

8. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumus izveidot sadarbības programmas, kuru mērķis ir nodrošināt savstarpēju mācīšanos, izveidot kontaktu tīklu, lai atvieglotu informācijas apmaiņu, un nodrošināt daudzveidību. Eiropas Savienībai, iesaistot vietējās un reģionālās pašvaldības, būs arī jāveic pasākumi, lai palīdzētu radošajām nozarēm pāriet no vietējā līmeņa uz starptautisku līmeni;

9. atzīmē, ka Komisijas priekšlikumi, kas iekļauti paziņojuma pašreizējā redakcijā, nerada nekādas iebildes saistībā ar subsidaritātes principa ievērošanu. Taču turpmāk būs jāseko līdzi tam, kā ES līmenī tiek ierosināti un/vai apstiprināti konkrēti pasākumi;

Ieteikumi**VAJADZĪGS ILGTERMIŅA REDZĒJUMS**

10. norāda, ka Eiropa pašlaik saskaras ar problēmām, un tāpēc uzsver, ka vajadzīgs ilgtermiņa redzējums, kā nodrošināt visu sabiedrības locekļu labklājību un dzīves kvalitātes paaugstināšanu. Tādam redzējumam jābūt cieši saistītam ar kultūru un radošumu. RK piekrist viedoklim, ka ES starptautiskās ietekmes pamatā ir iztēle, radošums un inovācija jaunu ideju, jaunu koncepciju un jaunu projektu īstenošanā, un ir pārliecināta, ka šajā jomā kultūra un radošās nozares var dot ļoti lielu ieguldījumu;

⁽¹⁾ CdR 181/2010 fin.

⁽²⁾ CdR 181/2010 fin.

⁽³⁾ CdR 401/2011 fin.

⁽⁴⁾ CdR 191/2011 fin.

11. atzīmē, ka to skaidri apzinās pilsētas un reģioni, kas cenšas paaugstināt iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Vajadzīgs redzējums, kas apstākļus Eiropas pilsētās un reģionos raksturojošos subjektīvos faktoros vieno ar centieniem mazināt bezdarbu un neaizsargāto grupu atstumtību. Šo redzējumu varētu padarīt iedzīvotājiem saprotamāku, ja vietējā un reģionālajā līmenī izstrādātu radošas koncepcijas un tās iesniegtu "Eiropas Radošuma forumam", kurš apvieno publiskā un privātā sektora pārstāvjus un brīvprātīgo grupas un kurā analizē iespējas, kā Eiropā varētu radoši risināt akūtas vietējā un Eiropas līmeņa problēmas. Šajā saistībā RK vēlas īpaši uzsvērt, cik svarīgi ir panākt, lai radošumam, tāpat kā problēmu risināšanas, radošajam un kultūras zināšanām un prasmēm liela vērtība tiktu pievērsta visā izglītības sistēmā;

12. atzīmē, ka tāpēc ir svarīgi kultūras un radošuma spēku izmantot daudzveidīgi, kā tas norādīts paziņojumā. Lai to paveiktu, būtu jāizmanto ne tikai paziņojumā ierosinātais progresīvais vertikālais un horizontālais organizatoriskais modelis, bet arī tāda pieeja, kas aptver visu kultūras ekosistēmu. Tas galvenokārt nozīmē, ka iedzīvotāji būtu jāiesaista līdzradīšanas procesā un būtu jāatzīst, cik nozīmīga ir kultūras un radošuma iesakņošanas noteiktās vietās;

13. norāda, ka pasaulē, kurā globalizācija vēršas plašumā, kultūra kļūst par būtisku vietas iezīmi, kas nosaka tās pievilcīgumu un, tāpat, arī konkurētspēju gan uzņēmumam, gan ieguldītājam, gan uzņēmīgu cilvēku vērtējumā. Tāpēc vietējā un reģionālajā līmenī īstenotajās attīstības programmās dzīves kvalitātes uzlabošana ir kļuvusi par nozīmīgu mērķi. Svarīga nozīme ir līdzsvaram starp dažādību, radošajiem un kultūras resursiem un atbilstošiem pakalpojumiem un infrastruktūru. Šos jautājumus vislabāk var risināt vietējā un reģionālā līmenī, jo to integrāciju attīstības programmās vislabāk spēj nodrošināt pašvaldības. Tāpēc RK aicina veidot pētniecības centru un inovācijas laboratoriju sadarbību, lai varētu analizēt vietas kvalitātes ietekmi uz lēmumiem par uzņēmumu darbības vietas izvēli un uz ekonomisko un sociālo attīstību;

14. atzīmē, ka Eiropa nav tikai svarīga ekonomikas telpa, bet tai ir arī kopēja kultūra, kas ir balstīta uz tādām nozīmīgām vērtībām kā uzticēšanās un iekļaušana, kuras veido sociālo kapitālu un tādejādi nodrošina pamatu inovācijai un jaunradei. Turklāt šī apziņa, ka esam vienoti daudzveidībā, veicina personīgās drošības sajūtu, kas uzlabo iedzīvotāju dzīves kvalitāti, vairo Eiropas pilsētu un reģionu pievilcību, nostiprinot priekšstatu, ka tur ir radīti labi dzīves apstākļi, un tādejādi arī palielina mūsu konkurētspēju;

KULTŪRA UN JAUNRADES VIETAS

15. norāda, ka paziņojumā uzsvērtā nepieciešamība izveidot saiknes starp nozarēm, taču mazāk uzmanības pievērsts vajadzībai vietās nostiprināt zināšanu nodošanu un radošo kapitālu. Saistībā ar tā dēvētajiem kultūras klasteriem un radošajiem rajoniem RK uzsver, ka būtu jāpanāk, ka pilsētas un reģioni atrodas

zināšanu tīklu centrā, lai tie varētu pilnībā izmantot visas priekšrocības, ko sniedz ideju, kapitāla un cilvēku brīva aprīte globālo tīklu ekonomikā. Lai šādus klasterus izveidotu, būtisks priekšnosacījums ir vietējo un reģionālo pašvaldību atbalsts. Taču tie ir arī jāpiesaista Eiropas un globālajiem zināšanu tīkliem, lai palielinātu šo klasteru efektivitāti;

16. atzīmē – lai radošums iesakņotos kādā vietā, vajadzīgas īpašas vietējās un reģionālās iniciatīvas, kas ir pārdomātas, ilgtspējīgas un stratēģiskas. Šajā ziņā sevišķi nozīmīga loma ir vietējām un reģionālajām pašvaldībām. Kultūras attīstīšana vietējā līmenī nostiprina vietējo identitāti un īpašās iezīmes, rada kultūras preces, kuras nav viegli pārnest citviet un kurām tādēļ ir unikāla, vietai raksturīga vērtība. Šie kultūras faktori ir nozīmīgi arī Eiropas līmenī;

17. uzskata, ka kopiena, iegulda kultūrā, izglītībā un sportā, rada arī vairāk pārticības, labklājības un drošības. Šis vienkāršais apgalvojums ir patiess un attiecas gan uz pilsētām un ciemiem, gan reģioniem, valstīm un pat visu kontinentu. RK aicina ES līmenī izstrādāt vērienīgu rīcības plānu, kā pārvērst Eiropu par iedvesmojošu un pievilcīgu kontinentu – kontinentu, kurā vēlētos dzīvot šodienas un rītdienas jaunieši, kontinentu, kurā tiek radītas jaunas darba vietas un kurā nākamās paaudzes varēs baudīt augstu dzīves kvalitāti drošā un tīrā vidē;

18. uzskata, ka uzticēšanās ir vietas kvalitātes pamatelements, jo tā nodrošina pamatu personīgajai drošībai – tā ļauj cilvēkiem tikties un apmainīties idejām, ģenerēt radošas domas un radīt jauninājumus. Tādas telpas arī palīdz vietām piesaistīt radošo pūliņu rezultātus, nemateriālo mantojumu un radošus cilvēkus. Šim procesam ir ekonomiska dimensija, piemēram, kultūra piešķir vietām savdabību, kas piesaista tūristus. Bet tam ir arī nozīmīga sociālā dimensija, jo uzticēšanās kultūra arī veido pamatu sociālajai kohēzijai;

19. atzīmē – šie sarežģītie jautājumi liecina, ka vajadzīga visaptveroša pieeja. Radošums un inovācija balstās gan uz zināšanām un prasmēm, gan arī sociālajiem tīkliem un ekonomikas tīkliem. Tāpēc jānosaka, ka radoša attīstība ir stratēģisks mērķis, ko sasniedz kopējiem pūliņiem, sadarbojoties un savstarpēji bagātinoties. Šajos procesos ir iesaistīta ne tikai kultūra un radošās nozares (un pat ekonomikas dalībnieki), bet arī visa sabiedrība;

20. tāpēc atzinīgi vērtē to, ka Komisija ir iecerējusi atbalstīt pilsētu pārvalžu darbinieku mācīšanos no kolēģiem, lai vietēji politikas veidotāji varētu nodot citiem un salīdzināt pieredzi, kas uzkrāta tādā jomā kā kultūras ietekme uz pilsētu sociālo un ekonomisko atdzimšanu. RK tomēr rosina uz kultūru un radošumu raudzīties plašāk, šajos procesos iesaistot reģionu iestādes, iedzīvotājus, uzņēmumus un bezpeļņas organizācijas. Viens no

mehānismiem, ko varētu izmantot, ir *Comenius Regio* partnerības – pasākumi, kuru mērķis ir atbalstīt izglītības attīstību vietējā līmenī; līdzīgus pasākumus varētu īstenot arī saistībā ar kultūru un radošajām nozarēm;

21. atgādina, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir īpaši liela nozīme kultūras atbalstīšanā un attīstībā attiecīgajā teritorijā, it sevišķi tādās jomās kā kultūras mantojuma saglabāšana un mākslinieciskās jaunrades veicināšana, kā arī finansējot un atbalstot ne tikai kultūras iestādes un iniciatīvas, bet arī izglītību un apmācību, rīkojot festivālus un kultūras pasākumus⁽⁵⁾. Vietējās un reģionālās pašvaldības ir līmenis, kas vislabāk spēj līdzsvarot kultūras un radošās ekosistēmas dažādos elementus un nodrošināt kultūras un radošajās nozarēs strādājošajiem nepieciešamos līdzekļus;

SAIMNIECISKĀS NOZĪMES PALIELINĀŠANA

22. atzinīgi vērtē to, ka Komisija uzsver kultūras un radošo nozaru ieguldījumu izaugsmē un nodarbinātībā (šīs nozares veido 3,3 % no IKP, un tajās ir nodarbināti 6,7 miljoni cilvēku, t. i., 3 % no kopējā nodarbināto skaita⁽⁶⁾). Saimnieciskos ieguvumus noteikti varētu palielināt, īstenojot jauno ierosināto stratēģiju, lai uzlabotu šo nozaru konkurētspēju, palielinātu eksporta potenciālu un panāktu, ka šīm nozarēm ir pēc iespējas pozitīvāka ietekme uz citām jomām, piemēram, inovāciju, IKT un pilsētvides atjaunošanu. RK šajā sakarā uzsver, ka ir svarīgi izmantot vietējā un reģionālā līmeņa pieredzi un izpētīt, cik lielā mērā citu nozaru izaugsmes veicināšanai var izmantot radošās nozares;

23. atzīmē – lai maksimāli palielinātu minēto ietekmi, jāatvieglo kultūras preču ražošana un patēriņš un radošuma attīstīšana. RK uzsver, ka ļoti svarīgi ir radošas prasmes apgūt jau bērnībā, gan izglītības sistēmas ietvaros, gan brīvajā laikā, lai jaunā paaudze varētu pilnībā izmantot priekšrocības, ko paver jaunās iespējas piekļūt kultūrai, un labāk sagatavoties turpmākajai profesionālajai dzīvei. Īpaši svarīgi ir arī palīdzēt jauniešiem un visai sabiedrībai pielāgoties digitalizācijas sekām;

24. norāda – paziņojumā atzīts, ka kultūras un radošajās nozarēs varētu izmantot visdažādākos finansēšanas instrumentus, tostarp programmu "Radošā Eiropa" un "Erasmus visiem", kohēzijas politikas fondu, programmu "Apvārsnis 2020", Uzņēmumu konkurētspējas un mazo un vidējo uzņēmumu programmu (COSME) un Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu. Būtu jāatzīst arī, ka reģionālās un vietējās pašvaldības kultūras jomā iesaistās tiešākā veidā. Gandrīz visur Eiropā pilsētas un reģioni ne tikai nodrošina lielāko daļu kultūras finansējuma, bet tie arī darbojas kā laboratorijas kultūras un rado-

šiem eksperimentiem un inovācijai un tiem ir ļoti būtiska nozīme kultūras un radošo klasteru izveidē;

25. uzsver, ka ir svarīgi saglabāt valsts atbalstu, kas tiek piešķirts kultūras attīstības veicināšanai. Tāpēc RK rosina Komisiju, gatavojot jaunus valsts atbalsta noteikumus attiecībā uz filmām un citiem audiovizuāliem darbiem, pārskatīt teritoriālo izdevumu kritēriju, lai neierobežotu šādu darbu teritoriālo ietekmi;

26. norāda, ka būtu jāatbalsta laba kultūras pārvaldība, kā tas atzīmēts Padomes secinājumos, ko pieņēma Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padomes 3201. sanāksmē (Briselē, 2012. gada 26. un 27. novembrī);

KRN DARBĪBAS VIDES UZLABOŠANA EIROPĀ

27. atzīmē, ka Komisija rosina īstenot daudzus pasākumus, lai radītu nosacījumus kultūras un radošo nozaru uzplaukumam. Šo pasākumu mērķis ir uzlabot prasmes, atvieglot piekļuvi finansējumam, atbalstīt jaunus uzņēmējdarbības modeļus, piesaistīt auditoriju, nodrošināt piekļuvi starptautiskajiem tirgiem un uzlabot saikni ar citām nozarēm. Taču KRN saskaras arī ar īpašām problēmām. Lielākā daļa KRN uzņēmumu ir mikrouzņēmumi vai mazi un vidēji uzņēmumi, vai pašnodarbinātu personu uzņēmumi, un tiem nepieciešama iniciatīva un organizācija vietējā līmenī. Tāpēc tieši vietējās un reģionālās pašvaldības var efektīvāk informēt vietējos uzņēmumus par to, kā un ar kādiem līdzekļiem var veicināt vietējos un reģionālos kultūras pasākumus⁽⁷⁾;

28. uzskata, ka kultūras jomā un radošajās nozarēs partnerībām ir izšķiroša nozīme, un pozitīvi vērtē ierosinātos pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt partnerības un/vai apvienības un nepieciešamos nosacījumus, lai varētu informēt par labas prakses piemēriem, uzlabot zināšanas un izveidot pieredzes apmaiņas tīklus par iespējām izmantot KRN potenciālu⁽⁸⁾. Būtu jāapsver iespējas izveidot KRN tematiskās sadarbības tīklus, lai zināšanu nodošana Eiropas līmenī varētu noritēt efektīvāk;

29. norāda uz Komisijas ieceri uzlabot ES reglamentējošos noteikumus, kas attiecas uz kultūru un radošajām nozarēm, un atzinīgi vērtē to, ka Komisija apņēmusies vienkāršot spēkā esošos noteikumus un paplašināt kultūras un radošo nozaru piekļuvi ārējam finansējumam;

30. uzskata tomēr, ka saistībā ar mākoņdatošanas attīstību Komisijai ir steidzami jāizveido skaidrs intelektuālā īpašuma tiesību un autortiesību tiesiskais regulējums;

⁽⁵⁾ CdR 172/2007 fin.

⁽⁶⁾ "Ziņojums par Eiropas konkurētspēju 2010. gadā". Citos avotos šie rādītāji ir lielāki – 4,5 % no IKP un 8,5 miljoni nodarbināto (TERA Consultants, 2010. gads).

⁽⁷⁾ CdR 401/2011 fin.

⁽⁸⁾ CdR 181/2010 fin.

PASĀKUMI POLITIKAS JOMĀ

31. atzinīgi vērtē to, ka paziņojumā īpaši uzsvērti pieci galvenie politikas mērķi: attīstīt prasmes, atvieglot piekļuvi finansējumam, veicināt jaunus uzņēmējdarbības modeļus un piesaistīt auditoriju, atvieglot sadarbību ar citām nozarēm un politikas jomām un izvērst starptautisko darbību;

32. atzīmē, ka Komisijas dokumentā skaidri atzītas kultūras un radošo nozaru saiknes ar citām politikas jomām, tostarp IKT, tūrismu u. c. Tomēr būtu skaidrāk jāuzsver to saistība ar izglītības politikas jomām. RK arī rosina rīkoties proaktīvāk un tā panākt sinerģiju starp kultūras un radošo nozaru sastāvdaļām un arī ar citu jomu, proti, ekonomikas un sociālās jomas dalībniekiem, lai atbalstītu jaunas un inovatīvas darbības jomas, piemēram, starpmedijus (*cross media*), sociālos plašsaziņas līdzekļus, digitālo publicēšanu, tā dēvēto radošo tūrismu (*creative tourism*)⁽⁹⁾ u. c.;

33. atbalsta ierosinājumu īstenot daudzlīmeņu stratēģiju, kuras pamatā ir divējāda pieeja, kas ietver gan horizontālo, gan vertikālo politikas dimensiju. Īpaši svarīga ir darbības vertikālā dimensija – visaptveroša pieeja integrētām stratēģijām, jo tādā veidā tiek skaidri atzītas saiknes ar citām politikas jomām, piemēram, rūpniecības, tūrisma, izglītības, finanšu politiku utt.;

34. atbalsta ideju, ka iniciatīva “Eiropas kultūras galvaspilsēta” un iniciatīva “Eiropas kultūras mantojuma zīme” turpmāk būtu jāizmanto kā “laboratorijas” auditorijas piesaistīšanai un iedzīvotāju līdzdalībai. Būtu jāatzīst, ka šādas vietējā līmenī īstenotas

iniciatīvas veido nozīmīgas radošas telpas un klasterus, kas iesaistīti valstu un starptautiskos KRN sadarbības tīklos, un palīdz globālo kultūras apriti sasaistīt ar vietējām kopienām;

35. uzsver, ka vajadzīga plašāka informācija un atziņas par kultūras un radošo nozaru darbību un ietekmi, lai varētu pamatot privāto līdzekļu piešķiršanu radošiem uzņēmumiem. Būtu jārosina *Eurostat* efektīvāk un savlaicīgāk apkopot statistikas datus par Eiropas kultūru. Varētu arī veikt pētījumus par KRN noteiktos vietējos un reģionālajos apstākļos, lai analizētu, kā kultūras ekosistēma darbojas dažādās Eiropas Savienības vietās; tas ļautu atjaunināt informāciju par labas prakses piemēriem un apzināt svarīgākās attīstības tendences kultūras un radošajās nozarēs;

36. uzsver, ka kultūrai un radošumam vairāk uzmanības jāvelta tieši stratēģijā “Eiropa 2020”, konkrēti, pamatiniciatīvās “Eiropas digitalizācijas programma”, “Jaunu prasmju un darba vietu programma” un “Inovācijas savienība”, un tādā veidā jāatzīst – lai varētu veicināt gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, vajadzīgi ne tikai uzņēmumi, bet arī vesela zināšanu sistēma un labi funkcionējoša kultūras ekosistēma;

37. atzīmē, ka Komisija noslēgumā ierosina stratēģijas īstenošanas progresa uzraudzībā kultūras jomā izmantot atklāto koordinācijas metodi. RK vēlas īpaši norādīt, ka valstu pārstāvjiem sistemātiski jākonsultējas ar vietējā un reģionālā līmeņa dalībniekiem, lai viņiem būtu pēc iespējas vairāk informācijas, kas vajadzīga jautājumu sagatavošanai.

Briselē, 2013. gada 30. maijā

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁹⁾ OECD (2009), *The Impact of Culture on Tourism*. OECD: Paris.

Reģionu komitejas atzinums “Inovācijas plaisas mazināšana”

(2013/C 218/03)

REĢIONU KOMITEJA

- norāda: kā jau ir parādījuši daudzi digitālās sabiedrības aspekti, nozīmīgas pārmaiņas notiek no lejas, un ir būtiski, lai pārliecinoši veidotos pozitīva attieksme pret “darbības iespēju atklāšanu”;
- uzskata, ka inovācijas kopienām jādarbojas kā ekosistēmām, izveidojot vērtību tīklu pasaulē bez robežām un iekļaujoties sistēmā;
- norāda, ka reģioniem ir vajadzīgas jaunas struktūras, piemēram, kopīgas inovācijas centri. Tos varētu dēvēt par “inovācijas dārziem” vai “problēmu risināšanas platformām”, kas kopā veido nākotnes izgudrojumu laboratorijas modeļus.
- RK atbalsta jaunus ieguldījumus atvērtajā inovācijā un kolektīvajos resursos tīmeklī. Tie ir galvenie jēdzieni, kas ir saistīti ar progresīvām pilsētām un iedzīvotāju līdzdalību;
- uzskata, ka koncepts “savienotas progresīvas pilsētas” ir jāattīsta tālāk un jāizplata visā Eiropā;
- rosina Komisiju izveidot “darbības iespēju atklāšanas” programmas, lai darbotos dažādos līmeņos un atklātu, kas ir visefektīvāk, lai risinātu problēmas vietējās kopienas un Eiropas līmenī;
- zināšanu aprites ekonomika: Eiropas Komisijas un valstu finansēto pētniecības un inovācijas programmu un projektu rezultāti ir jāizmanto atkārtoti;
- vislabākie pirmrindnieki, kas attīsta un īsteno Eiropas mēroga projektus, būtu jāfinansē no programmas “Apvārsnis 2020” un kohēzijas fonda līdzekļiem – arī ar mērķi pārbaudīt efektīvas metodoloģijas un instrumentus reālā sadarbībā un pārrobežu pieredzes apmaiņā.

Ziņotājs

Marku MARKKULA kgs (FI/PPE), Espo pilsētas domes loceklis

I. RADĪT LABVĒLĪGUS APSTĀKĻUS INOVĀCIJAI

1. Pēc prezidentvalsts Īrijas pieprasījuma Reģionu komiteja izstrādā uz informāciju balstītus un labi pamatotus priekšlikumus par to, kā palielināt inovācijas spēju un mazināt inovācijas plaisas. Pamatojoties uz šo pieprasījumu, Komitejas mērķis ir iesniegt priekšlikumus 1) par pasākumiem, kas jāīsteno reģioniem un dažādām to dažādajiem dalībniekiem un priekšlikumus 2) par ES Komisijas programmās iekļaujamajiem pasākumiem, finansējumu un citām iniciatīvām.

2. Prezidentvalsts Īrijas izvirzīto mērķi var sasniegt tikai tad, ja uzskaita un apraksta virkni pasākumu, kas jāīsteno paralēli un kas ir saistīti ar nepieciešamību mainīt darba kultūru plašākā izpratnē. Eiropas Savienībā un tās dalībvalstīs, kā arī reģionos pēdējos gados ir izstrādāti daudzi augstas kvalitātes ziņojumi un plāni. Neapšaubāmi, ka ES pamatprogrammas un plāni, ko izstrādājuši dažādi ģenerāldirektorāti, paši par sevi ir labi, taču tie ir tikai plāni un negarantē pārmaiņas, kas intelektuālajā pieejā nepieciešamas praktiskā līmenī reģionos visā ES. Kā jau ir parādījuši daudzi digitālās sabiedrības aspekti, nozīmīgas pārmaiņas notiek no lejas, un ir būtiski, lai pārliecinoši veidotos pozitīva attieksme pret “darbības iespēju atklāšanu”. Termina “uzņēmējs” lietojums šeit nav piemērots, jo bieži vien to uztver pārāk šaurā nozīmē. Šī atklāšana arī nozīmē vairāk nekā inovācija. Tā drīzāk ir jauna darbība – izpēte, eksperimentēšana un mācīšanās par to, ko attiecīgajā nozarē vai apakšsistēmā vajadzētu darīt pētniecības, attīstības un inovācijas ziņā, lai uzlabotu tās situāciju. Darbības iespēju atklāšana nozīmē arī eksperimentēšanu, riska uzņemšanos un arī neveiksmes. Tas bieži vien nozīmē indivīda darbu kopīgi ar citiem, veidojot tīklus, izvērtējot alternatīvas, izvirzot mērķus un radot inovācijas progresīvā veidā. Ņemot vērā aprakstīto situāciju, svarīgi ir, lai iedzīvotājiem, kopienām un uzņēmumiem tiktu dota iespēja paust savu viedokli, jo viņi bieži ir jutuši, ka nav iesaistīti.

3. Šā atzinuma mērķis ir pievērsties jautājumam par inovācijas spējas palielināšanu un inovācijas plaisas mazināšanu, īpaši, ar ES programmu palīdzību, un turpmāk minētās vadlīnijas politikas veidošanai un priekšlikumi parāda, ka nepieciešamās pārmaiņas ir iespējamās. Eiropā

i. jāatbalsta mērķi, kas konkurētspējas un inovācijas jomā jāsasniedz līdz 2020. gadam, īpaši, veicinot pastāvīgus ieguldījumus izglītībā un apmācībā;

ii. jāuzsver, ka ir svarīgi nodrošināt līdzsvaru starp tehnoloģisko, projektēšanas un sociālo inovāciju gan publiskajā, gan privātajā sektorā – tās visas ietekmē pastiprināta digitalizācija;

iii. reģionālajā inovāciju politikā jāveicina sabiedrības inovācija ar dzīvo laboratoriju, eksperimentālo platformu un atvērtās inovācijas metožu palīdzību un jāiesaista iedzīvotāji;

iv. jāuzsver vietējās un reģionālās vides nozīme, jo tā veicina augstākās izglītības, pētniecības un uzņēmējdarbības integrāciju;

v. par Eiropas augstākās izglītības reformas pamatprincipu jānosaka zināšanu trijstūris (palielināt pētniecības, izglītības un inovācijas sinerģiju);

vi. jāuzsver pētniecības infrastruktūras svarīgā nozīme uz zināšanām balstītā inovācijas sistēmā;

vii. lielāka vērība jāvelta aktīvai inovatīva publiskā iepirkuma izmantošanai, līdztekus vienkāršojot procedūras;

viii. jāuzsver, ka ir svarīga sadarbība visas Eiropas mērogā un starptautiski sadarbības projekti starp reģioniem, pamatojoties uz atbalstu inovācijai un pārdomātas specializācijas stratēģijām;

ix. jāuzsver potenciāls, kas ir pārrobežu sadarbībai, tostarp ienākošajām investīcijām un ES investīcijām citās valstīs;

x. jāuzlabo prasmes inovācijas jomā un jāstiprina jauna inovācijas uztvere, kas balstīta uz dialogu, sadarbību un radošu līdzdarību, izmantojot paraugpraksi.

xi. patiesas, uz zinātību balstītas sadarbības ietvaros jārosina augšupēji pasākumi: kopīga jaunrade, kopīga projektēšana un kopražošana, nevis jāmudina valdības radīt jaunus “risinājumus” iedzīvotājiem. Šāda plaša sadarbība, iekļaujot arī vietējo kopienu pārstāvjus, ir vajadzīga arī tāpēc, lai dažādās kultūrās visā Eiropā praksē īstenotu inovatīvas idejas;

xii. jāiesaista uzņēmumi ne tikai inovāciju radīšanā, bet arī inovāciju izmantošanā labklājības radīšanai, šai kontekstā labklājību saprotot plašākā nozīmē nevis tikai kā peļņas gūšanu, bet gan saistībā ar dzīves kvalitātes paaugstināšanu un laimīgas un veselīgas pasaules veidošanu.

Tomēr ar šīm pamatnostādnēm vien nepietiek – inovācijas būtība ir jāskata dziļāk.

II. VISPĀRĒJAS PIEZĪMES UN POLITIKAS IETEIKUMI

4. Stratēģijas “Eiropa 2020” īstenošanas pasākumi nav pietiekami spēcīgi ietekmējuši inovatīvās darbības jomu. ES līmenī ir sagatavoti daudzi noderīgi materiāli un priekšlikumi, bet tagad ir svarīgi ES finansējumu un programmas vērst uz praktisku darbību vietējā un reģionālā līmenī.

5. Ir jāpanāk cieša mijiedarbība starp pētniecības un attīstības projektiem un programmām, kas attiecas uz vietējo inovācijas ekosistēmu radošumu, rezultativitāti un efektivitāti. Šajā nolūkā ir nepieciešamas jauna veida Eiropas pētniecības partnerības. Atjaunotne un pārveide bieži ir balstīta uz tādām koncepcijām kā koordinēta sadarbība un svarīgāko pamattehnoloģiju inovatīva un efektīva izmantošana. Ja šīs tehnoloģijas būs labāk pieejamas visiem Eiropas projektiem, uzlabosies un pilnveidosies to spēja radīt stimulējošus rezultātus un reālu ietekmi. ES finansējums reģionālām partnerībām un sadarbība, kas balstīta uz pārdomātu specializāciju, šīm tehnoloģijām palīdzēs kļūt par materiālu pārrobežu inovācijai Eiropā un par reģionālu atspēriena punktu sabiedrības inovācijai.

6. Paradigmas maiņa: digitalizācija jau ir ievadījusi vispārējas pārlicinošas pārmaiņas. Vietējiem un reģionāliem lēmumu pieņēmējiem būtu jāizmanto pastāvošās iespējas, par prioritāti nosakot pakalpojumu procesu reformu. Vienlaikus būtu jāveicina arī digitālo pakalpojumu plaša izplatīšana publiskajā sektorā, digitālo līdzekļu lietošanas prasmju attīstīšana visiem iedzīvotājiem, jaunizveidoti un straujas izaugsmes uzņēmumi, kas rada mobilas lietojumprogrammas.

7. Digitalizācija ir pārmaiņu virzītājspēks. Pamazām paātrinās pāreja uz digitāliem pakalpojumiem. Jaunas uzņēmējdarbības ekosistēmas un jaunas vērtību veidošanas platformas bieži rodas līdz ar pārmaiņām patērētāju uzvedībā – uz lietotāju vērsta projektēšanas un atvērtības rezultātā. Tas liek pārvērtēt lejupejošas struktūras, kas mantotas no vecās, analogās pasaules. Lai gan digitalizācijas rezultātā pakalpojumu attīstība ir kļuvusi daudz globalizētāka nekā jebkad agrāk, Eiropas stāvoklis nav pats optimālākais – tā nav šīs globālās sacensības līderis.

8. Mākoņtehnoloģijas nodrošina piekļuvi vislabākajiem pakalpojumiem, neatkarīgi no atrašanās vietas un laika. Šāds pakalpojumu izstrādes un sniegšanas veids jau tuvākajos gados aizstās tradicionālos pakalpojumus, kuru izmantošanā noteicošais faktors ir “atrašanās uz vietas”. Vairs nebūs nepieciešams visur nodrošināt biroja tehniku. Tas ietvers arī IKT pakalpojumu pārvaldību un attīstīšanu, kā arī uzņēmēju, publiskās administrācijas un citu lietotāju kopienu globālu sadarbību tīklā. Komisijai būtu jāveicina šāda attīstība, t. s. e- vadība, izmantojot aktīvas partnerības programmas.

9. Sabiedrības problēmas nevar risināt vien ar sīkiem pielāgojumiem un parastajām pārvaldības metodēm. Lai gūtu panākumus, ir svarīgi stimulēt atjaunotnes kapitālu: radošums, inovācija, paļaušanās uz inovāciju un reformas ir svarīgi faktori, no kuriem ir atkarīgi arī vietējo un reģionālo lēmumu pieņēmēju panākumi. Līdztekus publiskās administrācijas darbība ir jāpārveido elastīgāka, lai atbildīgajām personām būtu plašākas iespējas īstenot savu radošo potenciālu.

10. Leinteresēti cilvēki ir reģionālās inovācijas politikas pamats. Inovācijas rada cilvēki, tāpēc inovācija pirmām kārtām ir cilvēcisks un sociāls process. Inovāciju ietekmējošos faktoros rada ne tikai organizācijas – dažādos posmos inovāciju bieži vien visvairāk sekmē cilvēku mijiedarbība dažādā veidā.

11. Pētniecībai ir jānodrošina gan īstermiņa, gan ilgtermiņa vajadzības. Tikai neliela daļa pilsētu, uzņēmumu un citu kopienu maksimāli pilnīgi izmanto pētniecības rezultātus. Jānorāda arī, ka tikai nedaudzi pētnieki zina, kā padarīt savas zināšanas un pētījumu rezultātus interesantus un noderīgus valsts un pašvaldību iestādēm, nozaru pārstāvjiem un citiem. Tāpēc Eiropai ir dziļi jāmaina kultūras ieradumi un finansējums jāpārorientē tā, lai vietējā un reģionālā līmenī tiktu aktīvi piemērotas pētniecības jaunākās atziņas. Komiteja uzskata, ka MVU ir svarīga nozīme kā katalizatoriem, kas tirgū realizē pētījumu rezultātus, pārveidojot tos reāli izmantojamus produktus. Tāpat uzskata: jāuzlabo MVU piekļuve finansējumam, veicot ieguldījumus jaunizveidotos uzņēmumos, riska kapitālā un vienkāršākā regulējumā.

12. Pētniecības rezultātu mērķtiecīgai pārvēršanai praktiskā pielietojumā ir vajadzīga laba savstarpēja izpratne par to, kādi pētījumi ir pieejami, kādi jautājumi tiek apspriesti un kā attiecīgi pētījumi var palīdzēt risināt vietējā un reģionālā līmeņa problēmas. Tam ir nepieciešams jauna veida zināšanu trīsstūris, kas sasaistītu pētniecības un zinātnes pasauli ar uzņēmējdarbības un valsts pārvaldes pasauli, izmantojot savstarpēju mijiedarbību. Lai to īstenotu, savukārt tālāk jāattīsta un aktīvi jāīsteno ES koncepts par zināšanu trīsstūri nolūkā stiprināt augstskolu lomu sabiedrībā.

13. Zinātniskā un tehnoloģiskā pētniecība, kā arī uz pētniecību balstīto ideju īstenošana var kļūt par pamatu novatorismam. Vienlaikus inovācijas redzējums būtu jāpaplašina, un tam būtu jāaptver ne tikai tehnoloģiskas inovācijas, bet arī uz procesiem, ekonomisko darbību, pakalpojumiem un projektēšanu vērstas inovācijas un publiskā sektora un sociālās inovācijas, kuru mērķis ir kopienu ieradumu maiņa, kā arī sabiedrības inovācijas, kas paredzētas plašāku darbību un struktūru modernizācijai. Ir svarīgi inovāciju skatīt plašāk ne vien uzņēmējdarbībā, bet arī publiskajā sektorā.

14. Tā kā dažos reģionos – un jo īpaši lauku reģionos – tieši publiskais sektors veicina pārmaiņas un veido iedzīvotāju izpratni, inovācijai īpaša uzmanība būtu jāvelta arī pašā publiskajā sektorā, un dažos reģionos īpaša uzmanība jāvelta arī publisko iestāžu pārvaldības procesa pārskatīšanai. Tas minētajiem reģioniem ļautu novērst atpalicību.

15. Zināšanu aprites ekonomika: Eiropas Komisijas un valstu finansēto pētniecības un inovācijas programmu un projektu rezultāti ir jāizmanto atkārtoti.

16. Aprites ekonomika ir tāda ekonomika, kurā nekas netiek izmests vai zaudēts, viss nonāk aprītē, tiek izmantots atkārtoti tā, lai vērtība nezustu, bet palielinātos. Šis jēdziens radies, domājot par nākamās paaudzes ilgtspējīgas attīstības koncepcijām. Zināšanu aprites ekonomikā pētījumu programmu un pabeigto projektu rezultātus – idejas, secinājumus, ieteikumus, materiālus, metodoloģiju, praktiskos ieteikumus, modeļus un izgudrojumus – var skatīt no jauna, izplatīt un piemērot aktuālajās programmās un projektos radniecīgajās un attiecīgajās jomās. Komiteja atkārtoti norāda uz iespējām, ko ekonomikas un inovāciju jomā reģioniem un pilsētām piedāvā bioekonomika un IKT, kas ir viens no gudras, ilgtspējīgas un zaļas izaugsmes pamatelementiem ⁽¹⁾.

17. Ceļā uz zināšanu aprites ekonomiku valsts finanšu struktūras varētu atgriezties pie beidzamo 5 līdz 10 gadu laikā pabeigto projektu rezultātiem un tos pārskatīt, lai šos rezultātus laistu atklātībā un tos būtu iespējams atkārtoti izmantot jaunos reģionu vai valstu apstākļos. Komisijas ģenerāldirektorāti varētu rīkoties līdzīgi un nodrošināt rezultātu daudz plašāku pieejamību dažādās jomās, lai risinātu sabiedrības problēmas. Varētu palielināt augstskolu pētījumu pieejamību attiecīgo jomu politiķiem un projektu grupām. Visu šo jomu rezultātus varētu izskatīt vēlreiz, lai ņemtu vērā reģionālā un vietējā līmeņa vajadzības un lai jaunās idejas, materiāli un metodes būtu gatavas pielietošanai reģionālo inovācijas ekosistēmu veidošanai visā Eiropā.

18. Aktīvu un stimulējoši vidi var veidot, kombinējot dažādu faktoru ietekmi. Inovatīvi cilvēki parasti ir ieinteresēti piedalīties pasākumos, projektos un darbībās tad, ja to pamatā ir kvalitatīvas koncepcijas un metodes, kā arī efektīvi pielietojumi, kas saistīti ar pētniecību, attīstību un inovāciju.

19. Nenoteiktība, šaubas un spriedze piemīt visām cilvēku savstarpējām attiecībām. Šo spriedzi būtu jāpārvērš tā, lai tā kļūtu par radošuma un inovāciju avotu un atbilstu zināšanas gūstošās organizācijas principiem. Radošais process pats kļūst par patiesu radošu spriedzi, ko var izmantot, lai pārvērstu darbību sistēmās un izmainītu sistēmas kopumā. Ir svarīgi, lai būtu metodes un koncepcijas, kas būtiski palielinātu mācību apjomu, paaugstinātu to kvalitāti un veicinātu ilgtspējīgu sociālo attīstību. Zināšanu izmantošana, veiktspējas veidošana un zināšanu izmantošana organizatoriskas mācīšanās procesos ir koncepcijas, kas kļūst tikpat svarīgas kā pētīšana un zināšanu līdzradīšana.

20. Reģioniem ir vajadzīgas jaunas struktūras, piemēram, kopīgas inovācijas centri. Tos varētu dēvēt par "inovācijas dārziem" vai "problēmu risināšanas platformām", kas kopā veido nākotnes izgudrojumu laboratorijas modeļus. Tās ir nepieciešamas, lai risinātu gan mazas vietēja mēroga, gan lielas globāla līmeņa sabiedrības problēmas. Tātad pētniecības, attīstības un inovācijas darbība ir nepieciešama, lai veiktu izmēģinājumus un radītu modeļus: 1) telpiskas struktūras, kam piemīt fiziskas, intelektuālas un virtuālas dimensijas un 2) koordinācijas un zināšanu pārvaldības instrumentus, kas nepieciešami problēmu risināšanai.

21. Kādreiz slavinātā "trīskāršās spirāles" pieeja nav pietiekami dinamiska jaunu uzdevumu risināšanai; būtu nepieciešama vismaz "četrkāršā spirāle", kurā ceturto elementu veidotu kopiena. Šī pieeja ir jāmodernizē, un nepieciešama cieša saikne ar reģionālo inovācijas ekosistēmu darbību, lai atjauninātu šo darbības koncepciju un kultūru.

22. Eiropas perspektīvā īpaši svarīgi ir izzināt reģionālās inovāciju ekosistēmas, kā arī to kopienu un iestāžu lomu, nozīmi, darbību, telpiskos risinājumus un panākumu faktorus, kas veicina jaunu inovatīvu darbību šādās ekosistēmās. Jaunās inovāciju struktūras ir vērstas uz jaunu attieksmi un vidi, kas nepieciešama uz lietotāju vērstas projektēšanas, līdzradīšanas un ātru izmēģinājumu jomā.

⁽¹⁾ CdR 1112/2012 fin.

23. Šīs jaunās struktūras, no kurām lielākā daļa ir izveidotas tikai beidzamā piecu gadu laikā, ir elastīgas un izmanto sadarbības pieeju. Piemēru vidū jāmin inkubatori, akseleratori, dzīvās laboratorijas, uzņēmējdarbības centri, attīstības laboratorijas, sociālo inovāciju laboratorijas, digitālās fabricēšanas laboratorijas, sabiedrības inovāciju mācību bāzes un nākotnes centri. Šīm struktūrām parasti ir saistība ar augstākās izglītības iestādēm, pašvaldībām un uzņēmumiem. Tās apvieno jaunu, atvērtu darbības praksi, sociālo plašsaziņas līdzekļu izmantošanu, jaunas intelektuālā īpašuma tiesības un finansēšanas praksi, plašu ieinteresēto pušu loku un uzņēmējdarbību.

24. Ir būtiski vienkāršot inovatīva publiskā iepirkuma procedūras, lai veicinātu tā aktīvu izmantošanu. Sekmīgas vienkāršošanas piemēri atrodami gan daudzviet Eiropā, gan citur pasaulē. Tie būtu jāpēta, jāpielāgo, jāstandartizē un jāpiemēro.

III. GALVENO SABIEDRĪBAS PROBLĒMU RISINĀŠANA REĢIONĀLĀ LĪMENĪ

25. Diskusijas par galvenajām sabiedrības problēmām bieži ir pārlietu abstraktas un attālinātas no praktiskajām problēmām, kas visā Eiropā skar nozīmīgākos dalībniekus – vietējās un reģionālās pašvaldības, MVU un iedzīvotājus. Taču tieši šeit atrodas Eiropas inovatīvais spēks. Lielām problēmām jābūt tieši saistītām ar aktuāliem jautājumiem vietējā un reģionālajā līmenī, un tās ir jārisina šajā līmenī. Tas palielinās vietējo inovācijas spēju un atraišis milzīgu neizmanto tu potenciālu un problēmu risināšanā iesaistīs sabiedrības domu. Iedzīvotāji nav tikai inovācijas izmantotāji; viņi ir tās dalībnieki, kas ir pašā inovācijas procesa centrā. Jāpievērš lielāka uzmanība tam, kādēļ šādas izmaiņas ir vajadzīgas, un kā tas motivēs un stimulēs tos, kuri īsteno šīs inovācijas. Jāizveido sociālās programmas reģionos, kas izmanto digitalizācijas radītās iespējas dialogam un sadarbībai un kuru mērķis ir īstenot nepieciešamās sociālās pārmaiņas. Katru iedzīvotāju jā mudina vērsties pret galvenajiem trūkumiem sociālajā jomā un strādāt pie inovatīviem risinājumiem.

26. RK aicina Komisiju izstrādāt programmas, lai to, ko tā dēvē par “lielām sabiedrības problēmām”, definētu praktiski un izveidotu saikni ar valsts, reģionālo un vietējo līmeni: kā “lielas sabiedrības problēmas” izpaužas valsts līmenī? Kā tās ietekmē reģionālās prioritātes? Vietējā līmeņa jautājumus? Šajās programmās – saskaņā ar programmu “Apvārsnis 2020” un citām ES programmām – vajadzētu dot iespēju iedzīvotājiem un mazajiem uzņēmumiem paust savu viedokli Komisijai par savām problēmām, un tajās vajadzētu nodrošināt instrumentus (metodoloģijas, inovāciju veicinošu vidi un stimulus), lai šīs

vietējās problēmas iekļautu inovācijas programmās attiecīgajā līmenī. Šajā sakarā būtiska metodoloģija ir ātra izmēģināšana.

27. RK iesaka vairākos Eiropas reģionos veikt eksperimentus un īstenot īpašas iniciatīvas, lai, izmantojot kopēju sadarbības un mācīšanās programmu, ātri izveidotu modeļus katrai “lielajai sabiedrības problēmai”. Jāpilnveido arī progresīvu pilsētu tīkls, lai sekmētu eksperimentālu inovāciju un mācības. Eiropai ir vajadzīgas pilsētas, kas aizsāktu iniciatīvas, kā arī efektīvas partnerības programmas, lai sekmētu novatorismu, kas garantēs visu reģionu attīstību neatkarīgi no to pašreizējā stāvokļa. Tas nozīmē, ka problēmām un aktuāliem jautājumiem tiktu piešķirta lielāka nozīme vietējā un reģionālajā līmenī, lai tos kā inovatīvu pārmaiņu procesu varētu risināt vietējā līmenī. Dažādi iesaistītie reģioni varētu mācīties un apmainīties ar pieredzi, un šo pieredzi dokumentēt, izmantojot ātrus ziņojumus ar skaidriem vizuālajiem materiāliem un pieejamu valodu, lai tos aktīvi izmantotu arī citi. Vienā reģionā gūtos rezultātus tad varētu pārbaudīt un apstiprināt citos iesaistītajos reģionos, un efektīvus risinājumus varētu izplatīt citos Eiropas reģionos. Šādiem pasākumiem būtu raksturīgs elastīgums un pārdomāta piemērošana vietējā līmenī tā, lai samazinātu administratīvo slogu uzņēmumiem, izglītības iestādēm, pārvaldības struktūrām un citām ieinteresētajām personām.

28. RK norāda reģionālajiem lēmumu pieņēmējiem, ka šī pieeja, kurā līdztekus izmanto kohēzijas un vietējo finansējumu sinerģijā ar ES programmām, radīs praktiskas inovācijas izmantošanai visā Eiropā. Tā arī palielinās vietējo inovācijas spēju un palīdzēs radīt inovācijas kultūru visā Eiropā.

29. Šajā attīstībā izšķiroša loma ir augstskolām. Diemžēl, samazinoties finanšu līdzekļiem, augstskolas “sajož jostas” un atgriežas pie tradicionālajām mācību un pētniecības metodēm. Iesaistīšanās ārpusē samazinās. RK uzskata, ka būtu jāīsteno pasākumi, kas mudina augstskolas uzņemties ievērojamu lomu sabiedrībā un izstrādāt apmācības un mācīšanās pieejas, kas nepieciešamas pārmaiņu īstenošanai sociālajā jomā un sabiedrībā.

IV. PĀRDOMĀTA SPECIALIZĀCIJA

30. Pārdomātas specializācijas ciešo saikni ar stratēģijas “Eiropa 2020” politiku ir uzsvērusi ES Padome, īpaši savos secinājumos par Inovāciju savienību. ES Ceļvedī par pētniecības un inovācijas stratēģijām pārdomātai specializācijai (RIS3) šīs stratēģijas ir definētas kā integrētas programmas, kuru mērķis ir pārveidot konkrētas vietas ekonomiku.

31. RK uzsver, ka pārdomāta specializācija ir reģionālās politikas jautājums, lai sekmētu uz inovāciju balstītu izaugsmi. Pārdomātu specializāciju no tradicionālās rūpniecības un inovācijas politikas galvenokārt atšķir process, ko definē kā “darbības iespēju atklāšanu” – tas ir interaktīvs process, kurā tirgus spēki un privātais sektors atklāj un sniedz informāciju par jaunām darbībām, bet valdība izvērtē rezultātus un atbalsta dalībniekus, kas ir visspējīgākie realizēt šo potenciālu. Pārdomātas specializācijas stratēģijas ir daudz vairāk augšupējas nekā tradicionālā rūpniecības politika.

32. Pārdomātas specializācijas forumam (S3 platformai) vairāk jāatbalsta vietējā un reģionālā līmeņa pasākumi, īpašu uzmanību pievēršot mazāk attīstītajiem reģioniem. Tas galvenokārt nozīmē tādu procesu atbalstīšanu, kas vērsti uz to, lai reģionos apzinātu augstu pievienoto vērtību nesošas darbības. Tas arī nodrošina vislabākās iespējas stiprināt reģiona konkurētspēju un iespējas īstenot tādas politikas pasākumus, kuri visvairāk nepieciešami pārdomātu specializācijas stratēģiju izstrādei šajos reģionos.

33. RK uzsver, ka RIS3 pieeja atbilst ES kohēzijas politikas mērķiem un instrumentiem un sekmē izaugsmi un darba vietas ES valstīs un reģionos. Saskaņā ar to katrai valsts un reģionālai ekonomikai – tas attiecas gan uz vadošiem, gan mazāk attīstītiem reģioniem – ir sava stratēģija un globāla loma. Tā aptver plašāku inovācijas konceptu un attiecas ne tikai uz ieguldījumiem pētniecībā un ražošanas nozarē, bet arī uz konkurētspējas veidošanu, izmantojot projektēšanas un radošās nozares, inovācijas spējas uzlabošanu publiskajā sektorā, inovāciju sociālajā un pakalpojumu nozarē, jaunus uzņēmējdarbības modeļus un uz praksi balstītu inovāciju.

34. RK īpaši atbalsta Eiropas Parlamenta Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas (ITRE) komitejas priekšlikumu programmas “Apvārsnis 2020” noteikumos iekļaut šādu noteikumu: “Instrumentus saiknes veidošanai starp pētniecību, novatorismu un pārdomātu specializācijas stratēģiju īsteno gan pamatprogrammā “Apvārsnis 2020”, gan struktūrfondos, lai izstrādātu objektīvus izcilības izaugsmes rādītājus un veidotu EPT”.

35. Reģioniem un pilsētām to politikas pamatprogrammā kā viens no svarīgākajiem aspektiem būtu jāiekļauj pētniecība, attīstība un inovācija (RDI). Programmas “Apvārsnis 2020” un kohēzijas fondu līdzekļi būtu jāizmanto, lai radītu koncepcijas, instrumentus un citus priekšnoteikumus, ar kuriem vietējās un reģionālās pašvaldības var aktīvi atbalstīt inovāciju, uzņemties

riskus un ieguldīt RDI praktiskā pielietojumā, tādējādi nodrošinot pielāgošanos reģionālajiem apstākļiem.

36. Lai sasniegtu stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus, ir svarīgi, lai ES kohēzijas politika veicinātu pamatprasmju un inovācijas spēju vietējā līmenī, kā arī tādu instrumentu un sadarbības izvērsšanu, kas veicina Eiropas reģionu sadarbību. Šāda sadarbība un instrumenti ir vajadzīgi, lai ieviestu programmas “Apvārsnis 2020” rezultātus vietējā un reģionālajā līmenī. Lai sasniegtu šo mērķi, RK iesaka pilnībā izmantot ES INTERREG iniciatīvas potenciālu un tai piešķirt pietiekamus resursus, izveidojot forumus savstarpējai pieredzes apmaiņai, kā arī veicinot starptautisku apmaiņu ar inovācijas stratēģijām.

V. PROGRESĪVAS PILSĒTAS

37. Progresīvu pilsētu koncepts ir bijusi viena no galvenajām jomām, kam ES ir pievērsusies, cenšoties sekmēt ilgtspējīgu izaugsmi un uzlabot dzīves kvalitāti. Attīstību sekmējošie faktori ir ieguldījumi modernā IKT infrastruktūrā un e-pakalpojumos, kā arī cilvēku un sociālajā kapitālā. Pārmaiņu virzītājspēks galvenokārt ir reģionālais atjaunotnes kapitāls un inovācijas ekosistēmu efektivitāte, kas īpaši orientēti uz to, lai modernizētu “trīskāršās spirāles” sadarbības kultūru un palielinātu reģionu aktivitāti, iesaistot iedzīvotājus. RK atzīmē, ka būtiska nozīme ir pārdomātiem lietojumiem, kas darbojas, izmantojot atvērtas un savietojamas digitālo pakalpojumu saskarnes – šādā veidā var savienot iedzīvotājus gan viņu reģionos, gan kopumā un savienot pilsētas Eiropas mēroga partnerību veidošanai. Koncepts “savienotas progresīvas pilsētas” ir jāattīsta tālāk un jāizplata visā Eiropā.

38. Vienam no pārdomātas specializācijas stratēģijas ieviešanas aspektiem ES reģionos jābūt tādu viedpakalpojumu izveidei un sniegšanai, kas ir pielāgoti gan vietējai kultūrai, gan vietējiem uzņēmumiem un publisko pakalpojumu sniedzējiem. Reģionu komiteja ierosina vietējā un reģionālā līmeņa izstrādes pasākumus atbalstīt ar ES finansētiem pētniecības projektiem, kas paredzēti, lai nodrošinātu vislabāko pētniecības rezultātu izmantošanu reģionālā līmenī, šos rezultātus analizētu un atbalstītu to piemērošanu dažādos reģionos.

39. Reģionos būtu jāizvērs programmas, lai izveidotu inovāciju centrus ar starptautisku dimensiju. Programmas būtu jāizmanto, lai mudinātu pilsētu teritorijas izvēlēties stratēģiskās prioritātes, pamatojoties uz savu identitāti, pieprasījumu un daudzdisciplinārajām zināšanām, un uzsākt uzņēmējdarbību, kas balstīta uz zināšanām. Reģionu komiteja iesaka finansēt programmas gan no reģionāliem finanšu avotiem, gan no ES finansējuma reģioniem; to darbība ir jāatbalsta ar dažādu ES pasākumu, programmu un finansēšanas instrumentu palīdzību.

40. RK uzsver ka galvenais faktors, kas ietekmē reģionālo inovācijas stratēģiju sekmīgumu, ir tas, cik efektīvi izdodas novērst plaisu starp pastāvošajām vispārējām pētniecības zināšanām un pašreizējo reģionālo praksi. Ņemot vērā nesenākos pētniecības rezultātus, pilsētās un reģionos ir jāattīsta, pat radikāli jāmaina, struktūras un procesi. Lai risinātu šos jautājumus, RK uzskata, ka

- Komisijai programmā “Apvārsnis 2020” vajadzētu koncentrēties uz vērtību ķēdēm un vērtību tīkliem kopumā. Tas nozīmē, ka vajadzīgs vairāk pētījumu par to, kā, pamatojoties uz vietējām kultūras vērtībām un pieejām, inovācijas radīt un ieviest praktiskā līmenī, lai sasniegtu konkrētus rezultātus iedzīvotāju labklājības uzlabošanai;
- politisko lēmumu pieņēmējiem pastāvīgi vajadzētu izrādīt drosmi, kas vajadzīga, lai sasniegtu augstākus rezultātus un virzītu uz priekšu kaut ko radikāli jaunu;
- reģioniem un pilsētām vajadzētu izveidot izmēģinājuma iniciatīvas, kas ir patiesi eiropiskas – iniciatīvas, kas ir daudz kultūru, uz cilvēku orientētas, koncentrētas uz sociālo inovāciju un spējām izveidot labākas struktūras sabiedrības labklājībai – un veikt pamata darbus vienotā digitālā tirgus attīstīšanai;
- jādemonstrē un jāizplata sekmīgi īstenotu iniciatīvu praktiski piemēri, lai citi reģioni un pilsētas varētu mācīties no iepriekšējo un pašreizējo programmu praktiskajiem rezultātiem un efektīvajiem procesiem;
- reģioniem un pilsētām pēc iespējas būtu jācenšas veidot iedzīvotāju izpratni par inovācijas nozīmi un jāsmeļas iedvesma no iedzīvotāju atsauksmēm, lai radītu labvēlīgus apstākļus veiksmīgai inovācijai. Tāpēc Eiropā jāattīsta reģionālās inovācijas ekosistēmas un inovācija pilsētās.

41. RK apzinās, ka sociālo inovāciju var ievērojami palielināt, iesaistot iedzīvotājus. Īpaši, tas nozīmē digitālo tehnoloģiju izmantošanu uz cilvēkiem orientētā veidā: sabiedrības aktivizēšanu un kolektīvos resursus tīmeklī. Progresīvās pilsētās attīstība ir cieši balstīta uz augšupēju līdzdalības procesu, apzinoties visu veidu sabiedrisko aktivitāšu dinamiku, un uz individuālu un dalītu atbildību – tas ir daudz vairāk nekā tradicionālie lejupējie pakalpojumi, ko sniedz pilsētas. Būtiska pārmaiņa ir tā, ka iedzīvotāji ir tieši iesaistīti sabiedriskajos procesos, veidojot datus un

platformas apmaiņai ar informāciju. Var teikt, ka iedzīvotāji ir pārmaiņu aģenti, informējot, ziņojot un rūpējoties par dažādām aktivitātēm.

42. RK atbalsta jaunus ieguldījumus atvērtajā inovācijā un kolektīvajos resursos tīmeklī. Tie ir galvenie jēdzieni, kas ir saistīti ar progresīvām pilsētām un iedzīvotāju līdzdalību. Kolektīvie resursi tīmeklī ir līdzdalības metode, kad uzņēmumi, pilsētas un citas organizācijas izmanto iedzīvotāju kopienu idejas, un tā šajā jomā ir būtiska. Vēl viens faktors ir nepietiekamas zināšanas – un izpratne – par konkrēto paraugpraksi, tās darbību un efektivitātes iemesliem.

43. RK atzīst nepieciešamību veidot ciešu sadarbību starp dažādiem pārvaldības līmeņiem un pilsonisko sabiedrību, un atzīmē, ka tas jau notiek daudzās Eiropas pilsētās un reģionos. Bet pilsētas un reģioni nav aktīvi labas prakses izmantošanā – daudzsoļi izmēģinājuma projekti paliek vietējā līmenī un nesniedz pilnas priekšrocības izmantotājiem un nesniedz uzņēmējdarbības iespējas piegādes uzņēmumiem. Šīs prakses nepietiekamās izplatības cēlonis ir tas, ka daudzas pilsētu inovācijas ir sarežģītas un tiek ieviestas konkrētos apstākļos.

44. RK iesaka Komisijai izsludināt konkursus par inovācijām pilsētās. Galvenā uzmanība būtu jāpievērš jaunu sadarbības modeļu izveidei, lai rastu jaunus risinājumus un tādējādi apmierinātu ar pilsētu attīstību un pakalpojumiem saistītās vajadzības, kā arī šos inovatīvos risinājumus popularizētu un izplatītu citās pilsētās un reģionos. Tie varētu būt jauna veida modeļi sadarbībai starp iedzīvotājiem, uzņēmumiem, izglītības iestādēm un pētniecības struktūrām un valdībām. Tas ir saistīts gan ar iespējām, gan problēmām. Eiropas iedzīvotāji jau īsteno iniciatīvas, lai mainītu savu vidi un eksperimentētu ar jauniem sadarbības veidiem. Pie šīm iespējām pieder, piemēram, bagātīgas un aktīvas dzīves sekmēšana vietējā kopienā, liela skaita brīvprātīgo mobilizēšana un daudzas dažādas iniciatīvas, kas sniedz rezultātus. Šie pasākumi būtu jāorientē uz jaunu sadarbības veidu atklāšanu un saiknes starp pastāvošajām partnerībām stiprināšanu, lai tās kļūtu atvērtākas inovatīviem atklājumiem un skaidrāk pamatotos uz kopējo zināšanu izmantošanu un savstarpēju mācīšanos. Ir svarīgi, lai savstarpēji līdzīgu Eiropas reģionu uzmanību vērstu uz labas prakses piemēriem.

VI. REĢIONĀLĀS INOVĀCIJAS EKOSISTĒMAS KĀ LABORATORIJAS DARBĪBAS IESPĒJU ATKLĀŠANAI

45. Lai pārvarētu inovācijas plaisu, svarīgs uzdevums ir izmainīt ierobežoto struktūru, kurā risina jautājumus un problēmas. Sabiedrības problēmas neattiecas tikai uz administratīvo līmeni, un tās arī nevar atrisināt ar individuālu projektu palīdzību vai valsts vai reģionālās ministrijas. Tradicionālie projekti – pat lieli projekti – nav risinājums. Eiropai jāpārvar ierobežota domāšana un darbība: jauna izaugsme un darba vietas rada atvērta inovācija un vērtības ķēdes. Eiropai jāizstrādā starpdisciplīnu pieeja, kas orientēta uz darbības iespēju atklāšanu un problēmu risināšanu sistēmiskā veidā. Savstarpēji saistītām problēmām ir vajadzīgi sistēmiski risinājumi.

46. RK atzīmē, ka augstskolu laboratorijās visā Eiropā un pat globālāk ir vērojamas aizraujošas tendences, kas orientētas uz nozīmīgāko un rūpniecisko problēmu risināšanu. Tomēr labākās laboratorijas, kas nāk klajā ar progresīvām inovācijām, šodien vairs nav tradicionālās augstskolu struktūras, bet gan reģionālās inovāciju ekosistēmas, kas darbojas kā eksperimentālas platformas, kuras dod iespēju ātri izmēģināt daudzus uz lietotāju orientētus inovāciju veidus, pamatojoties uz pārveidojamām dažāda mēroga sistēmām. Lai zinātnes un tehnoloģiju pētniecības rezultātus pārvērstu spēcīgās jaunu produktu, pakalpojumu un procesu plūsmās, Eiropai jāstimulē inovācija ražošanas sistēmās, kas atšķiras no vecajām ražošanas sistēmām. Ir nepieciešama arī savstarpēja izpratne par prasībām, jautājumiem un iespējām uzņēmējdarbības, zinātnes un pārvaldes jomās.

47. RK aicina īstenot vairāk pētniecības un attīstības pasākumu, lai stimulētu inovāciju un uzņēmējdarbību ārpus novecojušām nozaru un klasteru struktūrām, un aicina domāt ekosistēmu konceptos, lai tās varētu saskaņot ar mērķi palielināt reģionu inovatīvo potenciālu un vecināt uzņēmējdarbības garu.

48. RK uzsver, ka ir svarīgi piešķirt ES un reģionālā līmeņa finansējumu inovācijai un ražošanas ekosistēmām, kurām ir spēcīgas vietējās, reģionālās vai pārreģionālās iezīmes. Plaša inovācijas politika rada priekšnoteikumus sistēmiskiem darbības modeļiem, un, pamatojoties uz tiem, kopējā jauninājumu radīšanas dialogā tiek kombinētas izmantotāju, patērētāju un iedzīvotāju vajadzības līdztekus zināšanām, radošumam un kompetencei.

49. Ir daudzas svarīgas pētniecības un inovācijas jomas, kas varētu sniegt atbalstu ļoti nepieciešamo pārmaiņu virzītājiem 2014.-2020. gada plānošanas periodā. RK uzsver šādas sekmīgai nākotnes veidošanai svarīgus faktorus:

- inovācijas kopienām jādarbojas kā ekosistēmām, izveidojot vērtību tīklu pasaulē bez robežām un iekļaujoties sistēmā;
- inovācijas procesiem jābūt stingri balstītiem uz pieprasījumu un orientētiem uz lietotājiem un patērētājiem kā izšķirošiem inovācijas dalībniekiem;
- inovācijas stratēģijām jākoncentrējas uz atvērta inovācijas veicināšanu un jārosina personas un kopienas darboties un efektīvi izmantot un radīt jaunus digitalizētus pakalpojumus.

50. ES pieredze kopīgā programmu plānošanā un pārrobežu partnerībā jāattīsta tālāk, lai veicinātu reģionālos procesus, kuros apvienoti šādi elementi: augšupēja pieeja stratēģijas "Eiropa 2020" stratēģiskajām prioritātēm un zināšanas, kas iegūtas Eiropas augsta līmeņa pētniecības procesā. RK uzsver, ka ir svarīgi palielināt līdzekļus, lai īstenotu lielāku skaitu Eiropas partnerību un salīdzinošo mācīšanos reģionu līmenī, izmantojot INTERREG un tai līdzīgas programmas.

51. RK rosina Komisiju izveidot "darbības iespēju atklāšanas" programmas, lai darbotos dažādos līmeņos un atklātu, kas ir visefektīvāk, lai risinātu problēmas vietējās kopienas un Eiropas līmenī. Tās jāfinansē no dažādiem avotiem: "Apvārsnis 2020", COSME, kohēzijas fonds un citi avoti. Izmēģinājuma projekti, kuros piedalās vairāki reģioni, var palielināt iespējas reģioniem mācīties viena no otra. Reģioniem, kuriem ir kopīgas kultūras iezīmes – piemēram, Baltijas jūras reģions, Donavas reģions vai attālākie reģioni – vajadzētu sadarboties, lai risinātu specifiskas sabiedrības problēmas, kas tos skar. Inovācijas, kas sekmīgas vienā reģionā, var pārbaudīt un apstiprināt citos reģionos; pilsētu inovācijas var izplatīt izmantošanai reģionos, savukārt reģionu inovācijas var izplatīt citiem reģioniem visā Eiropā. Šajos projektos jāiesaista nozīmīgākie dalībnieki visos līmeņos, tostarp vietējās un reģionālās pašvaldības, MVU, NVO un, īpaši, visas izglītības iestādes.

52. Projektēšana tā dažādajās formās jau sen tiek saistīta ar uzņēmējdarbību. Stratēģiskā projektēšana nozīmē pazīstamu principu piemērošanu, reaģējot uz lielākajām sabiedrības problēmām, piemēram, iedzīvotāju novecošana un klimata pārmaiņas. Projektēšana nozīmē daudz vairāk par noteiktas formas piešķiršanu kaut kam. Projektēšanu var izmantot, lai rastu jaunas perspektīvas problēmu risināšanai, lai apzinātu iespējamus pasākumus un radītu efektīvus visaptverošus risinājumus, izvairoties no publiskajam sektoram tik raksturīgās pieejas.

53. Inovatīva projektēšana sniedz būtiskas iespējas radīt ekonomiskus un kultūras ieguvumus sabiedrībai. Reģionos būtu jāveicina uz projektēšanu vērsta ekosistēmas. Šajās ekosistēmās kopīgi strādā un jaunas iniciatīvas izvērs pieredzējuši zinātnieki, uzņēmēji un dažādi projektēšanas speciālisti, kā arī uzņēmumu, augstskolu un citas kopienu pārstāvji. Šādā veidā tie visi ir iesaistīti, lai proaktīvi piedalītos aktivitātes līmeņa palielināšanā un inovācijas politikas tālākā izvērsnā.

54. RK aicina reģionus un pilsētas izmantot inovatīvu publisko iepirkumu, lai radītu jaunas inovācijas. Būtu jārosina publiskā un privātā sektora sadarbība eksperimentēšanā un izmēģināšanā, un uzdrīkstēšanās uzņemties riskus un ciest neveiksmi būtu jāuzskata par darbības iespēju, nevis pazemojumu sabiedrības acīs. Pilsētu un reģionu pārstāvjiem jāizstrādā metodes risku vadīšanai šāda veida projektos un jāapmainās ar pieredzi šajā jautājumā. Veicinot vēlmi eksperimentēt, pārbaudīt un veikt izmēģinājumus, šie projekti palielinās arī Eiropas iedzīvotāju pašorganizēšanās spēju.

VII. SINERĢISKA SADARBĪBA JAUNAJĀ PLĀNOŠANAS PERIODĀ

55. Nākamā plānošanas perioda nozīmīgākajās reformās jāpievēršas tam, lai projektus koncentrētu uz pārdomātas specializācijas stratēģiskajām prioritātēm, lai vienkāršotu projektu pārvaldību un pievērstos lielāka mēroga iniciatīvām, cieši koordinējot vairākus projektus. Cits svarīgs princips ir cieša sadarbība starp programmu "Apvārsnis 2020" un kohēzijas politiku, un šo politiku finansējuma un vietējā/ reģionālā finansējuma apvienošana sinerģijas veidošanai.

56. RK atzīmē, ka šo principu konsekventa piemērošana, lai īstenotu šajā atzinumā iekļautos priekšlikumus, nenovēršami nozīmēs programmas "Apvārsnis 2020" finansējuma piešķiršanu pētniecības vajadzībām, kas noteiktas ES reģionu RIS3 stratēģijās. Tādējādi programma "Apvārsnis 2020" darbosies kā katalizators, radīs pētniecības zināšanas un attīstīs metodoloģijas konceptus reģionālajai pētniecībai, attīstībai un inovācijai. Tāpēc galvenās pētniecības jomās, kas finansējamas no programmas "Apvārsnis 2020" līdzekļiem, būtu jānosaka, analizējot RIS3 stratēģijas.

57. Reģionu komiteja uzsver, ka, plānojot dažādu programmu koordināciju, ir svarīgi uzklaut reģionālo līmeni. Lai reģionos sekmētu darbību un inovāciju, izšķiroši ir tas, lai Komisijas ģenerāldirektorāti, pieņemot lēmumus par pētniecības jomām, uzklautu tos, kas pārstāv reģionus, piemēram, Reģionu komiteju. Papildus materiālajam un metodoloģiskajam atbalstam projektiem, ko reģionos īsteno ar kohēzijas finansējuma atbalstu, un papildus parastajam pienākumam dalīties ar rezultātiem, vajadzētu piemērot programmas "Apvārsnis" projektu īstenošanas noteikumus un paredzēt, ka jāsniedz informācija par finansējuma izmantošanas veidu. Šī sadarbība varētu notikt šādā veidā.

— Programmas "Apvārsnis" projekti ir arī reģionālie partnerības projekti, ko īsteno ar kohēzijas finansējuma atbalstu un ko izmanto pētniecības rezultātu izplatīšanai, proti, to

inovatīvai piemērošanai praksē. Tas rada lielas ES mēroga partnerību projektu sistēmas – to pamatā ir sadarbība un uzticēšanās, tās orientētas galvenokārt uz programmas "Apvārsnis" pilāriem "Vadošā loma rūpniecībā" un "Sabiedrības problēmas" un tajās reģioni, izmantojot kohēzijas finansējumu, stratēģiskās attīstības jomās cenšas piemērot jaunākos pētniecības rezultātus.

— Šādas projektu sistēmas ir īpaši vajadzīgas, lai attīstītu zinātību un metodes, kas nepieciešamas reģionālo inovācijas ekosistēmu dinamikai, lai nodrošinātu, ka tās darbojas gan kā vietējie centri Eiropas mēroga inovācijas pasākumiem, gan kā inovācijas veicinātāji visā reģionā. Pamatojoties uz reģionāliem lēmumiem, šīs sistēmas arī atbalsta dažādu mērķu grupu – piemēram, skolēnu, augstskolu un koledžu studentu, kā arī pensionāru – iniciatīvas inovācijas jomā.

— Šīs reģionālās inovācijas ekosistēmas koncentrējas uz jautājumiem, kas saistīti ar reģionāliem stratēģiskiem lēmumiem, un strukturē inovācijas pasākumus, ar ko nāk klajā pārmaiņu sekmētāji reģionā. Turklāt tās organizē arī dažādas dzīvo laboratoriju shēmas un tamlīdzīgus eksperimentālus un izmēģinājuma projektus. Šādu ekosistēmu darbību varētu arī ievērojami sekmēt, saskaņā ar programmu "Apvārsnis" īstenojot sadraudzības projektus un izveidojot Eiropas Pētniecības telpas katedru.

58. RK atzīmē, ka globālajām zinātnes un uzņēmējdarbības kopienām tagad jādarbojas atvērtas inovācijas un kopējas radīšanas laikmetā, kurā pārrobežu sadarbība ir jaunais konkurētspējas faktors. Lai sekmīgi risinātu grūtus un sarežģītus jautājumus, RK iesaka Komisijai izveidot platformas, kurās Eiropas mērogā meklē problēmu risinājumus, izmantojot starpdisciplinārus tīklus. Šīs platformas varētu pievērsties īpašām problēmām, kas ir svarīgas iesaistītajiem reģioniem, un izmantot strukturētu metodoloģiju, lai labas idejas no izmēģināšanas posma pārņemtu praktiskai realizācijai eksperimentālos projektos. Šādā veidā varētu mobilizēt reģionos esošo pārveides potenciālu.

59. RK uzsver, ka šīs platformas būtu jābalsta gan uz salīdzinošo mācīšanos (idejas, kas darbojas vienā reģionā, apstiprināt, pārbaudot citos reģionos), gan uz salīdzinošo darbību (jaunām idejām dot pievienoto vērtību, tās pārvēršot praktiskās inovācijās vairākos reģionos vienlaicīgi). Izmēģinājuma posmā varētu piedalīties vairāki reģioni, lai risinātu reālās problēmas, ar ko tie saskaras, piemēram, tādās, jomās kā veselības aprūpe, iespējas novecojošā sabiedrībā, enerģētika, gandrīz neesošās oglekļa emisijas, lauksaimniecība un pārtika u.c..

60. RK uzsver, ka ir svarīgi attīstīt augsta līmeņa metodoloģiju un efektīvi izplatīt rezultātus. Informācija par problēmām un rezultātiem būtu jāpublicē “mākoņdatošanas” platformās un jāanalizē gan vietējā, gan reģionālā līmenī. Vislabākie pirmrindnieki, kas attīsta un īsteno Eiropas mēroga projektus, būtu jāfinansē no programmas “Apvārsnis 2020” un kohēzijas fonda līdzekļiem – arī ar mērķi pārbaudīt efektīvas metodoloģijas un instrumentus reālā sadarbībā un pārrobežu pieredzes apmaiņā.

61. RK atzīst nepieciešamību aktīvi īstenot izglītošanas darbu, lai veicinātu dažādu paaudžu līdzdalību, jo tā var būt nozīmīgs faktors inovācijas plaisas mazināšanā. Visas mērķa grupas dažādos reģionos un dažādās kultūras vidēs – zinātnieki, ierēdņi, MVU un studenti – jāizglīto, lai veicinātu sapratni, aktīvi papildinātu grupu savstarpējās perspektīvas un sniegtu informāciju, kā nozīmīgas idejas īstenot praksē. Šajā ziņā būtiska loma ir skolām un visām izglītības iestādēm.

62. Maziem bērniem agrā vecumā piemīt radošums un dabiska spēja viegli apgūt visu jauno. Ir vērts iedziļināties, kādēļ sociālā vide un skolu sistēma bieži vien nespēj šīs īpašības pārvērst ieinteresētā, atvērtā un inovatīvā dzīvesveidā. Visām ieinteresētajām pusēm būtu jāapvieno spēki, lai nodrošinātu, ka skolās visā Eiropas Savienībā mērķu un prasību pamatā būtu radošums un spēja mācīties. Šajā periodā veidojas pamats Eiropas novatoriskumam.

63. Visbeidzot RK norāda, ka ir svarīgi pārvarēt plaisu starp zinātni un sabiedrību. RK rosina visus attiecīgos dalībniekus aktīvi iesaistīties zinātnes un sabiedrības dialogā, lai izpētītu un uzsvērtu, kā pētniecības rezultātus vislabāk ieviest praktiskajā dzīvē. Visām sabiedrības problēmām ir spēcīga vietējā dimensija, kas bieži var sniegt priekšrocības, ja zinātnieki apzinās šīs problēmas un sabiedrības locekļi saprot, ko zinātne var piedāvāt. Dialogā būtu jākoncentrējas uz to, lai izveidotu skaidru saikni starp vietējām vajadzībām un pētniecības rezultātiem, kas iegūti programmas “Apvārsnis 2020” pilāros – “Sabiedrības problēmas”, “Vadošā loma rūpniecībā” un “Izcila zinātne”. Tad var izveidot ideju laboratorijas un sociālos inkubatorus, lai gūtu jaunu ieskatu un no diskusijām pārvirzītos uz praktiskiem modeļiem, ko var izmēģināt reālajā dzīvē.

64. Ar šo priekšlikumu palīdzību patiešām varēs pārvarēt inovācijas plaisu, ja tos izmantos visos Eiropas reģionos. RK atzīst nepieciešamību risināt problēmas, ar kurām saskaras vadošie reģioni, labi funkcionējoši reģioni, kā arī neaizsargātāki, sliktākus rezultātus uzrādoši un neizdevīgākā stāvoklī esoši reģioni. Protams, ka īpaši orientēti pasākumi un programmas ir vajadzīgi katrā līmenī. Papildus tam, Komiteja uzsver, ka ir svarīgi atbalstīt visa veida starpreģionālo sadarbību un reģionu kopējas iniciatīvas: aktīva partnerība zināšanu apmaiņā un tādu procesu un praktisku pieeju kopēja radīšana, kas darbosies konkrētajā situācijā; pārrobežu mācīšanās un pieredzes nodošana; salīdzinošās mācīšanās un salīdzinošās darbības iniciatīvas, kas mazāk attīstītajiem reģioniem dod iespēju izmantot citu pieredzi, vienlaikus piedāvājot savas stiprās puses un īpašu specializētu ekspertīzi, lai sniegtu ieguldījumu un atbalstītu inovācijas citos reģionos. Šai spēcīgajai reģionālajai dažādībai vajadzētu būt svarīgam elementam jaunajā Eiropas sadarbības sistēmā.

VIII. KAS BŪS TĀLĀK?

65. RK pauž pārliecību, ka apzināt, kā daudzie šajā atzinumā ietvertie ierosinājumi un ieteikumi būtu īstenojami praksē, un kopīgi izvērtēt, kā izmantot daudzsoļošās pieejas, lai minētos ieteikumus īstenotu gan reģionālā, gan pārreģionālā līmenī, ir visefektīvākais veids, lai labus nodomus pārvērstu taustāmos rezultātos, kuri būtiski ietekmētu situāciju Eiropas ielās. Tas ir izšķiroši, lai mazinātu inovācijas plaisu.

66. Atbildība par nepieciešamajām pārmaiņām ir jāuzņemas visos līmeņos un visām iesaistītajām personām. Protams, atbildība par šajā atzinumā izteikto ierosinājumu īstenošanu galvenokārt jāuzņemas Eiropas Komisijai, kā arī vietējā un reģionālā līmeņa lēmējiem un citām iesaistītajām pusēm. Atbildība ir arī Īrijas prezidentūrai, kura dažus vai visus šeit ietvertos ierosinājumus var īstenot cik ātri un cik lielā mērā vien iespējams.

67. Reģionu Komiteja ierosina, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām, Komisijai un citiem dalībniekiem vajadzētu sekot šīm norisēm, apkopojot paraugprakses piemērus. Mērķis ir paātrināt vēlamās izmaiņas gan kopumā, gan īstenojot vairākus pasākumus, kas paredzēti kā prioritāri projekti. Daži no tiem būtu jāiekļauj arī turpmāko prezidentūru darba kārtībā.

Briselē, 2013. gada 30. maijā

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “ES tiesību aktu normatīvā atbilstība (REFIT)”

(2013/C 218/04)

REĢIONU KOMITEJA

- atzīst, ka ieilgušās ekonomikas krīzes rezultātā tikusi pievērsta vēl lielāka uzmanība likumdošanas izmaksām un problēmām jau pieņemto tiesību aktu īstenošanā un izpildē;
- visos pārvaldības līmeņos būtu jānodrošina, lai tiesību akti būtu efektīvi un lietderīgi, un ES iestādēm ir īpaša atbildība par to, lai uzrādītu skaidru pievienoto vērtību, kāda ir Eiropas līmeņa regulējumam, sniedzot visus iespējamus ieguvumus ar vismazākajām izmaksām un ievērojot subsidiaritātes un proporcionalitātes principus;
- atzinīgi vērtē ierosinājumu par jauno Normatīvās atbilstības un izpildes programmu (REFIT), lai sistemātiski apzinātu un pārredzamā veidā īstenotu iniciatīvas ar mērķi ievērojami samazināt regulējuma izmaksas un vienkāršot regulējumu;
- atzinīgi vērtē ierosinājumu veikt regulējuma kartēšanu nolūkā noteikt regulējuma jomas un/vai tiesību aktus, kam ir vislielākais potenciāls vienkāršot noteikumus un samazināt regulējuma izmaksas, neapdraudot politikas mērķu sasniegšanu; uzsver, ka atbilstības pārbaudē ir vajadzīgs ieguldījums no visiem pārvaldības līmeņiem, un turpina atbalstīt ES tiesību aktu sistemātiskus *ex-post* novērtējumus kā efektīvu lietpratīga regulējuma instrumentu;
- atkārtoti uzsver vienkāršošanas nozīmīgumu normatīvās vides pilnveidošanā, īpaši vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kuru resursi tiesību aktu īstenošanai bieži vien ir ierobežoti un samazinās;
- atzinīgi vērtē priekšlikumus pastāvīgi uzlabot ietekmes novērtējumus un atkārtoti norāda, ka juridisku un politikas priekšlikumu ietekmes novērtējumus par nozīmīgām politikas iespējām ir jāaplūko teritoriālā dimensija; ja Komisija pieņem lēmumu par Ietekmes novērtējuma padomes (IAB) dalībnieku skaita palielināšanu, lai palielinātu padomes neatkarību, RK uzskata, ka jābūt pārstāvētām vietējo un reģionālo pašvaldību interesēm;
- mudina Eiropas Komisiju uzlabot centienus, lai konsultatīvos dokumentus pārtulkotu visās ES oficiālajās valodās;
- atkārtoti uzsver iestāžu kopīgo atbildību informēt iedzīvotājus, uzņēmējus un sabiedrību kopumā par ieguvumiem, ko dod lietpratīga regulējuma instrumentu izmantošana.

Ziņotājs

Lords Graham TOPE (UK/ALDE), Londonas Sutton rajona pārvaldes loceklis

Atsauces dokuments Komisijas paziņojums "ES tiesību aktu normatīvā atbilstība"

COM(2012) 746 final

Ņemot vērā:

Komisijas dienestu darba dokumentu par Komisijas konsultāciju organizēšanas politikas pārskatīšanu

SWD(2012) 422 final

Komisijas dienestu darba dokumentu "Rīcības programma administratīvā sloga samazināšanai Eiropas Savienībā – Nobeiguma ziņojums"

SWD(2012) 423 final

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Ievads: labāka regulējuma stratēģija

1. atgādina, ka Eiropas likumdošana pati par sevi ir daļa no pasākumiem normatīvās vides pilnveidošanai un vienkāršošanai un līdz ar to arī izmaksu un administratīvā sloga samazināšanai;

2. atzīst, ka ietilgušās ekonomiskās krīzes rezultātā tikusi pievērsta vēl lielāka uzmanība likumdošanas izmaksām un problēmām jau pieņemto tiesību aktu īstenošanā un izpildē;

3. apstiprina Eiropas Komisijas viedokli, ka jau tā noslogotajām dalībvalstu pārvaldes iestādēm ir grūti pildīt ES tiesību aktu transponēšanas un piemērošanas uzdevumu; uzskata, ka tā ir problēma, kas jārisina, sadarbojoties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, un to nedrīkst izmantot par iemeslu, lai palielinātu slogu citiem pārvaldības līmeņiem;

4. ņemot vērā pašreizējo situāciju, uzskata, ka visos pārvaldības līmeņos būtu jānodrošina, lai tiesību akti būtu efektīvi un lietderīgi, un ES iestādēm ir īpaša atbildība par to, lai uzrādītu skaidru pievienoto vērtību, kāda ir Eiropas līmeņa regulējumam, sniedzot visus iespējamus ieguvumus ar vismazākajām izmaksām un ievērojot subsidiaritātes un proporcionalitātes principus;

5. atgādina, ka ES stratēģija regulējuma uzlabošanai ir pamatojusies uz šādiem galvenajiem elementiem:

— tādas sistēmas ieviešana, ar kuras palīdzību var novērtēt svarīgāko Komisijas priekšlikumu ietekmi un uzlabot to izstrādi;

— pastāvošo tiesību aktu vienkāršošanas programmas īstenošana;

— rīcības plāns administratīvā sloga mazināšanai, nosakot konkrētu mērķi;

— aktualitāti zaudējušu tiesību aktu vai priekšlikumu atsaukšana;

— plaša iesaistīto pušu un iedzīvotāju iesaistīšana visu Komisijas iniciatīvu apspriešanā;

— normatīvo aktu un cita veida regulējuma alternatīvu izskatīšana (piemēram, pašregulējums vai kopregulējums, ko kopīgi īsteno likumdevējs un ieinteresētās puses);

6. atzinīgi vērtē ierosinājumu par jauno Normatīvās atbilstības un izpildes programmu (*REFIT*), lai sistemātiski apzinātu un pārredzamā veidā īstenotu iniciatīvas ar mērķi ievērojami samazināt regulējuma izmaksas un vienkāršot regulējumu;

7. uzskata, ka lietpratīgu regulējumu vajadzētu nodrošināt, piemērojot daudzlīmeņu pārvaldības principu, proti, koordinējot ES, valstu iestāžu un vietējo un reģionālo pašvaldību darbību;

8. uzskata, ka būtu jāaicina Eiropas Komisija un citas ES iestādes, izstrādājot tiesību aktus, novērtējot to ietekmi vai nosakot pasākumus Eiropas politikas īstenošanai un mērķu sasniegšanai, aktīvāk iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības. Lielākā daļa jauno priekšlikumu ir saistīti ar esošo ES tiesību aktu grozīšanu vai papildināšanu. Tā kā tiesību aktu pastāvīga atjaunināšana ir vajadzīgs process, ir ļoti svarīgi, lai teritoriālo pašvaldību vērtīgā pieredze ES tiesību aktu piemērošanā tiktu ņemta vērā, izstrādājot jaunus priekšlikumus;

9. mudina turpināt uzlabot regulējuma kvalitāti, lai tas būtu skaidrāks, pieejamāks un visiem viegli izpildāms, ievērojot reģionālās valodas, kas oficiāli atzītas dalībvalstīs, kurās ir spēkā šāda vienošanās;

10. uzskata, ka stratēģiju vajadzētu papildināt ar partnerības un līdzdalības pieeju ES politiku izstrādāšanā un īstenošanā;

11. nepārkāpjot dalībvalstu institucionālās un konstitucionālās autonomijas principu, kas minēts Līgumos, RK atgādina, ka ES tiesību aktu izstrādē un novērtēšanā ir svarīgi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, jo vairumā gadījumu tieši tās ir ES politikas īstenotājas;

Tiesību aktu normatīvā atbilstība

12. atzinīgi vērtē ierosinājumu veikt regulējuma kartēšanu nolūkā noteikt regulējuma jomas un/vai tiesību aktus, kam ir vislielākais potenciāls vienkāršot noteikumus un samazināt regulējuma izmaksas, neapdraudot politikas mērķu sasniegšanu (t.s. "izvērtē vispirms" politika);

13. uzsver, ka atbilstības pārbaudē ir vajadzīgs ieguldījums no visiem pārvaldības līmeņiem galvenajās jomās, kas attiecas uz vietējām un reģionālajām pašvaldībām, t.i., kohēzijas politika, pilsētvides politika un finansēšanas instrumenti, vides tiesības, rūpniecības politika, sociālās tiesības un transports;

Ex-post novērtējums

14. turpina atbalstīt sistemātiskus ES tiesību aktu *ex-post* novērtējumus kā efektīvu lietpratīga regulējuma instrumentu;

15. pauž nožēlu, ka, neraugoties uz 2011. gada atzinumā par lietpratīgu regulējumu izteikto aicinājumu un *REFIT* paziņojumā pieļauto iespēju, RK nav uzaicināta sadarboties novērtējuma veikšanā;

Administratīvā sloga samazināšana

16. pieņem zināšanai pasākumus, kas iekļauti Rīcības programmā administratīvā sloga samazināšanai; norāda, ka labākie rezultāti līdz šim gūti tādās jomās kā uzņēmējdarbības tiesības, uzņēmumu nodokļi utt., kurām nav būtiskas tiesas ietekmes uz vietējām un reģionālajām pašvaldībām, tāpēc ir lietderīgi iekļaut jomas, kas vairāk attiecas uz vietējām pašvaldībām, piemēram, licenču un atļauju izsniegšana. Tomēr atzīst, ka minētā programma rada pārmaiņas regulējuma kultūrā, kas var sniegt labumu publiskās pārvaldības iestādēm;

17. atkārtoti uzsver vienkāršošanas nozīmīgumu normatīvās vides pilnveidošanā, īpaši vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kuru resursi tiesību aktu īstenošanai bieži vien ir ierobežoti un samazinās. Tas attiecas, piemēram, uz apjomīgajām ziņošanas prasībām, kas tiešā veidā skar iedzīvotājus un uzņēmumus;

18. norāda, ka vienkāršošanas rezultātā varētu būtiski ietaupīt izmaksas ne tikai uzņēmumiem, bet arī vietējo un reģionālo pašvaldību iestādēm, tādējādi nelielos finanšu un cilvēku resursus novirzot citiem svarīgiem sabiedriskajiem pakalpojumiem;

19. atkārtoti pauž apņēmību atbalstīt Augsta līmeņa grupas darbību, īpaši "jaunajā" virzienā, proti, centienos sekmēt, lai publiskās pārvaldības iestādes efektīvāk un atsaucīgāk reaģētu uz ieinteresēto pušu un MVU vajadzībām;

20. uzsver nepieciešamību grupas darbībā ievērot pārredzamību un pārskatatbildību;

21. atbalsta priekšlikumu par administratīvā sloga samazināšanas programmas (*ABRplus*) turpmākajiem pasākumiem, lai nodrošinātu, ka centieni samazināt ES tiesību aktu izraisīto slogu par 25 % sniedz ieguvumus uzņēmējdarbībai un dalībvalstu MVU;

22. pauž nožēlu, ka *REFIT* paziņojumā nav ņemtas vērā alternatīvas regulējuma iespējas vai alternatīvas pašam regulējumam;

Ietekmes pārbaude un novērtējums

23. atzinīgi vērtē priekšlikumus pastāvīgi uzlabot ietekmes novērtējumus, nodrošināt visaptverošākus un kritiskākus novērtējumus, kas stingri iekļaujas politikas procesā, īstenot kvalitatīvāku apspriešanos ar ieinteresētajām pusēm un sniegt lielāku atbalstu ES tiesību aktu īstenošanā;

24. atkārtoti norāda, ka juridisku un politikas priekšlikumu ietekmes novērtējumos par nozīmīgām politikas iespējām obligāti jāņem vērā teritoriālā dimensija (vietējie un reģionālie aspekti, finansiālā un administratīvā ietekme uz valsti, reģionālajām un vietējām iestādēm). Atgādina – tā tas ir tādēļ, ka teritoriālā kohēzija atzīta par vienu no ES mērķiem (LES 3. pants) un turklāt ir pienākums "ņemt vērā vajadzību nodrošināt to, ka visi finansiālie vai administratīvie apgrūtinājumi, kas rodas ... reģionālajām un vietējām iestādēm... ir cik iespējams mazi un atbilstīgi noteiktajam mērķim" (LESD 2. protokols, 5. pants);

25. pauž nožēlu, ka RK un Eiropas Komisijas pārskatītajā sadarbības līgumā netika noteikts pamats strukturētai sadarbībai ietekmes novērtējuma jomā, un aicina Eiropas Komisiju un atsevišķus ģenerāldirektorātus saistībā ar ietekmes novērtējumu uzskatīt Reģionu komiteju par institucionālu partneri. Ja vietējās un reģionālās pašvaldības savlaicīgi tiek iesaistītas ietekmes novērtējuma sagatavošanā, ES tiesību aktus ir vieglāk īstenot un tie gūst lielāku atbalstu;

26. norāda, ka Eiropas Parlamenta vai Padomes izdarītie būtiski grozījumi tiesību aktu priekšlikumos var arī būtiski ietekmēt vietējās pašvaldības un reģionus. Tādēļ aicina Parlamentu un Padomi pēc lēmuma pieņemšanas par šādu grozījumu ietekmes novērtēšanu vērsties pie Reģionu komitejas;

27. tāpēc mudina Eiropas Parlamentu un Padomi uzlabot vai izveidot pašiem savus ietekmes novērtēšanas dienestus, lai ietekmes novērtējumus veiktu no dažādiem skatpunktiem, arī no teritoriālā viedokļa, kā arī, saskaņojot ar Komisiju, uzlabotu iespējas komunikācijai ar reģionālajām un vietējām pašvaldībām;

28. vēlas tikt iesaistīta ietekmes novērtējuma pamatnostādņu papildināšanā (plānots veikt 2014. gadā) un atgādina, ka RK sniedza ieguldījumu, apspriežot ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām ietekmes novērtējuma izstrādes pamatnostādņu projektu (2009. gads);

29. atkārtoti pauž šaubas par ietekmes novērtēšanas eksternalizāciju. Tomēr gadījumā, ja Komisija pieņem lēmumu par letekmes novērtējuma padomes (IAB) dalībnieku skaita palielināšanu, lai palielinātu padomes neatkarību, RK uzskata, ka jābūt pārstāvētām vietējo un reģionālo pašvaldību interesēm, jo minēto pārvaldības līmeni varētu iekļaut apspriestā priekšlikuma īstenošanā;

Apspriešanās

30. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas apspriešanās politiku un aicina Komisiju nākt klajā ar secinājumiem, it īpaši, sniedzot pilnīgāku atgriezenisko informāciju apspriešanās dalībniekiem;

31. aicina Komisiju iesaistīt RK un Eiropas vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvības apvienības sagatavošanas darbā, kas vērsti uz apspriešanās minimālo standartu pārskatīšanu;

32. šajā sakarā uzsver, ka konsultāciju procesam jābūt pārskatāmam, un aicina visas iestādes apsvērt uzlabotu un savstarpēji saistītu informācijas apmaiņas un saziņas tehnoloģijas izmantošanu, lai izziņotu un organizētu konsultācijas;

33. piekrīt, ka lielāka uzmanība jāpievērš kvantitatīvai rezultātu novērtēšanai, skaidrākam galveno secinājumu izklāstam un konsultācijām par ietekmes novērtējumu projektiem, lai ieinteresētajām personām un jo īpaši vietējām un reģionālajām pašvaldībām dotu iespēju paust viedokli procesu sākumposmā un labāk saprast rezultātus;

34. vispārējas pārredzamības un atgriezeniskas informācijas nolūkā atbalsta apspriešanās procesā sniegto komentāru publicēšanu. Eiropas Komisijai ietekmes novērtējumus būtu jānorāda arī tas, vai un kā ir ņemtas vērā konsultētajos gūtās atsauksmes;

35. mudina Eiropas Komisiju uzlabot centienus, lai konsultatīvos dokumentus pārtulkotu visās ES oficiālajās valodās. Uzskata, ka apspriešanos nevar uzskatīt par pienācīgu, ja iedzīvotājus neuzrunā viņu dzimtajā valodā;

36. aicina uz plašāku Komisijas un RK divpusējo sadarbību: lielākas pārredzamības labad mērķtiecīgas RK apspriešanās varētu publicēt tīmekļa vietnē "Jūsu balss Eiropā". Uzskata, ka informācijas izplatīšanai par Eiropas Komisijas konsultācijām ikdienā varētu izmantot RK iespējas, ja tās papildina un pastiprina tiešas konsultācijas ar reģionālajām un vietējām pašvaldībām;

37. atzīst, ka ES padomdevēju iestāžu "konsultācija" nav sabiedriska apspriešanās saskaņā ar LES 11. pantu, bet gan īpaša institucionāla prasība saskaņā ar līgumiem; tomēr aicina atsevišķus Eiropas Komisijas ģenerāldirektorātus un dienestus to konsekventi ievērot;

38. apņemas izstrādāt integrētu pārskatu par saviem konsultāciju instrumentiem un tīkliem līdzīgi kā Eiropas Komisijas revīzijas dienests;

Valstu perspektīva: pārmērīga reglamentēšana

39. uzskata, ka pārmērīga reglamentēšana rodas tad, kad dalībvalstis, transponējot ES direktīvas valstu tiesību aktos, pārsniedz ar tiem saistītās minimālās prasības;

40. uzskata, ka būtu jānosaka ES mēroga standartdefinīcija par pārmērīgu reglamentēšanu, lai tiktu nodrošināta juridiska skaidrība par ES tiesību aktu īstenošanu un piemērošanu, lai būtu pieejama salīdzinoša analīze un lai varētu izvērtēt dalībvalstu apgalvojumus, ka to veiktā reglamentēšana nav pārmērīga;

41. uzskata, ka minētajā definīcijā varētu iekļaut šādas pazīmes:

— direktīvā iekļautās normatīvās prasības tiek papildinātas vai padarītas sarežģītākas;

— direktīvā noteiktā piemērošanas joma tiek paplašināta;

— netiek izmantotas atkāpes no direktīvas;

— tiek saglabātas valstu prasības, kas pārsniedz direktīvā noteikto;

— tiek ieviestas valstu reglamentējošās prasības, kas ir ārpus direktīvas mērķa;

— ieviešana tiek veikta agrāk, nekā noteikts direktīvā;

— stingrākas sankcijas, nekā paredz ES;

42. atzīst, ka ES tiesību aktos pārmērīgs regulējums nav aizliegts, un dažos gadījumos to var attaisnot, ja valstu vai vietējā līmeņa tiesību aktos paredzēts augstāks aizsardzības līmenis nekā transponējamajā ES direktīvā; tas varētu attiekties uz vides aizsardzību (LESD 193. pants), tiesību aktiem par darba ņēmēju aizsardzību (LESD 153. panta 4. punkts), tiesību aktiem par kvalitātes un drošības standartiem cilvēku orgāniem un vielām, kā arī asinīm un asins preparātiem (168. panta 4. punkta a) apakšpunkts), un patērētāju tiesību aizsardzību (LESD 169. panta 4. punkts);

43. tomēr ierosina, ka šādi papildpasākumi būtu īpaši jāpamato, lai iedzīvotāju apziņā neveidotos priekšstats par valsti un ES tiesisko regulējumu kā vienotu kopumu, kas savukārt veicina uzskatu, ka ES iestādes īsteno "pārmērīgu regulējumu";

44. tāpat uzsver, ka ir lietderīgi veikt šo pasākumu ietekmes novērtējumu arī valsts līmenī, ņemot vērā dažādas Eiropas līmenī skatītas ietekmes dimensijas, tostarp teritoriālo dimensiju un reģionālo ietekmi;

45. atkārtoti pauž savu un arī Komisijas viedokli, ka dalībvalstīm jāatturas no pārmērīgas reglamentēšanas saistībā ar ES tiesību aktiem, lai vietējām un reģionālajām pašvaldībām, uzņēmumiem un iedzīvotājiem nepalielinātu sarežģītību un ar jauniem tiesību aktiem saistītās izmaksas;

Subsidiaritāte

46. atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Komisija atzīst valstu parlamentu lomu lietpratīga regulējuma jomā un īpaši saistībā ar subsidiaritātes principa atbilstošu piemērošanu;

47. aicina Eiropas Komisiju un Eiropas Parlamentu ņemt vērā reģionālo parlamentu, kuriem ir likumdošanas pilnvaras, nostāju, un kā informācijas avotu iesaka REGPEX platformu subsidiaritātes uzraudzības tīklā;

48. uzskata, ka īstenošanas palīdzībā, kuru Eiropas Komisija piedāvā dalībvalstīm, būtu jāņem vērā arī vietējās un reģionālās īpatnības un tur, kur reģionālās un vietējās pašvaldības atbild par īstenošanu, tām jāsaņem tieša palīdzība;

Reģionu komitejas loma

49. ierosina Normatīvās atbilstības un izpildes programmā (REFIT) nozīmīgu lomu paredzēt RK, vietējām pašvaldībām un reģioniem;

50. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas nostāju jautājumā par to, ka lietpratīga regulējuma ieviešana ir kopīgs uzdevums visām ES iestādēm, arī Reģionu komitejai; aicina Eiropas Parlamentu un Padomi patiešām turpināt lietpratīgas regulēšanas programmu un REFIT programmu tā, lai mazinātu papildu slogu, kas varētu rasties tiesību aktu grozījumu rezultātā;

51. atzinīgi vērtē to, ka atjaunotajā sadarbības līgumā ar Eiropas Komisiju ņemta vērā Komitejas darbība jautājumā par lietpratīga regulējuma aspektiem; ierosina Eiropas Parlamentam un Padomei apsriest līdzīgu sadarbības līgumus;

52. atkārtoti uzsver iestāžu kopīgo atbildību informēt iedzīvotājus, uzņēmējus un sabiedrību kopumā par ieguvumiem, ko dod lietpratīga regulējuma instrumentu izmantošana, un apņemas sniegt šo informāciju vietējām un reģionālajām pašvaldībām.

Briselē, 2013. gada 30. maijā

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Tirgus stāvokļa attīstība un attiecīgie nosacījumi piena kvotu sistēmas darbības pakāpeniskai izbeigšanai – otrais “raītas pielāgošanās” ziņojums”

(2013/C 218/05)

REĢIONU KOMITEJA

- aicina steidzami veikt papildu pētījumus, lai noteiktu kvotu atcelšanas ietekmi;
- aicina reālistiski novērtēt ražošanas, iekšējā patēriņa un eksporta perspektīvas vidējā un ilgākā termiņā;
- aicina veikt salīdzinošu pētījumu par lielo piena ražotāju valstu piensaimniecības politiku, kā arī padziļināti izvērtēt Šveices pieredzi;
- aicina novērtēt pašreiz notiekošo divpusējo tirdzniecības sarunu ietekmi;
- aicina noteikt obligātu prasību par ražošanas apjoma samazināšanu krīzes apstākļos;
- aicina piena nozares tiesību aktu kopumā paredzēto apjoma pārvaldības iespēju attiecināt arī uz kalnu apvidos saražoto pienu;
- aicina par prioritāti noteikt Eiropas Savienības iekšējo tirgu stabilizēšanu un to turpmākās pastāvēšanas nodrošināšanu;
- ierosina, lai eksporta stratēģijā tiktu palielināts atbalsts inovācijai to piena produktu nozarē, kam ir augsta pievienotā vērtība;
- ierosina veidot ciešas partnerattiecības ar Vidusjūras reģiona dienvidu un Tuvo Austrumu valstīm, kurām nav pietiekami daudz zemes un ūdens, lai ražotu pienu par samērīgām izmaksām, jo šo valstu piena tirgus ir vieglāk pieejams nekā Āzijas tirgus;
- aicina Komisiju sagatavot līdzsvarotu lauku un piensaimniecības attīstības projektu kalnu apgabaliem, mazāk labvēlīgiem apgabaliem, kuros ir attīstīta piena ražošana, tālākajiem reģioniem un tām dalībvalstīm, kurās lielāko daļu piena produkcijas nodrošina ļoti mazas lauku saimniecības.

Ziņotājs	René SOUCHON kgs (FR/PSE), Overņas reģiona padomes priekšsēdētājs
Atsauces dokuments	Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei "Tirgus stāvokļa attīstība un attiecīgie nosacījumi piena kvotu sistēmas darbības pakāpeniskai izbeigšanai – otrais "raitas pielāgošanās" ziņojums"
	COM(2012) 741 final

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA,

turpinot 2011. gada 12. maija atzinumā "Tiesību akti piena jomā" ⁽¹⁾ teikto,

1. atgādina, ka daudzās dalībvalstīs un reģionos piensaimniecība ir reģionālās ekonomikas pamats un šajā nozarē tiek radīta ievērojama daļa lauksaimniecības pievienotās vērtības. Turklāt piena ražotāji veic ekoloģiski nozīmīgu uzdevumu, paliekoši ietekmē ainavu, to izkopdami, kā arī nodrošina darbavietas daudziem lauku reģionu iedzīvotājiem;

2. norāda, ka reformu īstenošanā ir jāievēro reģionālās un strukturālās atšķirības piena lopu audzēšanas un piensaimniecības nozarē. Daudzos reģionos pienu pārsvarā ražo mazos un vidējos ģimenes uzņēmumos. Savukārt citos noteicošie piena ražotāji ir lieli lauksaimniecības uzņēmumi. Tāpēc piena nozares reformas nedrīkst kaitēt ģimenes uzņēmumiem, jo tie visvairāk sekmē ilgtspējīgu attīstību;

3. atgādina par nepieciešamību panākt piena ražotāju ienākumu stabilitāti, lai ar šiem ienākumiem viņi varētu sev nodrošināt pienācīgu dzīves līmeni, kā arī lai nodrošinātu piena nozares nākotni un kvalitatīvu piena produktu apgādes drošību Eiropas patērētājiem;

"Raitas pielāgošanās" scenārijam labvēlīgi apstākļi 2010.–2012. gadā

4. atzīst, ka Eiropas Savienībā no 2008. līdz 2015. gadam notikušais dāsnaiss piena kvotu apmēra pieaugums par 8 % neizraisīja nedz strauju kāpumu piena ražošanā, nedz pārāk strauju kvotu vērtības krišanos, bet konstatē, ka šī apjoma palielināšana divas reizes izraisīja būtisku produkcijas pieaugumu, vairākās

valstīs līdz galējai robežai noslogojot pārstrādes iekārtas, īpaši piena pulvera kaltēšanas torņus;

5. konstatē, ka kopš 2010. gada stāvoklis pasaules tirgos ir bijis labvēlīgs, ļaujot bez kompensāciju izmantošanas Eiropas Savienības piena produktu, īpaši sviesta un piena pulvera cenas pielīdzināt pasaules tirgus cenām, taču tas vēl neliecina par pasaules cenu stabilitāti vidējā vai ilgākā termiņā;

Lēmumu pieaugošā nekonsekvence

6. konstatē, ka kopš 2003. gada Eiropas Komisijas argumentācija par piena kvotu atcelšanu un tirgus liberalizāciju kļūst arvien pretrunīgāka;

7. atgādina, ka PTO sarunas kopš 10 gadiem ir nerezultatīvas, un konstatē, ka 2005. gadā Honkongā Eiropas Savienības ierosinātie priekšlikumi par kompensāciju atcelšanu piena produktiem ir zaudējuši aktualitāti;

8. konstatē, ka divpusējās sarunas ar ASV, Jaunzēlandi un Austrāliju neattiecas uz piena nozari;

9. konstatē, ka vairums citu lielo piena ražotāju valstu, piemēram, Indija, Ķīna, Japāna un Dienvidkoreja ir saglabājušas aizsardzības pasākumus piena nozarē, turklāt ASV tos pat ir pastiprinājušas. ASV, kur Kongress pašlaik apspriež piena tirgus publiskā regulējuma stiprināšanu, paredzēts noteikt minimālo peļņu ražotājiem atkarībā no dzīvnieku barības izmaksām, kā arī krīzes gadījumā ieviest obligātu piegāžu samazināšanu visiem ražotājiem;

10. konstatē, ka piena tirgus liberalizācijas pamatošanai izmantotais Eiropas Komisijas patērētāju interešu arguments nav pārbaudīts. Piemēram, būtiskais cenu kritums 2009. gadā faktiski neietekmēja vai arī ļoti minimāli ietekmēja patēriņa cenas;

⁽¹⁾ Cdr 13/2011 fin.

11. konstatē, ka peļņas palielināšanās lauksaimniecības pārtikas un lielveikalu nozarē ir notikusi uz ražotāju rēķina, jo būtiski ir palielinājusies ražošanas un patēriņa cenu atšķirība;

12. norāda, ka Kanādā veiktie pētījumi ir pierādījuši, ka šajā valstī, kur pastāv kvotas, "piena produktu grozs" nav dārgāks nekā ASV, kaut arī piena iepirkuma cena atšķiras, un Kanādā tā ir aptuveni par 50 % augstāka;

13. uzskata, ka piena cenu nestabilitāte kaitē visai nozarei, bet jo īpaši ražotājiem, kuru ienākumi kļūst neprognozējami un attur jaunus uzņēmējus no darbības sākšanas piena nozarē;

14. atgādina, ka piena kvotas tika ieviestas 1984. gadā sviesta un piena pulvera (kuru glabāšanas un eksporta izmaksas ir ļoti augstas) pārprodukcijas dēļ un ka pārprodukcijas samazināšanās kvotu ietekmē līdz 2003. gadam ļāva ievērojami ietaupīt budžeta līdzekļus, un uzskata, ka, ja kvotu sistēma vairs nav pilnībā atbilstoša pašreizējo problēmu atrisināšanai, tās atcelšana ir jāīsteno ar piemērotiem regulējuma instrumentiem;

Maznozīmīgs pasaules tirgus, kura nestabilitāte jau tagad ietekmē ES tirgu

15. konstatē, ka piena produktu, galvenokārt piena pulvera un sviesta, tirdzniecības īpatsvars pasaules tirgū sasniedz tikai 6 % no pasaules produkcijas kopapjoma, bet tieši šo divu produktu cenas arvien vairāk nosaka piena iepirkuma cenas Eiropas Savienībā, tomēr iekšējā tirgū lielākajai daļai piena produktu cenas ir nedaudz augstākas;

16. konstatē, ka Eiropas Savienība pasaules tirgū eksportē aptuveni 10 % ES produkcijas siera un piena pulvera veidā, kam ir mazāka pievienotā vērtība, un pauž nožēlu, ka piena ražotāju plānotās investīcijas galvenokārt ir paredzētas kaltēšanas torņiem;

17. konstatē, ka pasaules tirgos Eiropas Savienības galvenā konkurence ir Jaunzēlande, kur ražošanas izmaksas ir divreiz zemākas nekā ES lopkopjiem, un ka Jaunzēlande ar kvazimopola kooperatīva *Fonterra* starpniecību eksportē vairāk nekā 90 % produkcijas, galvenokārt sviestu un piena pulveri, un viena pati apgādā trešo daļu pasaules tirgus, turklāt tās darbība ir dziļi iesakņojusies Āzijas tirgos; *Fonterra* kontrolē arī nākotnes darījumu tirgus;

18. kaut arī Āzija ir potenciāls Eiropas Savienības produktu noieta tirgus, konstatē, ka tādas valstis kā Ķīna un Indija vēlas maksimāli attīstīt vietējo ražošanu, lai iedzīvotāju nodrošināšanā ar pārtiku mazinātu atkarību no tirgus svārstībām;

19. konstatē, ka siera produkcijas jomā Eiropas Savienības pozīcija uzlabojusies Krievijas, Japānas un Korejas tirgos, bet daudzuma ziņā salīdzinoši maz – Ķīnas tirgū;

Pārāk nepilnīga Komisijas analīze

20. uzskata, ka Komisijas ierosinātie kopējās lauksaimniecības politikas reformu pasākumi, tostarp piena nozares tiesību aktu kopums un vienota TKO (importa produkciju ieskaitot), neietver apmierinošus mehānismus, kas nodrošinātu piena ražošanas un piena tirgu publisku regulēšanu; tie būtu jāpapildina ar reģionālās politikas papildinstrumentiem, lai nodrošinātu reģionu līdzsvarotu attīstību;

21. pauž nožēlu, ka Komisijas otrajā progresa ziņojumā ir veikta tikai piena tirgus stāvokļa makroekonomiska analīze, izmantojot ļoti globālu modeli, un daudzas no tajā paustajām hipotēzēm vairs nav aktuālas;

22. pauž nožēlu, ka Komisija nav sagatavojusi detalizētu kvantitatīvu un kvalitatīvu vērtējumu par tirgus perspektīvām vidējā termiņā Eiropas Savienībā sadalījumā pa lielām valstu grupām, īpaši ņemot vērā saimniecību lieluma, saimniekošanas metožu, ražošanas apstākļu un tirdzniecības metožu daudzveidību;

23. pauž nožēlu, ka ziņojumā nav ietverta citu lielo piena ražotāju valstu – Eiropas Savienības konkurentu vai klientu – politikas salīdzinoša analīze;

24. konstatē, ka augsta līmeņa piena nozares ekspertu grupa bija ieteikusi pievērst uzmanību tam, kā atteikšanās no kvotu režīma notiek Šveicē, kur pēc kvotu atcelšanas piena ražošanas apjoms valstī palielinājās par 7 %, bet vidējās cenas pazeminājās par 20 % līdz 30 %. Ražošanas struktūras un apstākļi Šveicē un Eiropas Savienībā ir atšķirīgi. Turklāt sagatavošanās kvotu sistēmas atcelšanai un tās īstenošana Šveicē norisinājās savādāk. Šķiet, ka Komisija savā ziņojumā nav ņēmusi vērā šo pieredzi, kuru vajadzētu izvērtēt sīkāk;

25. konstatē, ka Eiropas Komisiju, šķiet, vairāk interesē konkurences tiesību ierobežojumi attiecībā uz simtiem tūkstošiem piena ražotāju nekā attiecībā uz daudznacionālajiem piena pārstrādes un tirdzniecības uzņēmumiem, kas kontrolē vairāk nekā pusi ES piena produkcijas;

Nerēķināšanās ar reģionālo ietekmi

26. pauž dziļu nožēlu par to, ka Komisijas ziņojumā nav ņemta vērā piena kvotu atcelšanas teritoriālā ietekme visos Eiropas Savienības reģionos un tās ekonomiskie, sociālie un vides aspekti;

27. atgādina, ka vairāk nekā divas trešdaļas piena lopu saimniecību atrodas mazāk labvēlīgos apgabalos, kuros ir nelabvēlīgi augsnes un klimatiskie apstākļi un kuriem raksturīga attālinātība no lielajām pilsētām vai skaitliski nelieli ganāmpulki;

28. atgādina, ka 10 % no ES 27 dalībvalstu piena produkcijas tiek ražots kalnu apgabalos; 2/3 piena tiek saražots Austrijā, Slovēnijā un Somijā, turklāt šajās valstīs darbojas ¾ no piena lopu audzētājiem. Vēl aptuveni desmit citās valstīs būtisku piena produkcijas daļu veido kalnu reģionos ražotais piens, un tajās ir liels skaits piena lopu saimniecību. Lielākajā daļā šo mitro kalnu reģionu, kā arī tālāko reģionu piena lopu ganāmpulki ir galvenie pļavu izmantotāji, ļaujot saglabāt atklātu un apdzīvotu ainavu, kas labvēlīgi ietekmē tūrisma, bioloģisko daudzveidību un vidi;

29. atgādina, ka govs piens, kas iegūts tālākajos reģionos, veido būtisku daļu no attiecīgo valstu piena produkcijas, un tur tāpat kā kalnu reģionos piensaimniecības nozare ir galvenais faktors, kas sekmē reģionālās lauku ainavas saglabāšanu, pozitīvi ietekmējot tūrisma un vidi;

30. norāda, ka vairākumā jauno dalībvalstu Austrumeiropā piena savākšanas jomā trūkst stabilitātes. Kopš 2005. gada tā ir samazinājusies gadījumos, kad piens tiek savākts no lieliem ganāmpulkiem (Ungārijā, Čehijas Republikā, Slovākijā). Lai gan veikta vērienīga pārstrukturēšana, piena savākšana ir samazinājusies arī Bulgārijā un Rumānijā, veicinot tādējādi neoficiālu piena apriņķi. Polijā un mazākā mērā Baltijas valstīs perspektīvas šķiet labākas – ja lopkopjiem ir pieejama apmācība un kredīts, tiek veidotas ģimenes saimniecības ar 10 līdz 30 govju ganāmpulkiem;

31. uzskata, ka ģimenes saimniecības modelis, kurā tiek izmantoti vietējie lopbarības resursi, īpaši pļavas, ir

visperspektīvākais, lai saskaņotu piena nozares nākotni, sabiedrības vēlmes un lopkopju vēlmes;

32. uzskata, ka finansējums no otrā pīlāra nevarēs kompensēt piena un izejvielu cenu nestabilitātes postošo ietekmi un nerisinās uzsākt darbību nozarē, kurā vajadzīgi apjomīgi ilgtermiņa ieguldījumi;

33. lūdz ņemt vērā problēmu saistībā ar govju ganāmpulku atkarību no barības reģionos, kuros rupjā barība ir mazāk pieejama, kā arī to, cik svarīgi ir ieviest mehānismus, lai aizsargātu piensaimniecības nozari pret graudaugu cenu svārstībām un atbalstītu ražošanu reģionos, kuros minētajai nozarei ir būtiska sociāli ekonomiska nozīme;

34. aicina īpašu uzmanību un atbalstu vēltīt tām teritorijām, kurās pārstrukturēšana ir izraisījusi būtisku tradicionālās piena ražošanas kritumu, bet kurās šo nozari pēdējos gadu desmitos tomēr ir izdevies saglabāt, un kurās vietējā ražošana ir jāveicina ar visiem esošajiem līdzekļiem, īpaši ar šajām tirdzniecības ķēdēm;

Piena nozares tiesību aktu kopuma trūkumi

35. uzskata, ka četri piena nozares tiesību aktu kopumā paredzētie instrumenti, t.i., līgumattiecības, ražotāju organizācijas, starpnozaru organizācijas un pārredzamība, ir nepieciešami, bet nav pietiekami, un nav virzīti uz mērķi sniegt lopkopjiem apjomu, cenu un ienākumu pārvaldības garantiju;

36. uzskata, ka piena nozares tiesību aktu kopums neietver instrumentus, kas varētu mazināt kvotu atcelšanas sekas teritoriālajā līmenī un ietekmi uz ģimenes saimniecību modeli, kurā izmanto vietējos lopbarības augu resursus, īpaši pļavas, un ka atcelšana izraisīs ražošanas koncentrāciju lauksaimniecībai labvēlīgākajos reģionos, radot pastiprinātu vides apdraudējumu;

37. konstatē, ka lielākajās piena ražotājās valstīs Eiropas Savienības ziemeļos noteicošā loma ir kooperatīviem, kuri var būt pat monopolstāvoklī. Pēc kooperatīva locekļu pieprasījuma tie var nolemt par savākšanas palielināšanu;

38. konstatē, ka piena nozares tiesību aktu kopumā paredzētās līgumattiecības, no kurām kooperatīvi ir atbrīvoti, aptvers ne vairāk kā 40 % no ES saražotā piena kopapjoma un ka tirgus norises paredzēt nebūs iespējams;

39. uzskata, ka ražotāju apvienības ir nepieciešamas, bet tām ne vienmēr ir reālas pilnvaras sarunās ar piena pārstrādes uzņēmumiem, ja tajās iesaistītas vienīgi konkrētās nozares organizācijas – kas nozīmē sava veida integrāciju – un ja nepastāv pretvars, proti, ražošanas apgabala ražotāju organizācija, kas varētu vest sarunas ar vairākiem piena pārstrādes uzņēmumiem; tas nozīmē, ka lopkopji tirdzniecības sarunas ietekmēt nevar;

40. uzskata, ka ar piena nozares tiesību aktu kopuma instrumentiem nebūs iespējams sasniegt ražotāju ienākumu stabilitātes mērķus, un ierosina ražošanas izmaksas iekļaut sarunās par piena iepirkuma cenu, balstoties uz rezultātiem, ko lauku saimniecību grāmatvedības datu tīkls uzrādījis sadalījumā pa valstīm vai reģioniem;

41. aicina atgriezties pie publiskas drošības rezervju pārvaldības politikas, pie intervences cenas paaugstināšanas un eksporta kompensāciju saglabāšanas izņēmuma kārtā, lai piensaimniecības nozares politiku labāk pielāgotu iekšējā un ārējā tirgus pieprasījumam pēc kvalitatīviem produktiem;

42. konstatē, ka piedāvājuma pārvaldība attiecībā uz ACVN un AĢIN ir pozitīva piena nozares tiesību aktu kopuma iezīme, taču tā attiecas tikai uz dažām valstīm un nelielu ES produkcijas daļu (pat Francijā ACVN un AĢIN attiecas tikai uz 10 % no valstī saražotā piena kopapjoma un 30 % kalnu reģionos saražotā piena);

Priekšlikums regulai par vienotu TKO nav pietiekams

43. uzskata, ka Eiropas Parlamenta pašreizējie priekšlikumi par ražošanas apjoma brīvprātīgu samazināšanu krīzes apstākļos, kas Komisijai dotu iespēju piešķirt atbalstu piena ražotājiem, kuri brīvprātīgi samazina ražošanas apjomu par vismaz 5 % un vismaz 3 mēnešus un, iespējams, atkārtoti, un par iespēju uzlikt maksājumu tiem ražotājiem, kas šajā laikā ražošanu apjomu palielina, nav pietiekami, lai novērstu cenu pazemināšanos pārprodukcijas gadījumā;

44. uzskata, ka efektīvai krīzes pārvaldības sistēmai ir jābūt reaģētspējīgai, un tāpēc ir jācentralizē valstu un ES informācija par visu saimniecību veiktajām piegādēm vairāku gadu laikā, jānosaka krīzes stāvoklis, balstoties uz atsaucē cenām un/vai peļņas apmēru. Šajā nolūkā ir nepieciešama tieša pārvaldība, ko īstenotu vai nu Eiropas Komisija vai Eiropas Regulējošā iestāde;

Ieteikumi

45. Komiteja aicina steidzami veikt papildu pētījumus, lai noteiktu kvotu atcelšanas ietekmi uz valstu grupām, reģioniem,

sevišķi tālākajiem reģioniem, un augsnes un klimatiskajiem apgabaliem – kalnu apgabaliem, mazāk labvēlīgiem apgabaliem, jauktu kultūru pārejas apgabaliem (lopkopības apgabaliem, līdzenumiem), lai savlaicīgi sagatavotos un, ja iespējams, novērstu ražošanas pārcelšanas un darbības pārtraukšanas risku daudzos reģionos;

46. aicina reālistiski novērtēt ražošanas, iekšējā patēriņa un eksporta perspektīvas vidējā un ilgākā termiņā (no 2020. līdz 2030. gadam) sadalījumā pa produktu kategorijām, ņemot vērā arvien pieaugošo cenu nestabilitāti pasaules tirgū. Ja Eiropā un ASV netiks īstenota piedāvājuma pārvaldība un intervences krājumu politika, šī cenu nestabilitāte tikai pastiprināsies, bet tas neveicinās ES piena nozares attīstību;

47. aicina veikt salīdzinošu pētījumu par lielo piena ražotāju valstu piensaimniecības politiku, kā arī padziļināti izvērtēt Šveices pieredzi no ekonomiskā, sociālā un vides viedokļa;

48. aicina novērtēt pašreiz notiekošo divpusējo tirdzniecības sarunu ietekmi, īpašu uzsvāru liekot uz piena ražošanas reģioniem;

49. turpinot 2012. gada 4. maija atzinumā "Kopējās lauksaimniecības politikas un lauku attīstības politikas reforma pēc 2013. gada" pausto domu, Komiteja norāda, ka ir svarīgi līdzsvarot atbalstu, un uzskata, ka Komisijas priekšlikumi ir nepietiekami, lai pārvirzītu konkurētspēju uz mazām un vidējām saimniecībām, kuras izmanto vietējos lopbarības augu resursus, uz teritorijām ar dabas ierobežojumiem, tālākajiem reģioniem, salu reģioniem un atsevišķām apdraudētām nozarēm;

50. aicina izskatīt iespēju Eiropas Savienībā pieņemt atsevišķus pasākumus, ko īstenojušas citas valstis potenciālo krīžu pārvaldībai piena tirgū, īpaši jaunā likuma projekta "Farm Bill" 2013.–2017. gadam pasākumus. Viens no šiem pasākumiem ir minimālā peļņa ražotājiem atkarībā no dzīvnieku barības izmaksām vienlaikus ar piegāžu samazināšanu, un aicina izskatīt šos citu valstu pieņemtos krīzes pārvaldības pasākumus, lai noteiktu to ietekmi uz pasaules piena tirgu;

51. aicina piena nozares tiesību aktu kopumā paredzēto apjoma pārvaldības iespēju (kas pašreiz noteikta tikai ACVN un AĢIN sieram) attiecināt arī uz kalnu apvidos saražoto pienu, to saistot ar jauno fakultatīvo kvalitātes norādi kalnu apgabalos ražotiem produktiem;

52. uzskata, ka norāde “produkts no kalnu rajoniem” var kļūt par noderīgu teritorializācijas instrumentu piena nozarē, ja vien tiks pieņemti piemēroti īstenošanas pasākumi;

53. ierosina, lai pirms piena kvotu sistēmas aizstāšanai paredzēto pasākumu īstenošanas tiktu izskatīta iespēja noteikt moratoriju piena kvotu atcelšanai, lai eventuāli pagarinātu šā mehānisma piemērošanas termiņu līdz 2019./2020. gadam, lai varētu sīkāk izvērtēt kvotu atcelšanas sekas; vienlaikus aicina Komisiju pielāgot piena tirgus drošības tīklu, regulāri novērot pasaules tirgu, kā arī izvērtēt lielo piena ražotāju valstu publisko politiku;

54. aicina Komisiju sagatavot līdzsvarotu lauku un piensaimniecības attīstības projektu kalnu apgabaliem, mazāk labvēlīgiem apgabaliem, kuros ir attīstīta piena ražošana, tālākajiem reģioniem un tām dalībvalstīm, kurās lielāko daļu piena produkcijas nodrošina ļoti mazas lauku saimniecības;

55. aicina par prioritāti noteikt Eiropas Savienības iekšējo tirgu stabilizēšanu un to turpmākās pastāvēšanas nodrošināšanu, piemēram, izsniedzot pienu skolās, veco ļaužu namos un pārtikas palīdzības nolūkā, kā arī pārskatot un vienkāršojot piena produktiem paredzētos atbalsta un veicināšanas pasākumus;

56. ierosina, lai eksporta stratēģijā tiktu palielināts atbalsts inovācijai to piena produktu nozarē, kam ir augsta pievienotā vērtība, lai veidotu piedāvājumu, kas labāk pielāgots, piemēram, jauniem patērētājiem Magriba, Tuvo Austrumu un Āzijas valstīs, turklāt šo stratēģiju būtu jāatbalsta ar piemērotiem pasākumiem;

57. ierosina veidot ciešas partnerattiecības ar Vidusjūras reģiona dienvidu un Tuvo Austrumu valstīm, kurām nav pietiekami daudz zemes un ūdens, lai ražotu pienu par samērīgām izmaksām, jo šo valstu piena tirgus ir vieglāk pieejams nekā Āzijas tirgus.

Briselē, 2013. gada 30. maijā

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

REĢIONU KOMITEJA

101. PLENĀRSESĪJA 2013. GADA 30. MAIJĀ

Reģionu komitejas atzinums “Direktīva par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotēto uzņēmumu direktoru bez izpildpilnvarām vidū un saistītiem pasākumiem”

(2013/C 218/06)

REĢIONU KOMITEJA

- apzinās, ka ir svarīgi ievērot uzņēmumu pamattiesības netraucēti veikt darbību bez ārējas iejaukšanās; tomēr ir svarīgi arī nodrošināt dzimumu līdztiesību, kas ir viena no ES pamatvērtībām. Šī direktīva, kura paredz minimālos standartus, ir vērsta uz to, lai visās dalībvalstīs nodrošinātu vienlīdzīgus nosacījumus abiem dzimumiem un tādējādi uzlabotu ekonomiskos nosacījumus iekšējā tirgū;
- ierosina: ja vēlamies panākt mērķi – nodrošināt vienādus noteikumus un saskaņotu tiesisko regulējumu visā Eiropas Savienībā, būtu lietderīgi pieņemt sankcijas, kas būtu vienādas visās dalībvalstīs. Pretējā gadījumā pastāv iespēja, ka dažās valstīs šie pasākumi būs vājāki nekā citās un tādējādi tajās tiks mazāk ievēroti valsts tiesību akti, ar kuriem tiek īstenota direktīva;
- atbalsta Komisijas lēmumu sasniegt mērķi – uzlabot dzimumu līdztiesību, izstrādājot tiesību akta priekšlikumu ar saistošiem mērķiem, nevis atbalstot pašregulējuma un/vai brīvprātības principu;
- uzsver, ka kandidātu, kuri ir vislabāk kvalificēti direktoru bez izpildpilnvarām amata vietām, atlases pamatā jābūt pārskatāmām atlases procedūrām un pārskatāmiem kvalifikācijas kritērijiem, visas talantīgas personas stimulējot iesniegt savas kandidatūras;
- uzsver, ka daudzās darba vietās personāla daudzveidība zināšanu, pieredzes, ģimenes stāvokļa un dzimuma ziņā ir svarīga paredzēto rezultātu sasniegšanai. Komiteja tāpēc uzskata, ka priekšroka būtu jādod nepietiekami pārstāvētā dzimuma kandidātam, ja šis kandidāts piemērotības, kompetences un profesionālā snieguma ziņā ir tikpat augsti kvalificēts kā otra dzimuma kandidāts un ja objektīvā novērtējumā, ņemot vērā visus kritērijus, kas ir specifiski konkrētajam kandidātam, līdzsvars nenosliecas par labu otra dzimuma kandidātam.

Ziņotāja

Andreja POTOČNIK kdze (SI/ALDE), Tržič mēra vietniece

Atsauces dokuments

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotēto uzņēmumu direktoru bez izpildpilnvarām vidū un saistītiem pasākumiem

COM(2012) 614 final

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ**Vispārīgi apsvērumi**

1. Sieviešu un vīriešu līdztiesība ir viena no Eiropas Savienības pamatvērtībām un galvenajiem mērķiem saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 2. pantu un 3. panta 3. punktu un Pamattiesību hartas 23. pantu. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 8. pantu Savienība, veicot savas darbības, tiecas novērst nevienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem un sekmēt līdztiesību. LESD 157. panta 3. punkts ir juridiskais pamats tādu Savienības pasākumu pieņemšanai, kuru mērķis ir nodrošināt to, ka nodarbinātības un profesiju jautājumos ir ievērots princips, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un vienlīdzīgu attieksmi pret sievietēm un vīriešiem.

2. Eiropas Komisija priekšlikumā direktīvai par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotēto uzņēmumu direktoru bez izpildpilnvarām vidū paredz līdz 2020. gadam nodrošināt šo kategoriju veidojošo vīriešu un sieviešu līdzsvarotu pārstāvību, lai neviens dzimums skaitliski nepārsniegtu sešdesmit procentus, ne arī būtu zemāks par četrdesmit procentiem no direktoru kopējā skaita.

3. Komisija brīdina, ka progress, kas panākts, lai palielinātu sieviešu pārstāvību uzņēmumu valdēs, ir pārāk lēns, proti, vidējais ikgadējais pieaugums pēdējos gados ir tikai 0,6 procentu punkti⁽¹⁾. Saglabājot pašreizējo tempu, paietu vairākas desmitgades, lai sasniegtu dzimumu līdzsvaru visā Eiropas Savienībā. Visnozīmīgākie un straujākie panākumi ir konstatēti tajās dalībvalstīs un citās valstīs, kur sabiedrībā dominējošās vērtības un attieksme sekmē šādu attīstību un kurās ir ieviesti ieteikumi un saistošas minimālās prasības attiecībā uz katra dzimuma pārstāvību.

4. Ignorējot un neizmantojot augsti kvalificētu sieviešu zināšanas un prasmes, tiktu izniekotas daudz un dažādas iespējas, jo

ekonomikas atveseļošanai nepieciešama arī aktīva sieviešu līdzdalība. Jāmeklē jauni, efektīvāki veidi, kā nodrošināt veiksmīgu profesionālās un privātās dzīves saskaņošanu. Sieviešu karjeras attīstībai būtiski ir pasākumi, kas paredzēti, lai veicinātu augstskolas beidzšo sieviešu karjeras izaugsmi un turpmākās studijas.

REĢIONU KOMITEJA

5. atzinīgi vērtē Komisijas nodomu uzlabot dzimumu līdzsvaru biržā kotēto uzņēmumu direktoru bez izpildpilnvarām vidū un piekrist, ka šajā jomā ir steidzami jāsteno atbilstoši pasākumi;

6. atbalsta Komisijas lēmumu sasniegt mērķi – uzlabot dzimumu līdztiesību, izstrādājot tiesību akta priekšlikumu ar saistošiem mērķiem, nevis atbalstot pašregulējuma un/vai brīvprātības principu;

7. apzinās, cik nopietnas sekas būtu tam, ja sievietes netiktu ieceltas amatos, kuros tiek pieņemti lēmumi ekonomikas jomā, un tādējādi netiktu pilnībā izmantots viņu cilvēkresursu potenciāls. Jāveic mērķtiecīgi pasākumi, lai novērstu šķēršļus, kas traucē sieviešu karjeras attīstībai.

Sīkāks skaidrojums

8. Komisija uzskata, ka pārredzamības trūkums, kas vairumā dalībvalstu šobrīd pastāv attiecībā uz valdes amatu atlases procedūram un kvalifikācijas kritērijiem, ir būtisks šķērslis lielākam dzimumu līdzsvaram valdēs un negatīvi ietekmē gan valdes amatu kandidātu karjeru un viņu mobilitāti, gan ieguldītāju lēmumus.

⁽¹⁾ Skatīt progresa ziņojumu "Sievietes ekonomikas lēmumu pieņemšanā ES", 2012. gada marts (http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/women-on-boards_en.pdf).

9. Priekšlikums ir vērsts uz to, lai veicinātu dzimumu līdztiesību ekonomikas lēmumu pieņemšanā un pilnībā izmantotu esošo kandidātu kopumu ar nolūku panākt dzimumu vienlīdzīgu pārstāvību uzņēmumu valdēs, tādējādi sekmējot stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanu.

10. Dalībvalstīm būtu jānodrošina efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas par šīs direktīvas pārkāpumiem, kas cita starpā varētu būt administratīvi sodi un direktoru bez izpildpilnvarām iecelšanas vai ievēlēšanas atcelšana vai anulēšana (ko veic tiesu iestāde), ja šī iecelšana vai ievēlēšana notikusi, neievērojot valsts noteikumus.

11. Dalībvalstīm jāinformē Komisija par direktīvas īstenošanu. Minētajos ziņojumos jāiekļauj arī informācija par pasākumiem, kas pieņemti, lai sasniegtu minētos mērķus.

12. Direktīva neattiecas uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem.

REĢIONU KOMITEJA

13. uzsver, ka kandidātu, kuri ir vislabāk kvalificēti direktoru bez izpildpilnvarām amata vietām, atlases pamatā jābūt pārskatāmām atlases procedūrām un pārskatāmiem kvalifikācijas kritērijiem, tādējādi mudinot visas talantīgās personas iesniegt savas kandidatūras;

14. uzsver, ka daudzās darba vietās personāla daudzveidība zināšanu, pieredzes, ģimenes stāvokļa un dzimuma ziņā ir svarīga paredzēto rezultātu sasniegšanai. Komiteja tāpēc uzskata, ka priekšroka būtu jādod nepietiekami pārstāvētā dzimuma kandidātam, ja šis kandidāts piemērotības, kompetences un profesionālā snieguma ziņā ir tikpat augsti kvalificēts kā otra dzimuma kandidāts un ja objektīvā novērtējumā, ņemot vērā visus ar personu saistītos kritērijus līdzsvars nenosliecas par labu otra dzimuma kandidātam;

15. apzinās, ka ir svarīgi ievērot uzņēmumu pamattiesības netraucēti veikt darbību bez ārējas iejaukšanās; tomēr ir svarīgi arī nodrošināt dzimumu līdztiesību, kas ir viena no ES pamatvērtībām. Šī direktīva, kura paredz minimālos standartus, ir vērsta uz to, lai visās dalībvalstīs nodrošinātu vienlīdzīgus nosacījumus abiem dzimumiem un tādējādi uzlabotu ekonomiskos nosacījumus iekšējā tirgū;

16. pauž pārliecību, ka priekšlikums nerada subsidiaritātes principa pārkāpumu, jo ir balstīts uz skaidru tiesisko pamatu ES Līgumos un tam ir patiesa Eiropas pievienotā vērtība, proti, tas veicina Eiropas Savienības politikas mērķa – panākt dzimumu līdztiesību – sasniegšanu un nodrošina juridisko noteiktību tiem uzņēmumiem, kuri darbojas vairāk nekā vienā dalībvalstī un kuru pārrobežu darbību varētu nelabvēlīgi ietekmēt pašreizējās atšķirības noteikumos par dzimumu līdztiesību uzņēmumu valdēs;

17. uzsver, ka ir jāatbalsta Eiropas līmeņa pasākumi un jānodrošina vienots Eiropas līmeņa tiesiskais regulējums šajā jomā. Pašreizējā situācija, kad katrai dalībvalstij ir savi standarti un tiesiskais regulējums rada nenoteiktību iekšējā tirgus darbībā, jo daudzi biržā kotētie uzņēmumi darbojas vairāk nekā vienā dalībvalstī;

18. ierosina: ja vēlamies panākt mērķi – nodrošināt vienādu noteikumus un saskaņotu tiesisko regulējumu visā Eiropas Savienībā, būtu lietderīgi pieņemt sankcijas, kas būtu vienādas visās dalībvalstīs. Pretējā gadījumā pastāv iespēja, ka dažās valstīs šie pasākumi būs vājāki nekā citās un tādējādi tajās tiks mazāk ievēroti valsts tiesību akti, ar kuriem tiek īstenota direktīva.

19. norāda, ka vajadzētu lielāku uzmanību pievērst dzimumu līdzsvaram visos direktoru amatos, ne tikai direktoru bez izpildpilnvarām vidū;

20. brīdina, ka sieviešu stāšanos vadošos amatos vēl aizvien kavē atsevišķi faktori; viens no tiem ir tādu pasākumu trūkums, kas atvieglotu ģimenes dzīves un profesionālās dzīves veiksmīgu apvienošanu.

Nozīme reģionālajā un vietējā līmenī

REĢIONU KOMITEJA

21. uzskata, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām jāpieļiek pūliņi, lai nodrošinātu lielāku dzimumu līdzsvaru. Dzimumu vienlīdzīga pārstāvība ir ne vien priekšnoteikums patiesai demokrātijai un taisnīgai sabiedrībai, bet arī būtisks noteikums ES mērķa – gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes – sasniegšanai;

22. ir pārliecināta, ka 2018. gads ir atbilstošs termiņš, lai nodrošinātu 40 % nepietiekami pārstāvētā dzimuma pārstāvību gadījumos, kad vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvji ir (valsts un pašvaldību) uzņēmumu valdes locekļi;

23. atzīmē, ka ir svarīgi, lai valsts un pašvaldību uzņēmumi radītu labu piemēru privātiem uzņēmumiem attiecībā uz nepietiekami pārstāvētā dzimuma 40 % pārstāvību.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

Preambula

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 157. panta 3. punktu,	ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā <u>8. pantu</u> , 157. panta 3. <u>un 4. punktu</u> ,

Pamatojums

Atbilstoši atzinuma projekta 1. punkta redakcijai. Runājot par direktīvas juridisko pamatu, jāpiemin arī Līguma par Eiropas Savienības darbību 8. pants, kurā uzsvērts, ka dzimumu līdztiesība ir horizontāls Eiropas Savienības mērķis.

2. grozījums

Preambula

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<u>ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 2. pantu un 3. panta 3. punktu,</u>

Pamatojums

Atbilstoši atzinuma projekta 1. punkta redakcijai.

3. grozījums

Preambula

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<u>ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 23. pantu,</u>

Pamatojums

Atbilstoši atzinuma projekta 1. punkta redakcijai.

4. grozījums

17. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Biržā kotētajiem uzņēmumiem ir īpaša ekonomiskā nozīme, atpazīstamība un ietekme uz visu tirgu. Tāpēc šajā direktīvā paredzētie pasākumi būtu jāpiemēro biržā kotētiem uzņēmumiem, kas ir definēti kā tādā dalībvalstī reģistrēti uzņēmumi, kuras vērtspapīrus ir atļauts tirgot vienā vai vairākās dalībvalstīs regulētā tirgū Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīvas 2004/39/EK par finanšu instrumentu tirgiem ⁽¹⁾ 4. panta 1. punkta 14. apakšpunkta izpratnē. Šie uzņēmumi nosaka standartus visai ekonomikai kopumā, un ir paredzams, ka to piemēram sekos cita veida uzņēmumi. Biržā kotēto uzņēmumu sabiedriskais raksturs attaisno to, ka sabiedrības interesēs šie uzņēmumi tiek lielākā mērā regulēti. ⁽¹⁾ OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.	Biržā kotētajiem uzņēmumiem ir īpaša ekonomiskā nozīme, atpazīstamība un ietekme uz visu tirgu. Tāpēc šajā direktīvā paredzētie pasākumi būtu jāpiemēro biržā kotētiem uzņēmumiem, kas ir definēti kā tādā dalībvalstī reģistrēti <u>uzņēmumi, kuras vērtspapīrus kuru galvenā mītne atrodas kādā no dalībvalstīm un kuru akcijas</u> ir atļauts tirgot vienā vai vairākās dalībvalstīs regulētā tirgū Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīvas 2004/39/EK par finanšu instrumentu tirgiem ⁽¹⁾ 4. panta 1. punkta 14. apakšpunkta izpratnē. Šie uzņēmumi nosaka standartus visai ekonomikai kopumā, un ir paredzams, ka to piemēram sekos cita veida uzņēmumi. Biržā kotēto uzņēmumu sabiedriskais raksturs attaisno to, ka sabiedrības interesēs šie uzņēmumi tiek lielākā mērā regulēti. ⁽¹⁾ OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.

Pamatojums

Uzņēmuma galvenās mītnes atrašanās vieta (nevis reģistrācijas vieta) un akcijas (nevis vērtspapīri kopumā) kā uzņēmumu raksturojošs elements ir pamatotāki kritēriji, lai izvērtētu, kuri uzņēmumi ir direktīvas subjekti.

5. grozījums

21. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Vairākās dalībvalstīs saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi uzņēmuma darbinieki un/vai darbiniekus pārstāvošas organizācijas var iecelt vai ievēlēt vai tām ir jāieceļ vai jāievēl noteikta daļa no direktoriem bez izpildpilnvarām. Šajā direktīvā paredzētie kvantitatīvie mērķi būtu jāpiemēro visiem direktoriem bez izpildpilnvarām, tostarp darbinieku pārstāvjiem. Tomēr attiecīgajām dalībvalstīm būtu jānosaka praktiskās procedūras minēto mērķu sasniegšanai, ņemot vērā apstākli, ka daļa no direktoriem bez izpildpilnvarām ir darbinieku pārstāvji.	Vairākās dalībvalstīs saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi uzņēmuma darbinieki un/vai darbiniekus pārstāvošas organizācijas var iecelt vai ievēlēt vai tām ir jāieceļ vai jāievēl noteikta daļa no direktoriem bez izpildpilnvarām. Šajā direktīvā paredzētie kvantitatīvie mērķi būtu jāpiemēro visiem direktoriem bez izpildpilnvarām, tostarp darbinieku pārstāvjiem. Tomēr attiecīgajām dalībvalstīm būtu jānosaka praktiskās procedūras minēto mērķu sasniegšanai, ņemot vērā apstākli, ka daļa no direktoriem bez izpildpilnvarām ir darbinieku pārstāvji, <u>un ņemot vērā noteiktās procedūras, kuras piemēro šādu pārstāvju ievēlēšanas/iecelšanas gadījumos.</u>

Pamatojums

Dzimumu līdztiesības apsvērumi nedrīkst būt pretrunā dalībvalstu arodbiedrību piemērotajām ievēlēšanas/iecelšanas procedūrām.

6. grozījums

31. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Tā kā dzimumu pārstāvība starp darbiniekiem tieši ietekmē nepietiekami pārstāvētā dzimuma kandidātu pieejamību, dalībvalstis var noteikt, ka gadījumos, kad nepietiekami pārstāvētais dzimums veido mazāk nekā 10 procentus no darbinieku skaita, attiecīgajam uzņēmumam nebūtu jāsasniedz šajā direktīvā noteiktais mērķis.	Tā kā dzimumu pārstāvība starp darbiniekiem tieši ietekmē nepietiekami pārstāvētā dzimuma kandidātu pieejamību, dalībvalstis var noteikt, ka gadījumos, kad nepietiekami pārstāvētais dzimums veido mazāk nekā 10 procentus no darbinieku skaita, attiecīgajam uzņēmumam nebūtu jāsasniedz šajā direktīvā noteiktais mērķis.

Pamatojums

Šis grozījums ir saistīts ar paša ziņotāja RK atzinumā ierosināto tiesību akta 11. grozījumu, kas attiecas uz 4. panta 6. punktu.

7. grozījums

32. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Tā kā biržā kotētajiem uzņēmumiem būtu jācenšas palielināt nepietiekami pārstāvētā dzimuma īpatsvaru visos lēmumu pieņemšanas amatos, dalībvalstis var noteikt, ka šajā direktīvā noteiktais mērķis būtu jāuzskata par sasniegtu, ja biržā kotētie uzņēmumi var pierādīt, ka nepietiekami pārstāvētā dzimuma pārstāvji ieņem vismaz vienu trešdaļu no visiem direktoru amatiem, neatkarīgi no tā, vai tie ir direktori ar izpildpilnvarām vai bez tām.	Tā kā biržā kotētajiem uzņēmumiem būtu jācenšas palielināt nepietiekami pārstāvētā dzimuma īpatsvaru visos lēmumu pieņemšanas amatos, dalībvalstis var noteikt, ka šajā direktīvā noteiktais mērķis būtu jāuzskata par sasniegtu, ja biržā kotētie uzņēmumi var pierādīt, ka nepietiekami pārstāvētā dzimuma pārstāvji ieņem vismaz vienu trešdaļu no visiem direktoru amatiem, neatkarīgi no tā, vai tie ir direktori ar izpildpilnvarām vai bez tām.

Pamatojums

Nevajadzīgi mazina teksta konkrētību.

8. grozījums

34. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstīm būtu jānosaka biržā kotētajiem uzņēmumiem pienākums agrīnā posmā sniegt kompetentajām valsts iestādēm informāciju par dzimumu pārstāvību valdes locekļu vidū un informāciju par to, kā tie sasniegza šajā direktīvā noteiktos mērķus, lai sniegtu minētajām iestādēm iespēju novērtēt katra biržā kotētā uzņēmuma progresu ceļā uz dzimumu līdzsvaru direktoru vidū. Šī informācija būtu jāpublicē, un gadījumā, ja attiecīgais uzņēmums nav sasniegjis mērķi, tajā būtu jāiekļauj to pasākumu apraksts, ko uzņēmums līdz šim ir veicis un paredz veikt turpmāk, lai sasniegtu mērķi.	Dalībvalstīm būtu jānosaka biržā kotētajiem uzņēmumiem pienākums agrīnā posmā sniegt kompetentajām valsts iestādēm informāciju par dzimumu pārstāvību valdes locekļu vidū un informāciju par to, kā tie sasniegza šajā direktīvā noteiktos mērķus, lai sniegtu minētajām iestādēm iespēju novērtēt katra biržā kotētā uzņēmuma progresu ceļā uz dzimumu līdzsvaru direktoru vidū. Šī informācija būtu jāpublicē, un gadījumā, ja attiecīgais uzņēmums nav sasniegjis mērķi, tajā būtu jāiekļauj to pasākumu apraksts, ko uzņēmums līdz šim ir veicis un paredz veikt turpmāk, lai sasniegtu mērķi. <u>Jānorāda arī šādu pasākumu izpildes termiņš, kurš nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt šīs direktīvas darbības laiku.</u>

Pamatojums

Citas terminoloģijas lietojums. Direktīvas mērķis ir panākt dzimumu līdzsvaru neatkarīgi no tā, vai pašreizējais līdztiesības trūkums direktoru bez izpildpilnvarām vidū saistīts ar dzimuma jautājumiem. Ar dzimumu saprotam šādus aspektus: sociālās un kultūras iezīmes, kuras ir atšķirīgas sievietēm un vīriešiem un kuras ir apgūtas, ar laiku mainās un tām ir daudzi veidi gan vienas kultūras robežās, gan starp kultūrām. Dzimums: bioloģiskas iezīmes, kas sievietēm un vīriešiem ir atšķirīgas. Jāpievieno papildu teksts, jo nepieciešams norādīt pasākumu īstenošanas termiņus, lai nepieļautu, ka uzņēmumi mērķus īsteno pēc saviem ieskatiem.

9. grozījums**40. apsvēruma**

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	Atbilstoši priekšlikumam par korporatīvās vadības prasību <u>minimālu saskaņošanu saistībā ar tādiem lēmumiem par iecelšanu amatā, kuri balstīti uz objektīviem kvalifikācijas kritērijiem un kuru mērķis ir panākt dzimumu vienlīdzīgu pārstāvību direktoru bez izpildpilnvarām vidū, dalībvalstīm jābūt tiesīgām brīvprātīgi noteikt augstākus minimālos standartus.</u>

Pamatojums

Jānodrošina rīcības brīvība tām dalībvalstīm, kuras jau sasniegušas vai cenšas sasniegt labākus rezultātus uzņēmumu direktoru bez izpildvarām dzimumu līdztiesības jomā.

10. grozījums**2. panta 1. punkts**

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
“biržā kotētais uzņēmums” ir uzņēmums, kurš reģistrēts dalībvalstī un kura vērtspapīrus atļauts tirgot regulētā tirgū Direktīvas 2004/39/EK 4. panta 1. punkta 14. apakšpunkta izpratnē vienā vai vairākās dalībvalstīs;	“biržā kotētais uzņēmums” ir uzņēmums, <u>kura galvenā mītne atrodas kādā no dalībvalstīm un kura akcijas</u> kurš reģistrēts dalībvalstī un kura vērtspapīrus atļauts tirgot regulētā tirgū Direktīvas 2004/39/EK 4. panta 1. punkta 14. apakšpunkta izpratnē vienā vai vairākās dalībvalstīs;

Pamatojums

Uzņēmuma galvenās mītnes atrašanās vieta (nevis reģistrācijas vieta) un akcijas (nevis vērtspapīri kopumā) kā uzņēmumu raksturojošs elements ir pamatotāki kritēriji, lai izvērtētu, kuri uzņēmumi ir direktīvas subjekti.

11. grozījums**2. panta 8. punkts**

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
“mazie un vidējie uzņēmumi” jeb “MVU” ir uzņēmumi, kuros nodarbinātas mazāk par 250 personām un kuru gada apgrozījums nepārsniedz 50 miljonus <i>euro</i> , vai kuru ikgadējā bilance nepārsniedz 43 miljonus <i>euro</i> vai līdzvērtīgu summu attiecīgās dalībvalsts valūtā tādām MVU, kas reģistrēts dalībvalstī, kuras valūta nav <i>euro</i> ;	“mazie un vidējie uzņēmumi” jeb “MVU” ir uzņēmumi, kuros nodarbinātas mazāk par 250 personām un kuru gada apgrozījums nepārsniedz 50 miljonus <i>euro</i> , vai kuru ikgadējā bilance nepārsniedz 43 miljonus <i>euro</i> vai līdzvērtīgu summu attiecīgās dalībvalsts valūtā tādām MVU, <u>kura galvenā mītne atrodas</u> kas reģistrēts dalībvalstī, kuras valūta nav <i>euro</i> ;

Pamatojums

Uzņēmuma galvenās mītnes atrašanās vieta (nevis reģistrācijas vieta) ir pamatotāks kritērijs, lai izvērtētu, kuri uzņēmumi ir direktīvas subjekti.

12. Ierosinātais grozījums**4. panta 6. punkts**

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstis var noteikt, ka uz biržā kotētajiem uzņēmumiem, kuros nepietiekami pārstāvētā dzimuma īpatsvars darbinieku vidū ir mazāks par 10 %, neattiecas 1. punktā noteiktais mērķis.	Dalībvalstis var noteikt, ka uz biržā kotētajiem uzņēmumiem, kuros nepietiekami pārstāvētā dzimuma īpatsvars darbinieku vidū ir mazāks par 10 %, neattiecas 1. punktā noteiktais mērķis.

Pamatojums

Tā kā direktori bez izpildpilnvarām galvenokārt veic uzraudzības pienākumus, ir arī vieglāk pieņemt darbā kvalificētus kandidātus ārpus uzņēmuma vai konkrētās nozares – šis apsvērums ir svarīgs ekonomikas jomās, kurās viena dzimuma pārstāvji ir īpaši nepietiekami pārstāvēti darbaspēkā. Minētā iemesla dēļ mēs nesaskatām vajadzību 1. punktā izvirzīto mērķi neīstenot tajos gadījumos, kad nepietiekami pārstāvētā dzimuma pārstāvji veido mazāk nekā 10 % no kotētā uzņēmuma darbaspēka.

13. grozījums**4. panta 7. punkts**

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstis var noteikt, ka 1. punktā minētais mērķis ir sasniegts, ja biržā kotētie uzņēmumi var pierādīt, ka nepietiekami pārstāvētā dzimuma pārstāvji ieņem vismaz vienu trešdaļu no visu direktoru amatiem neatkarīgi no tā, vai tie ir izpilddirektori vai direktori bez izpildpilnvarām.	Dalībvalstis var noteikt, ka 1. punktā minētais mērķis ir sasniegts, ja biržā kotētie uzņēmumi var pierādīt, ka nepietiekami pārstāvētā dzimuma pārstāvji ieņem vismaz vienu trešdaļu no visu direktoru amatiem neatkarīgi no tā, vai tie ir izpilddirektori vai direktori bez izpildpilnvarām.

Pamatojums

Nevajadzīgi mazina teksta konkrētību. Šis grozījums saskan ar 32. apsvēruma svītrošanu.

14. grozījums**5. panta 3. punkts**

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Ja biržā kotētie uzņēmumi nesasniedz 4. panta 1. punktā noteiktos mērķus vai neizpilda savas atsevišķās saistības, ko tie uzņēmušies saskaņā ar šā panta 1. punktu, šā panta 2. punktā minētajā informācijā jāiekļauj iemesli, kuru dēļ netika panākti mērķi vai izpildītas saistības, un to pasākumu apraksts, ko uzņēmums ir veicis vai plāno veikt, lai sasniegtu mērķus vai izpildītu saistības.	Ja biržā kotētie uzņēmumi nesasniedz 4. panta 1. punktā noteiktos mērķus vai neizpilda savas atsevišķās saistības, ko tie uzņēmušies saskaņā ar šā panta 1. punktu, šā panta 2. punktā minētajā informācijā jāiekļauj iemesli, kuru dēļ netika panākti mērķi vai izpildītas saistības, un to pasākumu apraksts, ko uzņēmums ir veicis vai plāno veikt, lai sasniegtu mērķus vai izpildītu saistības. <u>Jānorāda arī šādu pasākumu izpildes termiņš, kurš nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt šīs direktīvas darbības laiku.</u>

Pamatojums

Nepieciešams norādīt pasākumu īstenošanas termiņus, lai nepieļautu, ka uzņēmumi mērķus īsteno pēc saviem ieskatiem.

15. grozījums**7. pants**

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstis var ieviest vai saglabāt noteikumus, kas, salīdzinot ar šajā direktīvā paredzētajiem noteikumiem, ir labvēlīgāki līdzsvarotākas vīriešu un sieviešu pārstāvības nodrošināšanai uzņēmumos, kuri reģistrēti attiecīgās valsts teritorijā, ja vien tie neveicina nepamatotu diskrimināciju un nekavē iekšējā tirgus pienācīgu darbību.	Dalībvalstis var ieviest vai saglabāt noteikumus, kas, salīdzinot ar šajā direktīvā paredzētajiem noteikumiem, ir labvēlīgāki līdzsvarotākas vīriešu un sieviešu pārstāvības nodrošināšanai uzņēmumos, <u>kuru galvenā mītne atrodas</u> kuri reģistrēti attiecīgās valsts teritorijā, ja vien tie neveicina nepamatotu diskrimināciju un nekavē iekšējā tirgus pienācīgu darbību.

Pamatojums

Uzņēmuma galvenās mītnes atrašanās vieta (nevis reģistrācijas vieta) ir pamatotāks kritērijs, lai izvērtētu, kuri uzņēmumi ir direktīvas subjekti.

Briselē, 2013. gada 30. maijā

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Direktīvas par ietekmes uz vidi novērtējumu pārskatīšana”

(2013/C 218/07)

REĢIONU KOMITEJA

- uzsver, ka koordinētajai vai apvienotajai ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procedūrai, kas ierosināta priekšlikuma 2. panta 3. punktā, nav jābūt obligātai, bet brīvprātīgai; būtu nepārprotami jānorāda, uz kuriem ES tiesību aktiem minētais noteikums attiecas;
- neatbalsta 5. panta 2. punktā formulēto ieceri, ka novērtējumā iekļaujamās informācijas apjoms būtu jānosaka visos gadījumos bez izņēmuma. Arī turpmāk būtu jāparedz, ka attīstītājs ir atbildīgs par atbilstoša vides informācijas apjoma un detalizācijas pakāpes nodrošināšanu;
- uzsver, ka IVN direktīvas 5. panta 3. punktā būtu jāpieļauj dažādas sistēmas, ko dalībvalstīs izmanto, lai pārbaudītu ietekmes uz vidi novērtējumus, tostarp tās sistēmas, kurās ziņojumus uz vietas pārbauda pašas kompetentās iestādes vai vides aizsardzības iestādes;
- atzinīgi vērtē to, ka 6. panta 7. punktā noteikts viedokļa apzināšanas termiņš, kas nedrīkst būt īsāks par 30 dienām; lemtā par termiņu, kas garāks par šo obligāto termiņu, būtu jāatstāj dalībvalstu pārziņā;
- uzsver, ka jāgroza priekšlikuma 8. panta 1. punkts par attīstības atļaujas piešķiršanu, lai būtu iespējams ņemt vērā dažādās IVN sistēmas, kas ieviestas dalībvalstīs, un iesaka direktīvā noteikt IVN spēkā esamības laiku, jo šāds risinājums uzlabos ietekmes uz vidi novērtējumu kvalitāti un ļaus paaugstināt arī to efektivitāti;
- kritiski vērtē to, ka 8. panta 3. punktā noteikts saistošs termiņš, kurā jāpabeidz projekta ietekmes uz vidi novērtējums. Procedūras paātrināšanu, ko cenšas panākt ar termiņa noteikšanu, var labāk nodrošināt, diferencētus noteikumus pieņemot dalībvalstīs;
- rosina 3. pantā minētos pārejas noteikumus formulēt tā, lai to projektu, kas jau sasnieguši procedūras beigu posmu, ietekmes uz vidi novērtējumu varētu pabeigt saskaņā ar līdz šim spēkā esošo IVN direktīvu.

Ziņotājs	Marek SOWA kgs (PL/PPE), Mazpolijas vojevodistes maršals
Atsauces dokuments	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu
	COM(2012) 628 final

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

A. Vispārīgas piezīmes

1. uzsver, ka ierosinātie grozījumi tiesiskajā regulējumā, kas attiecas uz ietekmes uz vidi novērtēšanu Eiropā, daudzējādā ziņā ir vajadzīgi un vēlami. Komiteja tomēr uzsver, ka, veicot grozījumus, jārikojas piesardzīgi, lai nodrošinātu līdzsvaru starp vides aizsardzības prasībām, no vienas puses, un ekonomikas attīstību, no otras puses. Pārāk ilgās procedūras, lai lemtu par projekta īstenošanas atļauju, varētu apdraudēt dalībvalstu sociālās un ekonomiskās intereses un pazemināt ES konkurētspēju kopumā; daudzos gadījumos tas nepalīdz uzlabot arī vides aizsardzību un cilvēku veselību un dzīves kvalitāti. Grozījumi, kas saistīti ar procedūru un dokumentu kvalitāti un saskaņotību jāievieš tā, lai nodrošinātu lēmumu pieņemšanas iedarbīgumu un efektivitāti;

2. atzīmē tomēr, ka nopietnas šaubas raisa daži grozījumi, kas paildzinās procedūras svarīgākos posmus;

3. atgādina, ka ierosinātie IVN direktīvas grozījumi būtiski ietekmēs vietējās un reģionālās pašvaldības, kurām ir galvenā loma ierosināto pasākumu īstenošanā. Pretēji Eiropas Komisijas prognozēm Komiteja uzskata, ka daudzi no ierosinātajiem IVN direktīvas grozījumiem varētu palielināt vietējo un reģionālo pašvaldību administratīvo slogu, kas būs saistīts ar organizēšanu, pārvaldību un izdevumiem. RK tādēļ uzsver, ka attīstītāja līdzšinējo pienākumu uzticēšana kompetentajām iestādēm nav pieļaujama;

4. uzskata, ka visi ierosinājumi par grozījumiem, kas publicajām iestādēm radītu papildu izmaksas vai administratīvo slogu, vispirms jāapsver, ņemot vērā to nodrošinātos sociālos, saimnieciskos un ekoloģiskos ieguvumus, lai tie ilgākā laikā būtu lielāki nekā izmaksas;

5. uzsver, ka direktīvas īstenošana būs veiksmīga tikai tajā gadījumā, ja valsts, vietējās un reģionālās iestādes izveidos labi funkcionējošas institucionālas struktūras, kuru rīcībā būs vajadzīgie finanšu un personāla resursi, lai visas kompetentās

pārvaldes iestāžu nodaļas, it sevišķi par vides jautājumiem atbildīgās nodaļas varētu aktīvi veikt savus uzdevumus. RK uzsver, ka pastāvīgi jāturpina attīstīt vietējo un reģionālo pārvaldes iestāžu veikspēju, tostarp jāveido ciešāka sadarbība ar pašreizējām valstu IVN iestādēm un jāsaņem šo struktūru atbalsts;

6. uzsver, ka priekšlikumā direktīvai un tās pielikumos lietotie termini ir vairāk jāsaskaņo, lai palielinātu juridisko noteiktību;

7. atbalsta ieceri paaugstināt ietekmes uz vidi novērtējumu kvalitāti, taču IVN direktīvā būtu jāparedz, ka dažādās minēto novērtējumu pārbaudes sistēmas, kuras ir ieviestas dalībvalstīs, reģionos un pilsētās, var pastāvēt;

8. uzskata, ka jaunajos noteikumos nav pienācīgi ņemtas vērā dažādas dalībvalstīs ieviestās IVN sistēmas. Piemēram, IVN procedūra un attīstības atļaujas piešķiršanas procedūra var būt gan vienas procedūras daļas, gan divas atsevišķas procedūras;

B. Darbības joma (1. pants)

9. lūdz paskaidrot, kāpēc 1. panta 2. punktā paplašināta jēdziena "projekts" definīcija, iekļaujot tajā arī nojaukšanas darbus; uzskata: ja minētā noteikuma mērķis ir nodrošināt iespēju, ka IVN var veikt par **visiem** nojaukšanas darbiem, kas uzskaitīti I un II pielikumā, tad radīsies būtisks papildu administratīvais slogs; uzskata, ka pienākums veikt IVN par nojaukšanas darbiem būtu jāparedz tikai precīzi noteiktos gadījumos, kas norādīti I un II pielikumā un saistīti ar projekta demontāžas un nojaukšanas darbiem ekspluatācijas beigu posmā vai projekta īstenošanai nepieciešamajiem nojaukšanas darbiem;

10. rosina vēlreiz pārskatīt jēdziena "atļauja" definīciju un tās lietojumu direktīvas tekstā, jo pēc Pakalpojumu direktīvas (Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīva 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū) transponēšanas un piemērošanas dalībvalstīs ir atcelta prasība par iepriekšējas atļaujas saņemšanu konkrētu pakalpojumu sniegšanai, aizstājot atļaujas ar kontroles pasākumiem vēlākā posmā;

11. atzinīgi vērtē to, ka pienākums sagatavot IVN netiek attiecināts uz projektiem, “kuru mērķis ir valsts aizsardzība vai reaģēšana civilās aizsardzības ārkārtas situācijās”. Lai šo noteikumu nevarētu izmantot ļaunprātīgi un pārāk daudzi projekti netiktu izslēgti no IVN procedūras, direktīvai varētu pievienot piemēru sarakstu ar projektiem, kuru mērķis ir civilā aizsardzība, tostarp ņemot vērā projektus, kas saņem atbalstu no Eiropas Savienības Solidaritātes fonda;

12. pauž sarūgtinājumu, ka priekšlikumā nav pārskatīts I un II pielikums, jo tādējādi nav izmantota iespēja tos pārstrādāt un, ievērojot uzkrāto pieredzi, nepieciešamības gadījumā arī ierobežot piemērošanas jomu; atkārtoti rosina noteikt ES minimālos kritērijus, lai palielinātu tiesisko pārredzamību. Tas mazinātu gan atšķirības attieksmē pret uzņēmumiem Eiropas Savienībā, gan dalībvalstu vietējo un reģionālo pašvaldību administratīvo un finansiālo slogu. RK norāda, ka dažas dalībvalstis, nosakot kritērijus, bieži pārkāpj pieļautās rīcības brīvības robežas un ievēro tikai dažus no III pielikumā minētajiem kritērijiem vai jau iepriekš paredz, ka tie neattiecas uz noteiktiem projektiem. Vienādojot kritērijus, vajadzētu arī ņemt vērā ierobežojumus un kritērijus, kas noteikti Direktīvā 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām;

C. “Vienas pieturas aģentūra” (koordinēta vai apvienota procedūra) – 2. panta 3. punkts

13. uzskata, ka koordinētajai vai apvienotajai procedūrai nav jābūt obligātai, kā to ierosinājusi Eiropas Komisija, bet brīvprātīgi;

14. uzsver, ka jāpalielina tiesiskā noteiktība un 2. panta 3. punktā nepārprotami jānorāda, uz kuriem ES tiesību aktiem minētais noteikums attiecas;

15. norāda, ka IVN vienas pieturas aģentūras izveidei nevajadzētu būt saistītai ar lielām personāla un citām izmaksām, kas nav samērīgas ar iegūtajām priekšrocībām, veicot ietekmes uz vidi novērtējumus; lūdz paskaidrot, vai noteikums par to, ka “Dalībvalstis izraugās vienu iestādi, kura ir atbildīga par katra projekta attīstības atļaujas piešķiršanas procedūras sekmēšanu”, attiecas tikai uz tiem projektiem, kuriem piemēro koordinēto vai apvienoto procedūru, jeb uz visiem projektiem. Dažās dalībvalstīs attiecīgās iesaistīto pārvaldes iestāžu hierarhijas un pilnvaru dēļ tādu prasību izpildīt būs ļoti grūti. Domājot par tām dalībvalstīm, kurās IVN procedūra jau ir iekļauta attīstības atļaujas piešķiršanas procedūrā un IVN procedūru īsteno par šo atļauju piešķiršanu atbildīgā iestādē, vajadzētu precizēt, ka priekšlikumā

minētā “vienu iestādi” var būt par atļauju piešķiršanu atbildīgā iestādē;

D. Jauni elementi, kas jāņem vērā ietekmes uz vidi novērtējumā (3. pants), sākotnējās pārbaudes procedūrā (III pielikums) un vides ziņojumā (5. panta 1. punkts, IV pielikums)

16. rosina vairāk saskaņot 3. pantā un III un IV pielikumā lietotos terminus un detalizācijas pakāpi. Vajadzētu precizēt 3. pantā minētos aspektus, ņemot vērā IV pielikumu, piemēram, attiecībā uz zemes platības izmantošanu un aizņemšanu, ekosistēmām un to pakalpojumiem, kā arī “dabas un cilvēka izraisītām katastrofām”; uzsver, ka dažiem sarakstiem (piem., 5. punktā “cita starpā”) ir jābūt izsmelšošiem, lai izvairītos no novērtējuma jomas paplašināšanas;

17. rosina Eiropas Komisiju cik vien iespējams drīz pēc izskatāmās direktīvas stāšanās spēkā sagatavot vadlīnijas par metodēm, kā vietējā mērogā novērtēt projekta ietekmi uz klimata pārmaiņām un attiecīgās vides pakļautību dabas un cilvēka izraisītu katastrofu riskam, neaizsargātību pret šādu risku un pretestības spēju;

18. rosina IV pielikuma 5. punkta pēdējo apakšpunktu papildināt ar vides aizsardzības mērķiem vietējā un reģionālajā līmenī;

19. piekrist Padomes priekšlikumam, ka vajadzētu sīkāk paskaidrot direktīvā lietoto jēdzienu “pieņemamas alternatīvas” un to, kā veicama vides stāvokļa novērtēšana projekta neīstenošanas gadījumā (pamatscenārijs). Par pieņemamām vajadzētu atzīt tikai tās alternatīvas, kuras ir arī saskaņotas ar mērķiem, nav pretrunā citiem ES tiesību aktiem vai atbilst plānošanas posmam un attiecīgā projekta veidam;

E. Sākotnējās pārbaudes procedūra – 4. pants, II.A pielikums un III pielikums

20. atbalsta Eiropas Komisijas vispārējo nodomu pilnveidot sākotnējās pārbaudes procedūru un panākt dalībvalstu izmantoto pieeju saskaņotību, lai nodrošinātu, ka IVN tikai jāveic, kad ir skaidri redzams, ka ietekme uz vidi būs būtiska;

21. kritiski vērtē jaunus noteikumus, kas rada iespaidu, ka sākotnējā pārbaude kļūst par “nelielu IVN”. II.A pielikums un III pielikums liecina, ka faktiski būs jāiesniedz ziņojums, kurā novērtēts, vai attiecīgajam projektam ir ievērojama ietekme uz vidi vai tās nav. Atšķirība ir tā, ka netiek novērtēti dažādi varianti. Sākotnējo pārbaudi drīzāk vajadzētu veikt, izmantojot sarakstu ar kontroljautājumiem, kas vietējām un reģionālajām pašvaldībām nodrošinātu viegli piemērojamu mehānismu, kā noteikt, kuros gadījumos būtiska ietekme uz vidi nav paredzama. Turklāt saskaņā ar plānotajiem 4. panta 3. punkta grozījumiem uz projektiem, kas minēti direktīvas II pielikumā, jāattiecinā prasība, ka attīstītājam jāsniedz informācija par projekta pazīmēm, tā iespējamo ietekmi uz vidi un pasākumiem, kas paredzēti, lai nepieļautu vai samazinātu būtisku ietekmi. Iesniedzamās informācijas veids ir norādīts jaunajā II.A pielikumā. Šāds grozījums ir pretrunā risinājumam, kas paredzēts 4. panta 2. punktā, kurā noteikts, ka dalībvalstis var lemt piemērot abas procedūras, kuras minētas a) un b) apakšpunktā. Jāprecizē arī 2. punkta b) apakšpunktā minēto robežvērtību izmantošana un konkrēti jānorāda, vai dalībvalstis ir tiesīgas noteikt šīs robežvērtības, balstoties uz III pielikumā minētajiem kritērijiem, jeb tās tiek noteiktas direktīvā;

22. norāda arī, ka III pielikuma 4. panta 4. punktā minētie izvēles kritēriji ir daudz stingrāki nekā pašlaik spēkā esošie. Piemēram, III pielikumā iekļauti ne tikai ļoti daudzi sīki izstrādāti precizējumi, bet arī vairāki papildu kritēriji (dabas katastrofu riski, ietekme uz klimata pārmaiņām, lauksaimniecības teritorijas ar augstu dabas vērtību utt.), kuri nav tieši saistīti ar projektiem un kuru ievērošanas vērtēšana atsevišķos gadījumos nav paredzēta pārbaudes programmā, kas saistīta ar lemlēmšanu par atļaujas piešķiršanu. Piemēram, klimata pārmaiņas ir plašā teritorijā vērojama parādība, kuras ietekmes laiku un apjomu ir grūti noteikt, un to pašlaik var vienīgi prognozēt, izmantojot ļoti dārgus datorizētus modeļus. Projektu līmenī ietekme uz vietējo klimatu attiecīgos gadījumos līdz šim jau ir analizēta. Ja ietekmes uz vidi novērtējumos lielākā uzmanība tagad būs jāvelta plašā teritorijā vērojamām klimata pārmaiņām, iespējams, ka projektu īstenotājiem būtiski pieaugs izmaksas un šādai analīzei būs no speciālistu viedokļa apšaubāmi rezultāti; šāds izmaksu pieaugums būtu nesamērīgs, jo vienā vietā īstenotiem projektiem un līniju izveides projektiem nav lielas nozīmes klimata pārmaiņu jomā. Komiteja tādēļ rosina sagatavot pilnīgu to projektu sarakstu, uz kuriem šis noteikums attiecas. Paredzētie precizējumi, kā arī minētie papildu kritēriji neatbilst IVN direktīvas 11. apsvērumā paustajai domai, ka dalībvalstīm būs atļauts pieņemt atbilstošus lēmumus, ievērojot tām raksturīgās īpatnības. Ievērojamo kritēriju skaits un detalizētības pakāpe pārsniedz to līmeni, kas Eiropas Savienībā būtu nosakāms par obligātu;

F. Iekļaujamās informācijas apjoms – 5. panta 2. punkts

23. pozitīvi vērtē to, ka Eiropas Komisijas priekšlikumā, kas paredz ieviest obligātu pienākumu noteikt novērtējumu

iekļaujamās informācijas apjomu, ņemti vērā RK agrāk izteiktie ieteikumi par informācijas kvalitātes uzlabošanu un IVN procedūras pilnveidošanu. Taču nav atbalstāma iecere, ka novērtējumā iekļaujamās informācijas apjoms būtu jānosaka visos gadījumos bez izņēmuma. Arī turpmāk būtu jāparedz, ka attīstītājs ir atbildīgs par atbilstoša vides informācijas apjoma un detalizācijas pakāpes nodrošināšanu; nebūtu pieļaujams, ka attīstītājam un iesaistītajām iestādēm rodas ievērojamas papildu izmaksas;

24. iesaka: ja tas sekmētu IVN kvalitātes nodrošināšanu un visu lēmuma pieņemšanai svarīgo aspektu apkopošanu, informācijas apjoma noteikšanas procedūra būtu jāpapildina ar konkrētām nozarēm adresētām Eiropas Komisijas vadlīnijām vai valsts līmeņa vadlīnijām attiecībā uz saturu;

25. kritiski vērtē 5. panta 2. punkta a) apakšpunktu (saņemamie lēmumi un atzinumi), c) apakšpunktu, kurā paredzēts, ka kompetentā iestāde nosaka procedūras atsevišķos posmos un to ilgumu, un d) apakšpunktu, kurā paredzēts, ka tā nosaka ierosinātā projekta pieņemamās alternatīvas un to īpašās pazīmes;

G. Vides ziņojumu kvalitātes uzlabošana – 5. panta 3. punkts

26. uzskata, ka vides ziņojuma kvalitāte ir jānodrošina attīstītājam. Arī turpmāk ziņojumu kvalitāte būtu jānodrošina divos atsevišķos posmos: ziņojumu izstrādē, ko veic attīstītāji, un ziņojumu kontrolē, kuru veic kompetentās iestādes; uzskata arī, ka ziņojumu kvalitāte ir jākontrolē stingrāk, lai nodrošinātu analīzes pilnīgu neatkarību no attīstītāja;

27. uzskata, ka IVN direktīvā būtu jāpieļauj dažādas sistēmas, ko dalībvalstis, vietējās un reģionālās pašvaldības izmanto, lai pārbaudītu ietekmes uz vidi novērtējumus. Izveidotajās sistēmās ne tikai paredzēta sadarbība ar ārējiem ekspertiem un ekspertu komitejām (kā tas noteikts arī Eiropas Komisijas priekšlikumā), bet arī ar citām sistēmām, kā tas notiek vecākajās dalībvalstīs, kurās ziņojumus pārbauda pašas kompetentās iestādes vai vides aizsardzības iestādes;

H. *Sabiedriskā apspiešanās – 6. un 7. pants*

28. uzskata, ka IVN direktīva ir ļoti svarīgs instruments vietējā un reģionālā līmeņa iedzīvotāju iesaistīšanai, un tas ļauj ņemt vērā vietējā līmeņa zināšanas un vienlaikus aptver arī finansiālo ietekmi un prasības attiecībā uz prasmēm; tāpēc atzīnīgi vērtē to, ka 6. panta 7. punktā noteikts viedokļa apzināšanas termiņš, kas nedrīkst būt īsāks par 30 dienām. Lemšana par termiņiem, kas garāki nekā šis obligātais termiņš, būtu jāatstāj dalībvalstu pārziņā. Pretējā gadījumā daudziem uzņēmumiem un publiskajiem projektu attīstītājiem šī procedūra būtu pārāk gara, jo ļoti iespējams, ka attiecīgās sabiedrības grupas saskaņā ar 6. panta 7. punktu pieprasīs pagarināt termiņu no 60 dienām līdz augstākais 90 dienām. Šie maksimālie termiņi apgrūtina ietekmes uz vidi novērtēšanas integrāciju īstenojamajā atļaujas piešķiršanas procedūrā un ir pretrunā mērķim paātrināt plānošanu. Procedūras paātrināšanu, ko cenšas panākt ar termiņu noteikšanu, var labāk nodrošināt, diferencētus noteikumus pieņemot dalībvalstīs;

29. ierosina: ņemot vērā visu iesaistīto personu intereses un saglabājot principu, ka lēmumi jāpieņem bez nepamatotas lietas paildzināšanas, būtu jāievieš saprātīgi laika ierobežojumi attiecībā uz informēšanu un sagatavošanos lēmumu pieņemšanai;

I. *Attīstības atļaujas piešķiršana – 8. pants*

30. uzsver, ka jaunajiem 8. panta 1. punkta noteikumiem jābūt pietiekami elastīgiem, lai varētu ņemt vērā dažādās IVN sistēmas, kas ieviestas dalībvalstīs. Dažās dalībvalstīs ietekmes uz vidi novērtējums ir atsevišķa procedūra, ko veic vides aizsardzības iestādes, savukārt cita pārvaldes iestāde – tikai pēc IVN apstiprināšanas – piešķir projekta attīstības atļauju, turklāt minētajai atļaujai ir jābūt saskaņotai ar lēmumu par IVN rezultātu. Citās dalībvalstīs IVN ir viens no elementiem atļaujas saņemšanas procedūrā;

31. norāda uz izskanējušo kritiku, ka 8. pantā neesot pietiekami ņemta vērā dažās dalībvalstīs izveidotā integrētā sistēma un ka minētie noteikumi ievieš jaunus materiālus priekšnosacījumus, kuru dēļ ES tiesību akti nonāk pretrunā valstīs spēkā esošajiem nozaru tiesību aktiem vai pārklājas ar tiem. Tādēļ IVN direktīvā, kurā tiek noteiktas procedūras, šādus noteikumus nevajadzētu iekļaut;

32. vērš uzmanību uz iespējamām procedurālām problēmām saistībā ar 8. panta 2. punkta jaunajiem noteikumiem par to, ka

gadījumos, kad secināts, ka projekts radīs būtisku negatīvu ietekmi uz vidi, kompetentā iestāde sadarbībā ar vides aizsardzības iestādēm un attīstītāju izvērtē, vai vides ziņojums ir jāpārskata un projekts jāpārveido un vai jāveic papildu pasākumi ietekmes mazināšanai vai kompensēšanai;

33. norāda: ja tiks saglabāta ilga procedūra projekta īstenošanas atļaujas saņemšanai, reāli ir draudi, ka bieži tiks izmantots ierosinātās grozītās direktīvas 8. panta 4. punkts, kurā paredzēts, ka pirms pieņemt lēmumu piešķirt vai nepiešķirt attīstības atļauju, kompetentā iestāde pārbauda, vai 5. panta 1. punktā minētajā vides ziņojumā iekļautā informācija ir atjaunināta, it īpaši informācija par pasākumiem, kuru mērķis ir novērst, samazināt un, ja iespējams, kompensēt jebkādu būtisku negatīvu ietekmi;

34. iesaka direktīvā noteikt IVN spēkā esamības laiku, jo tas ir svarīgs faktors, kas ietekmē kvalitāti un tāpēc arī novērtējuma efektivitāti;

35. kritiski vērtē to, ka ieviests saistošs termiņš, kurā jāpabeidz projekta ietekmes uz vidi novērtējums (8. panta 3. punkts). Daudzi uzņēmumi un publiskie projektu attīstītāji tādēļ būs spiesti ievērot pārāk garu procedūru; 8. panta 3. punktā turklāt nav pietiekami ņemts vērā, ka, īstenojot lielus infrastruktūras projektus, ir jāveic plaši novērtējumi, kuriem vajadzīgs daudz laika un kuru noteiktajā laika periodā nevar veikt tik kvalitatīvi, kā tas būtu vajadzīgs. Tādēļ, pretēji 22. apsvērumā minētajam, pamatotas ir bažas, ka konkrētu termiņu noteikšana varētu izraisīt augsto vides aizsardzības standartu neievērošanu, kas negatīvi ietekmētu arī juridisko noteiktību. Procedūras paātrināšanu, ko cenšas panākt ar termiņu noteikšanu, var labāk nodrošināt, diferencētus noteikumus pieņemot dalībvalstīs;

J. *Būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi un ietekmes mazināšanas un kompensēšanas pasākumu monitorings – 8. panta 2. punkts, 9. pants un IV pielikums*

36. rosina priekšlikumā saskaņot terminus, kas saistīti ar kompensēšanas pasākumiem, piemēram, 8. panta 2. punktā ir "kompensēšanas pasākumi", bet 9. pantā un IV pielikumā ir "pasākumi, kas paredzēti, lai (...) kompensētu" [tulk. piez.: direktīvas poļu valodas versijā ir izmantoti divi dažādi vārdi];

37. norāda, ka monitoringa veikšana nenozīmē, ka attīstītajam nebūtu jāveic rūpīga būtiskas negatīvas ietekmes analīze, jācenšas tā mazināt un kompensēt un jāievēro nepieļaušanas un piesardzības princips. Tas nozīmē, ka neskaidrība par daudzām plānotā projekta sekām nedrīkst radīt situāciju, ka tā vietā, lai veiktu ietekmes mazināšanas un kompensēšanas pasākumus, projektu atļauj īstenot, nosakot, ka jāveic monitorings; šāda pieeja var vēlāk radīt sarežģījumus saistībā ar projekta ietekmi, ja projektā tiktu ieviestas atkārtotas izmaiņas. 8. panta 2. punkta otrā apakšpunkta noteikumi ir vērtējami kritiski. Saskaņā ar to ir jāuzrauga ietekmes mazināšanas un kompensēšanas pasākumu veikšana un efektivitāte, un tas būtībā ir monitorings. Turklāt nav saprotams, kāpēc kompetentajai iestādei būtu jānosaka, ka jāīsteno pasākumi būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi uzraudzībai, ja tā ir pārliecināta par plānoto ietekmes mazināšanas un kompensēšanas pasākumu efektivitāti, jo šajā saistībā jau ir uzkrāta pietiekama praktiska pieredze. Šī vispārējā prasība veikt monitoringu ir nesamērīga un radīs attīstītajam pārāk lielu slogu. Par to, vai ir vajadzīga būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi uzraudzība, kompetentā iestāde parasti var lemt tikai katrā atsevišķā gadījumā;

K. Direktīvas īstenošanas dalībvalstīs pārraudzība – 12. panta 2. punkts

38. norāda uz izskanējušo kritiku, ka Eiropas Komisijas prasības, kuras ietvertas ierosinātā 12. panta 2. punktā un

kuru mērķis ir direktīvas īstenošanas pārraudzība, radīs dalībvalstīm un vietējām un reģionālajām pašvaldībām papildu administratīvo slogu, jo būs jāapkopo un jāpārsūta papildu informācija;

L. Pilnvaru piešķiršana Eiropas Komisijai pieņemt deleģētos aktus par II.A, III un IV pielikumu – 12.a punkts

39. iebilst pret ierosinājumu piešķirt Eiropas Komisijai pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, lai atvieglotu II.A, III un IV pielikuma pielāgošanu zinātnes un tehnikas attīstībai. Komiteja uzskata, ka visiem pielikumiem jāpiemēro parastā likumdošanas procedūra, jo tie ir cieši saistīti ar direktīvā ietvertajām prasībām attiecībā uz IVN;

M. Pārejas noteikumi

40. rosina 3. pantā minētos pārejas noteikumus formulēt tā, lai to projektu, kas jau sasnieguši procedūras beigu posmu, ietekmes uz vidi novērtējumu varētu pabeigt saskaņā ar līdz šim spēkā esošo IVN direktīvu. Tas varētu, piemēram, attiekties uz gadījumiem, kad vides ziņojums jau sagatavots saskaņā ar 5. pantu vai sabiedrība par projektu jau ir informēta.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

IVN direktīvas 2. panta 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
3. Projektiem, attiecībā uz kuriem pienākums veikt ietekmes uz vidi novērtējumu izriet gan no šīs direktīvas, gan citiem Savienības tiesību aktiem, piemēro koordinētas vai apvienotas procedūras, kurās tiek ievērotas attiecīgajos Savienības tiesību aktos noteiktās prasības.	3. Projektiem, attiecībā uz kuriem pienākums veikt ietekmes uz vidi novērtējumu izriet gan no šīs direktīvas, gan citiem Savienības tiesību aktiem, <u>piemēro var piemērot koordinētas vai apvienotas procedūras, kurās tiek ievērotas attiecīgajos šādos Savienības tiesību aktos noteiktās prasības: Rūpniecisko emisiju direktīva, Putnu direktīva, Biotopu direktīva, Vides stratēģiskā novērtējuma direktīva, Ūdens pamatdirektīva, Jūras stratēģijas pamatdirektīva un Energoefektivitātes direktīva.</u>
(..)	(..)
Dalībvalstis izraugās vienu iestādi, kura ir atbildīga par katra projekta attīstības atļaujas piešķiršanas procedūras sekmēšanu.	Dalībvalstis izraugās vienu vai vairākas iestādes, kuras ir atbildīgas par <u>katra projekta attīstības atļaujas piešķiršanas ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras sekmēšanu; šī iestāde var būt iestāde, kas piešķir attīstības atļaujas.</u>

Pamatojums

Koordinētai vai apvienotai procedūrai nav jābūt obligātai, bet gan brīvprātīgai. Lai palielinātu tiesisko noteiktību, nepārprotami jānorāda, uz kuriem ES tiesību aktiem minētais noteikums attiecas. Grozījums ierosināts tāpēc, ka dažās dalībvalstīs attiecīgās iesaistīto pārvaldes iestāžu hierarhijas un pilnvaru dēļ tādu prasību izpildīt būs ļoti grūti.

2. grozījums

3. pants IVN direktīva

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Ietekmes uz vidi novērtējums pienācīgā veidā, ņemot vērā katru atsevišķu gadījumu un saskaņā ar 4.–11. pantu, nosaka, raksturo un novērtē projekta tiešo un netiešo būtisko ietekmi uz šādiem faktoriem:	Ietekmes uz vidi novērtējums pienācīgā veidā, ņemot vērā katru atsevišķu gadījumu un saskaņā ar 4.–11. pantu, nosaka, raksturo un novērtē projekta tiešo un netiešo būtisko ietekmi uz šādiem faktoriem:
a) iedzīvotājiem, cilvēka veselību un bioloģisko daudzveidību, īpaši ņemot vērā sugas un dzīvotnes, kas aizsargātas ar Padomes Direktīvu 92/43/EEK(*) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/147/EK (**);	a) iedzīvotājiem, cilvēka veselību un bioloģisko daudzveidību, īpaši ņemot vērā sugas un dzīvotnes, kas aizsargātas ar Padomes Direktīvu 92/43/EEK(*) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/147/EK (**);
b) zemes, augsnes, ūdens, gaisa un klimata pārmaiņām;	b) zemes, augsnes, ūdens, gaisa, resursu efektīvu izmantošanu, energopatēriņu un klimata pārmaiņām;
c) materiālām vērtībām, kultūras mantojumu un ainavu;	c) materiālām vērtībām, ievērojot to pakļautību vides faktoru ietekmei, mobilitāti , kultūras mantojumu un ainavu;
d) mijiedarbību starp a), b) un c) punktā minētajiem faktoriem;	d) mijiedarbību starp a), b) un c) punktā minētajiem faktoriem;
e) šā panta a), b) un c) punktā minēto faktoru pakļautību dabas un cilvēka izraisītu katastrofu riskam, neaizsargātību un izturētspēju pret to.	e) šā panta a), b) un c) punktā minēto faktoru pakļautību dabas un cilvēka izraisītu katastrofu riskam, neaizsargātību un izturētspēju pret to.

3. grozījums

IVN direktīvas 5. panta 1. un 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
1. Ja ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar 5.–10. pantu, attīstītājs sagatavo vides ziņojumu. Vides ziņojumu sagatavo, pamatojoties uz lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar šā panta 2. punktu, un iekļaujot informāciju, ko pamatoti var pieprasīt, lai pieņemtu uz informāciju balstītus lēmumus par ierosinātā projekta ietekmi uz vidi, ņemot vērā pašreizējās zināšanas un novērtēšanas metodes, projekta pazīmes, tehnisko raksturojumu un atrašanās vietu, iespējamās ietekmes pazīmes, ierosinātā projekta alternatīvas un pakāpi, līdz kādai konkrētus jautājumus (tostarp alternatīvu novērtēšanu) ir pienācīgāk novērtēt dažādos, tostarp plānošanas, līmeņos vai pamatojoties uz citu novērtējumu prasībām. Sīki izstrādāts saraksts ar vides ziņojumā sniedzamo informāciju ir iekļauts IV pielikumā.	1. Ja ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar 5.–10. pantu, attīstītājs sagatavo vides ziņojumu. Vides ziņojumu sagatavo, pamatojoties <u>uz IV pielikumā norādīto informāciju un, attiecīgā gadījumā, uz</u> lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar šā panta 2. punktu, un iekļaujot informāciju, ko pamatoti var pieprasīt, lai pieņemtu uz informāciju balstītus lēmumus par ierosinātā projekta ietekmi uz vidi, ņemot vērā pašreizējās zināšanas un novērtēšanas metodes, projekta pazīmes, tehnisko raksturojumu un atrašanās vietu, iespējamās ietekmes pazīmes, ierosinātā projekta alternatīvas un pakāpi, līdz kādai konkrētus jautājumus (tostarp alternatīvu novērtēšanu) ir pienācīgāk novērtēt dažādos, tostarp plānošanas, līmeņos vai pamatojoties uz citu novērtējumu prasībām. Sīki izstrādāts saraksts ar vides ziņojumā sniedzamo informāciju ir iekļauts IV pielikumā.
2. Apspriedusies ar 6. panta 1. punktā minētajām iestādēm un attīstītāju, kompetentā iestāde nosaka tās informācijas apjomu un detalizācijas pakāpi, kas attīstītājam jāiekļauj vides ziņojumā saskaņā ar šā panta 1. punktu. Jo īpaši tā nosaka:	2. Apspriedusies ar 6. panta 1. punktā minētajām iestādēm un attīstītāju, Pirms lēmuma pieņemšanas par ietekmes uz vidi novērtējumu kompetentā iestāde, apspriedusies ar 6. panta 1. punktā minētajām iestādēm un, ja vajadzīgs, ar attīstītāju var noteikt nosaka tās informācijas apjomu un detalizācijas pakāpi, kas attīstītājam jāiekļauj vides ziņojumā saskaņā ar šā panta 1. punktu. Jo īpaši tā nosaka:

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
a) saņemamos lēmumus un atzinumus;	a) saņemamos lēmumus un atzinumus;
b) potenciāli iesaistītās iestādes un sabiedrību;	a)b) potenciāli iesaistītās iestādes un sabiedrību;
c) procedūras atsevišķos posmus un to ilgumu;	e) procedūras atsevišķos posmus un to ilgumu;
d) ierosinātā projekta pieņemamās alternatīvas un to īpašās pazīmes;	b)d) ierosinātā projekta pieņemamās alternatīvas un to īpašās pazīmes;
e) vides faktorus, kas minēti 3. pantā un var tikt būtiski ietekmēti;	e)b) vides faktorus, kas minēti 3. pantā un var tikt būtiski ietekmēti;
f) iesniedzamo informāciju par konkrēta projekta vai projekta veida īpašajām pazīmēm;	d)f) iesniedzamo informāciju par konkrēta projekta vai projekta veida īpašajām pazīmēm;
g) citos lēmumu pieņemšanas līmeņos vai atbilstoši citiem Savienības tiesību aktiem pieejamo un iegūto informāciju un zināšanas, kā arī izmantojamās novērtēšanas metodes.	e)g)d) citos lēmumu pieņemšanas līmeņos vai atbilstoši citiem Savienības tiesību aktiem pieejamo un iegūto informāciju un zināšanas, kā arī izmantojamās novērtēšanas metodes.
(..)	Kompetentā iestāde var izvērtēt šādus jautājumus, ja to pieprasa attīstītājs vai jebkurā novērtējuma procesa posmā, ja minētā iestāde konstatē jebkādas nepilnības a), b), c), d) vai e) apakšpunktā minētajā informācijā. (..)

Pamatojums

Jautājumi, kas saistīti ar saņemamiem lēmumiem un atzinumiem, kā arī ar procedūras atsevišķiem posmiem un to ilgumu, jāregulē valsts procesuālajos tiesību aktos. Turklāt iestāžu uzdevums nav izstrādāt projekta alternatīvas. Komiteja iebilst pret projektu attīstītājiem līdz šim piešķirto plānošanas funkciju un atbildības par projektu uzticēšanu iestādēm.

4. grozījums

IVN direktīvas 5. panta 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
3. Lai garantētu 5. panta 1. punktā minēto vides ziņojumu pilnīgumu un pietiekami augstu kvalitāti:	3. Lai garantētu 5. panta 1. punktā minēto vides ziņojumu pilnīgumu un pietiekami augstu kvalitāti:
a) attīstītājs nodrošina, ka vides ziņojumus sagatavo akreditēti un tehniskajā ziņā kompetenti eksperti, vai	a) attīstītājs nodrošina, ka vides ziņojumus sagatavo akreditēti un tehniskajā ziņā kompetenti ārējie vai iekšējie eksperti, vai <u>vides aizsardzības iestādes, vai arī</u>
b) kompetentā iestāde nodrošina, ka vides ziņojumu pārbauda akreditēti un tehniskajā ziņā kompetenti eksperti un/vai valsts ekspertu komisijas.	b) kompetentā iestāde nodrošina, ka vides ziņojumu pārbauda akreditēti un tehniskajā ziņā kompetenti <u>ārējie vai iekšējie</u> eksperti, <u>vides aizsardzības iestādes</u> un/vai valsts ekspertu komisijas.
(..)	(...)

Pamatojums

IVN direktīvā būtu jāpieļauj dažādas sistēmas, kuras dalībvalstīs, reģionos un pilsētās izmanto, lai pārbaudītu ietekmes uz vidi novērtējumus. Izveidotajās sistēmās ne tikai paredzēta sadarbība ar ārējiem ekspertiem un ekspertu komitejām, bet arī ar citām sistēmām, kā tas notiek tajās dalībvalstīs, kurās ziņojumus pārbauda

pašas kompetentās iestādes vai vides aizsardzības iestādes. Ierosinātie grozījumi nozīmē, ka gan attīstītājam, gan kompetentajai iestādei jāraugās, lai vides ziņojumu pārbaudītu kvalificēti speciālisti.

5. grozījums

IVN direktīvas 8. panta 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
1. Attīstības atļaujas piešķiršanas procedūrā ņem vērā apspriešanās rezultātus un informāciju, kas apkopota saskaņā ar 5., 6. un 7. pantu. Šajā nolūkā lēmumā piešķirt attīstības atļauju iekļauj šādu informāciju:	1. Attīstības atļaujas piešķiršanas procedūrā ņem vērā apspriešanās rezultātus un informāciju, kas apkopota saskaņā ar 5., 6. un 7. pantu. Šajā nolūkā lēmumā piešķirt attīstības atļauju iekļauj šādu <u>papildu</u> informāciju:
(..)	(..)
d) (..)	d) (..)
	<u>Iepriekš minētos nosacījumus atzīst par izpildītiem, ja dalībvalstis atbilstīgi šīs direktīvas 2. panta 2. punktam ieviesušas savu procedūru šīs direktīvas prasību izpildei, lēmums, kas pieņemts pēc projekta ietekmes uz vidi novērtējuma pabeigšanas, ietver a) līdz d) apakšpunktā minēto informāciju un ir pieņemti attiecīgi noteikumi, lai izpildītu 8. panta 4. punktā minētos nosacījumus.</u>
(..)	(..)

Pamatojums

Direktīvas 8. panta 1. punkta noteikumos nav pienācīgi ņemtas vērā dažādās IVN sistēmas, kas ieviestas dalībvalstīs. Dažās dalībvalstīs ietekmes uz vidi novērtējums ir atsevišķa procedūra, ko veic vides aizsardzības iestādes, savukārt cita pārvaldes iestāde – tikai pēc IVN apstiprināšanas – piešķir projekta attīstības atļauju, turklāt minētajai atļaujai ir jābūt saskaņotai ar lēmumu par IVN rezultātu. Citās dalībvalstīs IVN ir viens no elementiem atļaujas saņemšanas procedūrā.

6. grozījums

IVN direktīvas 8. panta 4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Pirms pieņemts lēmums piešķirt vai nepiešķirt attīstības atļauju, kompetentā iestāde pārbauda, vai 5. panta 1. punktā minētajā vides ziņojumā iekļautā informācija ir atjaunināta, it īpaši attiecībā uz pasākumiem, kuru mērķis ir novērst, samazināt un, ja iespējams, kompensēt jebkādu būtisku negatīvu ietekmi.	Pirms pieņemts lēmums piešķirt vai nepiešķirt attīstības atļauju, kompetentā iestāde pārbauda, vai 5. panta 1. punktā minētajā vides ziņojumā iekļautā informācija ir atjaunināta, it īpaši attiecībā uz pasākumiem, kuru mērķis ir novērst, samazināt un, ja iespējams, kompensēt jebkādu būtisku negatīvu ietekmi.
	<u>Nosaka IVN spēkā esamības laiku – četrus gadus. Ja tiek konstatēts, ka ziņojumā ietvertā informācija joprojām ir aktuāla, kompetentā iestāde spēkā esamības laiku pagarina par vēl diviem gadiem. Ja tiek konstatēts, ka ziņojumā ietvertā informācija vairs nav aktuāla, kompetentā iestāde prasa attīstītājam papildināt ziņojumu.</u>

Pamatojums

Daudzos procedūras posmos kompetentā iestāde var prasīt attīstītājam nepieciešamo informāciju un papildinājumus, it īpaši gadījumos, kad konstatēts, ka vides ziņojumā sniegtā informācija nav aktuāla. IVN spēkā esamības laika noteikšana ir viens no labākajiem risinājumiem, kā nodrošināt novērtējuma kvalitāti un efektivitāti.

7. grozījums

IVN direktīvas 11. panta 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
3. Dalībvalstis nosaka, kas tieši uzskatāms par pietiekamu ieinteresētību un tiesību aizskārumu, paturot prātā mērķi – attiecīgajai sabiedrības daļai nodrošināt tiesas pieejamību. Tālā šā panta 1. punkta a) apakšpunkta sakarā jebkuras 1. panta 2. punktā minētajām prasībām atbilstošas nevalstiskās organizācijas interesi uzskata par pietiekamu. Uzskata arī, ka šādām organizācijām ir tiesības, kas var tikt aizskartas, kā noteikts šā panta 1. punkta b) apakšpunktā.	3. Dalībvalstis nosaka, kas tieši uzskatāms par pietiekamu ieinteresētību un tiesību aizskārumu, paturot prātā mērķi – attiecīgajai sabiedrības daļai nodrošināt tiesas pieejamību. Tālā šā panta 1. punkta a) apakšpunkta sakarā jebkuras 1. panta 2. punktā minētajām prasībām atbilstošas nevalstiskās organizācijas interesi <u>principā</u> uzskata par <u>tiesīgu celt prasību pietiekamu</u> . Uzskata arī, ka šādām organizācijām ir tiesības, kas var tikt aizskartas, kā noteikts šā panta 1. punkta b) apakšpunktā.

Pamatojums

Grozījuma mērķis ir piešķirt prasījuma tiesības visām valstīs atzītajām nevalstiskajām organizācijām.

8. grozījums

IVN direktīvas 12. panta 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
2. Jo īpaši reizi sešos gados, sākot ar Direktīvas XXX [OPOCE please introduce the n° of this Directive] 2. panta 1. punktā minēto datumu, dalībvalstis informē Komisiju par:	2. Jo īpaši reizi sešos gados, sākot ar Direktīvas XXX [OPOCE please introduce the n° of this Directive] 2. panta 1. punktā minēto datumu, dalībvalstis informē Komisiju par:
(..)	(..)
f) ietekmes uz vidi novērtējumu vidējām izmaksām.	f) ietekmes uz vidi novērtējumu vidējām izmaksām, <u>kad tās ir iespējams aprēķināt.</u>

Pamatojums

Informācija par ietekmes uz vidi novērtējuma izmaksām ir aizsargāti dati, tāpēc ne vienmēr būs iespējams aprēķināt tā vidējās izmaksas.

9. grozījums

IVN direktīvas 3. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Uz projektiem, par kuriem lūgums piešķirt attīstības atļauju tika iesniegts pirms 2. panta 1. punkta pirmajā daļā minētā datuma, bet kuriem līdz minētajam datumam nav pabeigts ietekmes uz vidi novērtējums, attiecināmi pienākumi, kas noteikti 3.–11. pantā Direktīvā 2011/92/ES, kurā grozījumi izdarīti ar šo direktīvu.	Uz projektiem, par kuriem lūgums piešķirt attīstības atļauju tika iesniegts pirms 2. panta 1. punkta pirmajā daļā minētā datuma, bet kuriem līdz minētajam datumam nav pabeigts ietekmes uz vidi novērtējums, <u>kā arī uz projektiem, par kuriem vides ziņojums saskaņā ar 5. pantu nav sagatavots, un uz projektiem, kuri vēl nav publiski izziņoti</u> , attiecināmi pienākumi, kas noteikti 3.–11. pantā Direktīvā 2011/92/ES, kurā grozījumi izdarīti ar šo direktīvu.

Pamatojums

3. pantā noteikts, ka neatkarīgi no sasniegtā procedūras posma uz visām procedūrām, kurās, direktīvas ieviešanas termiņam beidzoties, ietekmes uz vidi novērtējums nav pabeigts, attiecas grozītās direktīvas noteikumi. Šī pārejas noteikuma dēļ daudzos gadījumos procedūras posmi būtu jāatkārto un projektu attīstītājiem un iestādēm rastos būtiskas izmaksas. Šāds noteikums būtu neproporcionāls, jo tas neattiecas uz projektiem, kuru ietekmes uz vidi novērtēšana paredzēta tikai ar grozīto direktīvu, bet gan uz projektiem, kuru ietekmes uz vidi novērtējums bija jāveic jau saskaņā ar iepriekš spēkā esošo direktīvu. Tādēļ 3. pantā minētie pārejas noteikumi būtu jāformulē tā, lai to projektu, kas jau sasnieguši procedūras beigu posmu, ietekmes uz vidi novērtējumu varētu pabeigt saskaņā ar līdz šim spēkā esošo IVN direktīvu.

Briselē, 2013. gada 30. maijā

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “7. vides rīcības programma”

(2013/C 218/08)

REĢIONU KOMITEJA

- uzsver, ka šai jaunajai VRP ir jānodrošina, lai vides jomā pieņemtie lēmumi būtu pietiekami skaidri un paredzami īpaši vietējām un reģionālām pašvaldībām;
- uzsver, ka ir jānovērš daži trūkumi, jāsamazina atšķirības starp dalībvalstīm un jāveicina pilnīga vides tiesību aktu ievērošana visos pārvaldības līmeņos. Tā mērķis ir uzlabot vides un sabiedrības veselību, nodrošināt līdzvērtīgus konkurences apstākļus un tiesisko noteiktību, kā arī novērst tirgus traucējumus. Komitejas atzinumā ir iekļauti daudzi konkrēti pasākumi, kas šajā nolūkā būtu jāiekļauj 7. VRP;
- uzsver, ka, pārskatot vai veidojot jaunus ES vides tiesību aktus, ir vajadzīgs labi ietekmes novērtējumi, un mudina Eiropas Komisiju uzskatāmā un pārbaudāmā veidā ņemt vērā dalībvalstu praktisko pieredzi;
- aicina ES nozaru vides politiku (ES robežvērtības) saskaņot ar ES emisiju politiku (ES pasākumi izcelsmes vietā), izvēloties visaptverošu pieeju, kas dod iespēju koordinēt šos pasākumus, to vērienu un to īstenošanas grafiku;
- atzinīgi vērtē pilsētu ilgtspējības prioritārā mērķa iekļaušanu 7. VRP mērķu vidū un aicina panākt, lai lielākā daļa ES pilsētu izpildītu ilgtspējības kritēriju minimumu. Rādītāji jāizstrādā, cieši sadarbojoties ar vietējām pašvaldībām un vides un statistikas iestādēm;
- aicina programmas prasības pastiprināt vietējā līmenī un tādas iniciatīvas kā Pilsētas mēru pakts attiecināt arī uz citām jomām, kas noteiktas dokumentā “Ceļvedis par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā”, un turpināt pilnveidot Eiropas Zaļās galvaspilsētas balvu.

Ziņotājs

José Macário CORREIA kgs (PT/PPE), Faro mērs

Atsauces dokuments

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par vispārējo Savienības vides rīcības programmu līdz 2020. gadam “Labklājīga dzīve ar pieejamajiem planētas resursiem””

COM(2012) 710 final

I IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ**REĢIONU KOMITEJA**

attīstību šajā īpaši svarīgajā politikas jomā. Uzsver, ka šai jaunajai VRP jānodrošina, lai mērķi vides jomā būtu pietiekami skaidri un paredzami, jo īpaši, vietējām un reģionālajām pašvaldībām ⁽¹⁾.

A. Vispārīga informācija

1. Atgādina, ka līdzšinējās sešas vides rīcības programmas (VRP) ir bijušas ļoti nozīmīgas, jo ar to palīdzību ir izdevies pievērst lielāku uzmanību Eiropas vides politikai un nodrošināt tās saskaņotību, jo tā ir viena no būtiskām Eiropas integrācijas sastāvdaļām, bet ar to palīdzību nav izdevies atrisināt daudzas vides problēmas Eiropā tāpēc, ka nav bijis pietiekamas politiskas gribas, lai īstenotu pasākumus.

2. Sestā vides rīcības programma “Vide 2010: mūsu nākotne, mūsu izvēle”, kuras darbības termiņš beidzās 2012. gada 22. jūlijā, tika izstrādāta 2001. gadā kā vides dimensija ES ilgtspējīgas attīstības politikā, kuras ekonomikas dimensija savukārt ir Lisabonas stratēģija.

3. Tajā tika noteiktas ES prioritātes 2012. gadam, uzsverot četras rīcības jomas: klimata pārmaiņas, daba un bioloģiskā daudzveidība, vide un veselība, dabas resursu ilgtspējīga pārvaldība un atkritumu apsaimniekošana. Tomēr Eiropas Komisija ir ļāvusi atstāt novārtā ilgtspējīgas attīstības stratēģiju.

4. Stratēģiju “Eiropa 2020” šobrīd uzskata par jauno politikas un stratēģijas instrumentu, un vides politika būtu jākoordinē ar stratēģijas pamatiniciatīvu “Resursu ziņā efektīva Eiropa”, neuzskatot to par stratēģijas “Eiropa 2020” apakšprogrammu, bet par neatkarīgu, vispārēju, stratēģisku mērķi, kas saistīts ar ieceri līdz 2050. gadam panākt Eiropas Savienības ilgtspējīgu attīstību.

5. Uzsver, ka būtu pēc iespējas drīzāk jāpieņem 7. VRP, lai nodrošinātu ES vides politikas saskaņotību un virzītu turpmāko

6. Apvienoto Nāciju Organizācijas 2012. gada ilgtspējīgas attīstības konferences (UNCSD) būtisko rezultātu integrēšana vietēja, reģionāla, valsts, Eiropas, starptautiska un globāla līmeņa pasākumos arī ir prioritāte.

B. Sistēmiska pieeja**Ņemot vērā to, ka**

7. joprojām ir mērķi, kas jāsasniedz attiecībā uz gaisu, pilsētvidi, bioloģisko daudzveidību, ekosistēmu darbību un dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, lai gan ir gūti panākumi, jo īpaši ievērojami samazinātas kaitīgās emisijas gaisā un ūdenī, uzlabota un kļuvusi efektīvāka atkritumu apsaimniekošana un samazināties bīstamu ķīmisku produktu daudzums;

8. dalībvalstis un Komisija ne vienmēr ir rīkojušās saskaņā ar programmu, neraugoties uz vides jomas tiesību aktu konsolidāciju pēdējos desmit gados. Turklāt ir jānovērš atsevišķi trūkumi, jāsamazina atšķirības starp dalībvalstīm un jāpanāk pilnīga atbilstība tiesību aktiem vides jomā visos pārvaldības līmeņos attiecībā uz gaisa piesārņojuma kontrolēšanu, ūdens resursu apsaimniekošanu, notekūdeņu attīrīšanu, atkritumu apsaimniekošanu un dabas aizsardzību, lai uzlabotu vidi un sabiedrības veselību, nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus un regulatīvo noteiktību un novēršot tirgus traucējumus;

9. beidzoties 6. VRP darbības termiņam, vairākām vides politikas jomām nav pievērsta pietiekama uzmanība, jo īpaši

⁽¹⁾ CdR 164/2010 fin., Eiropas Parlamenta 2012. gada 20. aprīļa rezolūcija (2011/2194(INI)).

- augsnes aizsardzībai, kas bijusi iekļauta dažādās vides aizsardzības programmās, bet attiecībā uz kuru ES līmenī nav veikti nekādi reāli pasākumi;
- bioloģiskajai daudzveidībai, attiecībā uz ko bija paredzēti 160 pasākumi, bet programmas ietvaros mērķis nebija sasniegts. 2011. gadā ir izstrādāta jauna stratēģija bioloģiskās daudzveidības jomā ar nolūku sasniegt sākotnējo mērķi;

Vajadzīgi šādi pasākumi:

10. jaunajā programmā nepārprotami jānorāda tās vides problēmas, kas skar ES. To vidū jāmin klimata pārmaiņu paātrināšanās, mūsu ekosistēmas stāvokļa pasliktināšanās, slāpekļa aprites cikla kapacitātes pārsniegšana un dabas resursu arvien plašāka pārmērīga izmantošana;

11. jāatspoguļo UNCSD 2012. gada 22. jūnijā pieņemtā Rio+20 deklarācija un tās uzsvars uz iekļaujošu zaļo ekonomiku, kā arī ilgtspējīgas attīstības mērķi laikposmam pēc 2015. gada un RK ieguldījums Rio samitā ⁽²⁾;

12. jāizvirza konkrēti mērķi. RK atzinīgi vērtē 7. vides rīcības programmā izvirzītos mērķus, bet pauž šaubas, vai šie mērķi ir reālistiski un kā tos varēs sasniegt. Ir minēta atsauce uz pastāvošajiem politikas dokumentiem un ceļvežiem, bet šajos dokumentos bieži nav īstenošanas praktisku detaļu, piemēram, laika grafiku un starpposma mērķu. RK uzskata, ka jaunajiem mērķiem jābūt reālistiskiem: nereālistisku mērķu izvirzīšana kaitē ES vides politikas ticamībai. Tāpēc, izvirzot jaunus ES mērķus vides jomā, jābūt skaidram, ka tie ir sasniedzami un ka nepieciešamības gadījumā ir paredzēti arī ES pasākumi attiecīgajās nozarēs. Priekšlikumos jābūt skaidram laika grafikam (ar galveno mērķi, starpposma mērķiem un starpposma novērtējumiem), un šim grafikam jābūt saistītam ar piemērotiem pasākumiem. Tāpēc RK aicina 2020. gadam izvirzīt konkrētus un pēc iespējas izmērāmus mērķus, kā arī vides jomā izstrādāt skaidru, tālejošu redzējumu un noteikt starpposma mērķus laikposmam līdz 2050. gadam, lai nodrošinātu visiem augstu dzīves kvalitātes un labklājības līmeni drošā vidē;

13. ES tiesību aktu pārskatīšanā vai jaunu ES tiesību aktu izstrādē ir svarīgi ņemt vērā dalībvalstu pieredzi. Šajā sakarā ir jāuzlabo ES tiesību aktu izstrādes dažādu posmu koordinācija. ES tiesību aktu izstrādē ir pieci posmi: sagatavošana, lēmumu pieņemšana, transponēšana valstu tiesību aktos, piemērošana, ko

nodrošina (valstu) tiesas, un atsauksmes par pieredzi dalībvalstīs. Pāreja no pirmā posma uz nākošajiem darbojas labi, bet nav skaidrs, kā dalībvalstu un vietējo un reģionālo pašvaldību pieredzi (piektais posms) ņemt vērā jaunu ES tiesību aktu izstrādē (pirmais posms). RK aicina Komisiju jaunu priekšlikumu izstrādē uzskatāmā un pārbaudāmā veidā ņemt vērā šo pieredzi;

14. Eiropas Komisijai pirmām kārtām jāpārskata spēkā esošie tiesību akti un uz šāda pamata jāveic ietekmes novērtējums. Pārskatot pastāvošos tiesību aktus un izstrādājot jaunus priekšlikumus, uzskatāmā un pārbaudāmā veidā jāņem vērā dati no ietekmes novērtējumiem. RK uzsver nepieciešamību sagatavot kvalitatīvus ietekmes novērtējumus, jo tie jau lēmumpieņemšanas procesa sākumā skaidri liecina, ka

— ir ņemta vērā praktiskā pieredze dalībvalstīs;

— ir uzlabota zinātnes un tehnoloģisko zināšanu izmantošana;

— ir panākts, lai mērķi būtu reāli;

— ir nodrošināta nepieciešamā politikas integrācija un pasākumi piesārņojuma novēršanai tā rašanās vietā;

— ir atbilstoši integrēti dažādu politikas jomu un pārvaldības līmeņu dati un ņemtas vērā šo jomu un līmeņu intereses;

— ir ņemta vērā mērķu ģeogrāfiskā ietekme reģionālā un vietējā līmenī;

15. jāmaina veids, kā Komisija publicē savus priekšlikumus. Kad tika īstenota 6. vides rīcības programma, vienlaikus tika publicēti ietekmes novērtējumi, tematiskās stratēģijas un tiesību aktu priekšlikumi. Šo iemeslu dēļ RK ierosina šādu kārtību un grafiku:

— vispirms vajadzētu publiskot ietekmes novērtējumu;

— pēc tam būtu jāizstrādā vispārējās politikas vadlīnijas;

⁽²⁾ CdR 187/2011 fin.

— tikai pēc politikas izstrādes Komisijai vajadzētu iesniegt tiesību aktu priekšlikumus;

16. jānodrošina, lai stratēģija “Eiropa 2020” joprojām attiektos uz atsevišķām prioritārām nozarēm, kas līdz šim bija iekļautas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā, piemēram, taisnīga līdzekļu pārdale pasaulē un paaudžu līdztiesība;

17. jānodrošina, lai 7. VRP mērķi būtu atbilstoši atspoguļoti daudzgadu finanšu shēmā laika posmam pēc 2013. gada un stratēģijā “Eiropa 2020”, paturot prātā to, ka galvenie lēmumi, kas būtiski ietekmēs vidi citās jomās, var tikt pieņemti pirms 7. VRP pieņemšanas. Vides mērķu finansējumam sinerģijā ar LIFE programmu un vides aizsardzības pilnīgai integrācijai jāpiešķir nozīmīga vieta jaunajā daudzgadu finanšu shēmā, kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) reformā, kopējā zivsaimniecības politikā (KZP), kohēzijas politikā un pamatprogrammā “Apvārnis 2020”;

18. jānodrošina atbilstīgs regulējums, lai garantētu pietiekamu finansējumu, jo īpaši inovācijai, pētniecībai un izstrādei, mobilizējot tirgus instrumentus un izmantojot maksājumus par ekosistēmu pakalpojumiem;

skaidri un pienācīgi jāgarantē atbalsts vietējo un reģionālo pašvaldību lomas atzīšanai tiesību aktu īstenošanā, lai nodrošinātu saistību izpildi attiecībā uz rezultātu uzlabošanu vides un cilvēku veselības jomā, ķīmisko vielu politikas jomā un jo īpaši attiecībā uz mērķiem, kas izklāstīti Ceļvedī par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā, Ceļvedī virzībai uz zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un Bioloģiskās daudzveidības stratēģijā līdz 2020. gadam, iekļaujot energoefektivitātes mērķus un rādītājus gada izaugsmes pētījumā un dalībvalstu valsts reformu programmās.

C. 7. VRP prioritātes

19. Uzsver, ka 7. Vides rīcības programmas prioritātes būtu jābalsta uz trim šādām galvenajām asīm:

1. Eiropas dabas kapitāla aizsardzība un atjaunošana;

2. resursu izmantošanas augstas efektivitātes un oglekļa dioksīda emisiju zema līmeņa nodrošināšana;

3. ES iedzīvotāju veselības un labklājības aizsardzība, nodrošinot augstu vides aizsardzības līmeni.

Tādēļ atzinīgi vērtē deviņus mērķus, kas izklāstīti Komisijas priekšlikumā.

20. Attiecībā uz Eiropas dabas kapitāla aizsardzību būtu jāuzlabo to pasākumu īstenošana, kas saistīti ar ES bioloģiskās daudzveidības stratēģiju, mežu aizsardzību un uzlabošanu, sadzīves un rūpniecisko notekūdeņu emisiju novēršanu, mēslošanas līdzekļu izmantošanu un eitrofikāciju izraisīto emisiju gaisā novēršanu. Tāpat pilnībā būtu jāievieš Ūdens pamatdirektīva un Jūras stratēģijas pamatdirektīva.

21. Minēto pasākumu īstenošanā jāveic efektīvākas vides inspekcijas un uzraudzība. RMCEI – Ieteikums, ar ko nosaka obligātos kritērijus vides pārbaudēm dalībvalstīs (2001/331/EK), – ir īpaši nozīmīgs visās dalībvalstīs, lai nodrošinātu strukturētus un konsekventus norādījumus dalībvalstu vides inspektoriem.

22. Jānostiprina spēkā esošais tiesiskais regulējums, lai nodrošinātu ES spēju garantēt vides inspekciju un uzraudzības sistēmu pilnīgu konsekveni, saskaņotību un efektivitāti vietējā un reģionālā līmenī nolūkā panākt ES vides tiesību aktu vienādu piemērošanu un vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem iekšējā tirgū.

23. Jāatbalsta pastiprināti sūdzību izskatīšanas un mediācijas mehānismi valstu, vietējā un reģionālā līmenī.

24. Jāatbalsta informācijas sistēmas izveidošana valstu līmenī informācijas izplatīšanai par ES vides tiesību aktu faktisko īstenošanu.

25. Jānoslēdz Eiropas Komisijas, dalībvalstu un vietējo un reģionālo pašvaldību trīspusējās partnerības īstenošanas nolīgumi (PIA), lai uzlabotu ar vides jomu tieši saistītu tiesību aktu īstenošanu un risinātu specifiskus vai pārrobežu jautājumus attiecībā uz vides problēmu pārvaldību.

26. Jāuzlabo zinātnisko pierādījumu bāze vides politikas vajadzībām, īpaši funkcionālas ekosistēmu izpratnes jomā (enerģijas, ūdens un dažādu vielu aprīte un ar tām saistītais ūdens, augšnes un vietējā klimata ilgtspējīgas funkcijas), tai skaitā tās pieejamība, vienkāršojot, racionalizējot un modernizējot vides datu un informācijas vākšanu, pārvaldību un izplatīšanu, un jāizstrādā instrumenti potenciālā vides apdraudējuma paredzēšanai, novērtēšanai un pārvaldībai un esošā izpratnes trūkuma iespējami ātrākai novēršanai. Tāpat arī šajā jomā būtu jāsniedz konkrēts atbalsts pētniekiem (stipendiju programmu veidā), kā arī, ja iespējams, jāpieaicina viņi kā eksperti vides problēmu risināšanai vietējā un reģionālā līmenī. Turklāt nedrīkst pieļaut birokrātijas sloga palielināšanos, ieviešot papildu uzraudzības un kontroles noteikumus. Tā vietā mērķtiecīgi jācenšas noteikt prioritātes un izmantot sinerģijas ar jau spēkā esošajiem uzraudzības noteikumiem.

27. Attiecībā uz resursu efektīvu izmantošanu un zema līmeņa oglekļa emisijām uzdevums ietver ES klimata un enerģētikas tiesību aktu kopuma, kā arī ES tiesību aktu atkritumu apsaimniekošanas jomā pilnīgu īstenošanu līdz 2020. gadam, nodrošinot, ka tos pienācīgi transponē un īsteno visās dalībvalstīs, izveidojot šim nolūkam grupas, kas nodarbojas ar vides tiesību aktu transponēšanu vietējā un reģionālā līmenī.

28. Vienlaikus jālikvidē iekšējā tirgū pastāvošie šķēršļi, kas kavē otrreizējo pārstrādi un jāsamazina ražošanas un patēriņa kopējā ietekme uz vidi, popularizējot produktus, kam ir neliela ietekme uz vidi, un sniedzot patērētājiem precīzu, uz zinātniskiem datiem balstītu informāciju un norādījumus par attiecīgajiem produktiem.

29. Bez tam uzņēmumu pieaugošā atbildība par vides problēmām, brīvprātīgi veikti vides auditi, ekomarķējumi, kas liecina par produktu nekaitīgumu videi, un ekoloģiskās uzņēmējdarbības paplašināšanās var palīdzēt radīt tādu vides kvalitāti, kas ir atbalstāma.

30. Zaļākas, efektīvākas tehnoloģijas, palielināta produktivitāte un jaunas nodarbinātības iespējas sniegs atbalstu izaugsmei un darba vietu radīšanai.

31. Vietējā un reģionālā līmenī saskaņots un integrēts politikas regulējums, kas nodrošina atbalstu resursu efektīvai izmantošanai un videi nekaitīgiem produktiem palīdzēs MVU, kas

cenšas efektīvāk izmantot resursus, samazināt ražošanas izmaksas un atvieglot piekļuvi jaunajiem tirgiem.

32. Attiecībā uz finansējumu ir svarīgi nodrošināt, lai mērķi vides un klimata jomā gūtu atbilstošu finansiālu atbalstu – tie jāatspoguļo partnerības līgumos un jāpanāk, lai minētajam nolūkam tiktu piešķirti vismaz 20 % ES budžeta 2014.-2020. gadam. Sevišķi svarīgi ir nodrošināt finansējumu ļoti dārgiem, līdz 2020. gadam īstenojamiem vides pasākumiem, piemēram, sliktā stāvoklī esošu ekosistēmu iecerētajai uzlabošanai, šim mērķim izmantojot “zaļās” infrastruktūras tīklus. Šādi pasākumi ES bioloģiskās daudzveidības stratēģijā nosaukti par 7. vides rīcības programmas būtisku elementu.

33. Vienlaikus vismaz par 25 % jācenšas palielināt vides pasākumiem piešķirto ES finansējumu, izmantojot sistēmu ar vidi saistīto izdevumu paziņošanu un uzraudzību, lai, tostarp, nodrošinātu savlaicīgu finansējumu ļoti dārgiem, līdz 2020. gadam īstenojamiem vides pasākumiem sliktā stāvoklī esošu ekosistēmu uzlabošanai.

34. Pakāpeniski jāizbeidz videi kaitējošas subsīdijas un aizvien vairāk jāizmanto uz tirgu orientēti instrumenti, tostarp nodokļi un sodu piemērošana tiem, kas nodara kaitējumu videi.

35. Jāpopularizē un jāpalielina privātā sektora finansējums ar vidi un klimatu saistītiem izdevumiem, jo īpaši veicinot inovatīvu finanšu instrumentu pieejamību.

36. RK aicina ES nozaru vides tiesību aktu politikas nostādnes (ES robežvērtības) saskaņot ar ES emisiju politiku (ES pasākumiem, kuru mērķis ir novērst piesārņojumu tā rašanās vietā), izmantojot visaptverošu pieeju, ar kuras palīdzību minētos pasākumus varētu saskaņot ar tiem mērķiem un īstenošanas grafikiem, kas noteikti uz nozarēm attiecināmajās vides direktīvās. Komiteja aicina Komisiju aprēķināt, cik ilgs laiks nepieciešams atjaunošanas ciklam, kas saistīts ar pasākumiem piesārņojuma samazināšanai tā rašanās vietā, un izvērtēt robežvērtību sasniegšanai noteiktos termiņus, ņemot vērā reālos apstākļus, lai visā Eiropā varētu panākt emisiju būtisku samazināšanos. Tāpēc mērķiem (robežvērtībām) un īstenošanas termiņiem, kas noteikti uz nozarēm attiecināmajās vides direktīvās, jāatbilst tiem mērķiem un īstenošanas grafikiem, kas paredzēti ES pasākumiem piesārņojuma samazināšanai tā rašanās vietā.

37. Attiecībā uz ES iedzīvotāju veselības un labklājības nodrošināšanu ir svarīgi uzsvērt, ka ir jāatjaunina ES politika gaisa kvalitātes jomā un ka tā ir jāsaskaņo ar jaunākajām zinātnes atziņām, nosakot rentablus pasākumus gaisa piesārņojuma novēršanai tā izcelsmes vietā un pastiprinot pasākumus, lai sasniegtu pilnīgu atbilstību ES tiesību aktiem gaisa kvalitātes jomā, jo īpaši attiecībā uz gaisā esošajām cietajām daļiņām.

38. Attiecībā uz trokšņiem steidzami ir jānosaka rentabli pasākumi trokšņa piesārņojuma mazināšanai tā izcelsmes vietā.

39. RK aicina īstenot mērķtiecīgus pasākumus, lai ierobežotu galvenos vides piesārņojuma avotus, īpaši transporta jomu un mobilitāti. Šajā sakarā Septītajā vides rīcības programmā ir norādīts uz Balto grāmatu "Ceļvedis uz Eiropas vienoto transporta telpu – virzība uz konkurētspējīgu un resursefektīvu transporta sistēmu" (COM(2011) 144 final). RK atzinīgi vērtē Baltās grāmatas mērķus, bet, lai tos sasniegtu, aicina izstrādāt Eiropas rīcības plānu, kurā būtu starpposma mērķi, īpaši pasākumi (piemēram, ES pasākumi piesārņojuma samazināšanai tā rašanās vietā) un novērtējumi, kas jāveic saskaņā ar noteiktu grafiku⁽³⁾.

40. Attiecībā uz ūdens resursu apsaimniekošanu būtu jāpasīpina pasākumi Dzeramā ūdens direktīvas īstenošanai, jo īpaši mazajiem piegādātājiem katrā dalībvalstī, un līdzīgi pasākumi būtu veicami attiecībā uz Peldvietu ūdens direktīvu, lai līdz 2020. gadam panāktu atbilstību vairāk nekā 95 % apmērā.

41. Sistemātiski jāveic sociālekonomiskās, ekoloģiskās un teritoriālās ietekmes *ex ante* novērtējumi ES, dalībvalstu un vietējā un reģionālajā līmenī.

42. Atzinīgi vērtē pilsētu ilgtspējas prioritārā mērķa iekļaušanu kā vienu no 7. VRP mērķiem un aicina noteikt obligātos ilgtspējas kritērijus, kas Eiropas Savienībā jāizpilda vairumam pilsētu.

43. Būtu jāpanāk aktīvāka sadarbība attiecībā uz starptautiskajiem nolīgumiem, ar ko atbalsta starptautiskos un reģionālos procesus, kuru mērķis ir pasaules ekonomiku pārveidot par iekļaujošu zaļo ekonomiku, kas veicinātu saimnieciski, sociāli un ekoloģiski ilgtspējīgu nākotni mūsu planētai un pašreizējai un turpmākajām paaudzēm.

44. Vietējā līmenī programmai vajadzētu tālejošākus mērķus, tāpēc tādas iniciatīvas kā Pilsētas mēru pakts ir jāattiecina arī uz citām dokumentā "Ceļvedis par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā" ietvertajām jomām, piemēram, uz bioloģisko daudzveidību un jo īpaši augsnes izmantošanu, kā ieteikts nesenojā RK atzinumā par šo tematu (CDR 1121/2012 fin). Vajadzētu pievērsties arī atkritumu un ūdens resursu apsaimniekošanas un gaisa piesārņojuma jautājumiem, jo tas atvieglo ES vides politikas īstenošanu, piemērojot inovatīvu daudzlīmeņu pārvaldības metodes, kas veicina vietējo un reģionālo pašvaldību proaktīvu iesaistīšanos Kopienas tiesību aktu piemērošanā.

45. Tas attiecas arī uz Eiropas Zaļās galvaspilsētas balvas izveidi, kas varētu būt lielisks līdzeklis to pilsētu izcelšanai, kurām raksturīga priekšzīmīga un inovatīva rīcība ES vides tiesību aktu īstenošanā.

46. Tādēļ 7. VRP pamatā jābūt vides tiesību aktu pamatprincipiem – "piesārņotājs maksā", piesardzības un preventīvu darbību principam, kā arī principam, saskaņā ar kuru piesārņojums novēršams izcelsmes vietā –, lai īstenotu pasākumus, akcijas un mērķus saskaņā ar lietpratīga regulējuma principiem un atbilstoši līdzsvarotai un ilgtspējīgai vides politikai. Līdz šim lielākajai daļai pasākumu ir bijuši nepieciešami korekcijas pasākumi procesa vai ķēdes noslēguma posmā, taču prioritāriem vajadzētu būt pasākumiem, kas pielāgotu vai pat mainītu šos procesus un samazinātu to būtisko ietekmi uz vidi katrā procesa posmā. Lai sistēmiskāk samazinātu cilvēka darbības ietekmi uz vidi, priekšroka jādod novatoriskām iniciatīvām aprites ekonomikā, slēgtam materiālu aprites ciklam un salīdzinošiem novērtējumiem par aprites ciklu, kā arī šajā nolūkā mērķtiecīgi jāizmanto reizumis vēl pilnveidojamā mūsu funkcionālā izpratne par ekosistēmām, enerģiju, ūdens un citu vielu apriti un par šīs aprites labvēlīgo ietekmi uz augsnes un ūdens resursu ilgtspējīgu attīstību, kā arī uz vietējiem klimatiskajiem apstākļiem.

D. Saistība ar vietējo un reģionālo līmeni

47. Eiropas iedzīvotāji aizvien vairāk apzinās, kāda loma viņu dzīvē ir videi. Vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kas ir vietējām kopienām vistuvākajā līmenī, ir izšķiroša nozīme kā starpniecēm, kas rūpējas par apmācību un nodrošina mobilizāciju.

48. Vides tiesību aktu izstrādē un īstenošanā piemēro subsidiaritātes un proporcionālītātes principus saskaņā ar LESD 192. pantu, kurā paredzēta pilnvaru sadale starp ES, dalībvalstīm un valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm jautājumos par vides politiku.

⁽³⁾ Šis ieteikums bija izteikts arī RK atzinumā 101/2011 fin.

49. Ņemot vērā Komisijas noteiktos konkrētos pasākumus, jānosaka mērķi, kas atspoguļos vietējās un reģionālās problēmas.

50. Vietējā līmeņa programma "Agenda 21" spēj būt un tai ir jābūt līdzdalības demokrātijas instrumentam vietējā un reģionālajā līmenī, lai sasniegtu vides politikas mērķus, ar interneta palīdzību izplatītu informāciju par 7. VRP īstenošanu vietējā līmenī un pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem.

51. Būtu jāatzīst daudzlīmeņu pārvaldības princips attiecībā uz vidi. RK uzskata, ka vides problēmas nevar atrisināt vai ES politiku nevar īstenot, darbojoties tikai vienam pārvaldības līmenim. ES vides politiku vairs nevar attīstīt tikai ES līmenī un gaidīt, ka valsts un vietējās iestādes īsteno ES pieņemtos tiesību aktus – šī politika jāattīsta, koordinējot dažādus pārvaldības līmeņus. Ir vajadzīga daudzlīmeņu pieeja, kurā katrs pārvaldības līmenis (Eiropas, valsts, reģionālais un vietējais) uzņemas atbildību, saskaņojot ar pārējām atbildīgajām iestādēm, un apstiprina pasākumus, ko var pieņemt un kas jāpieņem šajā līmenī, izvairoties no kompetenču pārkļāšanās.

52. RK uzskata, ka daudzlīmeņu pārvaldība jāstiprina politikas izstrādes posmā. Lai Eiropā uzlabotu vidi, būs vajadzīgi reālistiski mērķi, un tam savukārt ir vajadzīga koordinācija starp tiesību aktu izstrādi un īstenošanu. Tāpēc ir būtiski politikas izstrādes posmā veltīt uzmanību iespējamai finansiālai, politiskai vai juridiskai ietekmei uz vietējām pašvaldībām un tam, lai ES noteikumi būtu praktiski īstenojami un pamatoti.

53. RK iesaka stiprināt daudzlīmeņu pārvaldību arī īstenošanas posmā. Vides tiesību aktu īstenošana ir ne tikai jautājums par tiesību aktu īstenošanu (transponēšanu valsts tiesību aktos). Tas nozīmē, ka ES vides tiesību akti ir jāpapildina ar Eiropas un valsts īstenošanas plāniem (vadlīnijām, paraugprakses piemēriem un pasākumiem piesārņojuma samazināšanai tā rašanās vietā). Šajā sakarā RK iesaka piemērot daudzlīmeņu pieeju un norāda uz dalībvalstu dažādu pārvaldības līmeņu darba grupām, kurās eksperti no dažādiem pārvaldības līmeņiem strādā kopā, lai izstrādātu nacionālos īstenošanas plānus.

54. Tāpēc izšķiroši svarīgi ir ar 7. VRP atbalstīt vietējo un reģionālo pašvaldību lomu vides tiesību aktu īstenošanā, izmantojot šādus pasākumus:

- a) pastiprināt vietējo un reģionālo pašvaldību līdzdalību visā ES tiesību aktu izstrādes, transponēšanas un vērtēšanas procesā, lai uzlabotu tiesību aktu īstenošanu un palielinātu atbildību;
- b) ieviest mehānismus, lai iesaistītu vietējās un reģionālās pašvaldības un mudinātu tās apmainīties ar labākās prakses piemēriem politikas īstenošanā;
- c) koncentrēties uz palīdzību valstīm un reģioniem ar mazāk attīstītām vietējām vides politikām nevis censties ieviest plašus jaunus ES mēroga pasākumus, kas nonāk pretrunā ar līdzīgām politikām un plāniem valstīs un reģionos ar attīstītākiem vides standartiem un politikām;
- d) izmantot direktīvas, nevis regulas, lai ļautu vietējām un reģionālajām pašvaldībām izstrādāt pašām savus vides risinājumus tāda ES regulējuma ietvaros, par kuru ir panākta skaidra vienošanās;
- e) izstrādāt ES sistēmu vides inspekcijām dalībvalstu līmenī;
- f) pieņemt efektīvu politiku emisiju samazināšanai to rašanās vietā, aprites cikla analīzei, slēgta materiālu aprites cikla izveidei un aprites ekonomikas īstenošanai un palielināt izmaksu atgūšanas iespējas vietējām un reģionālajām pašvaldībām;
- g) stiprināt Eiropas Savienības ilgtspējīgās pilsētas. 7. VRP jāturpina atbalstīt pilsētu inovatīvas iniciatīvas, daloties pieredzē, nosakot un pieņemot virkni rādītāju pilsētu ekoloģisko raksturlielumu novērtēšanai, ņemot vērā saimniecisko, teritoriālo un sociālo ietekmi uz vidi, paplašinot informāciju par finansējuma avotiem un popularizējot pasākumus, kas veicina ilgtspējīgu attīstību. Šie rādītāji jāizstrādā ciešā sadarbībā ar vietējām pašvaldībām;
- h) atbalstīt lauku teritoriju ilgtspējas iniciatīvas;
- i) palielināt ES efektivitāti reģionāla un pasaules mēroga vides problēmu risināšanā, jo īpaši ņemot vērā Rio+20 pieņemtās saistības;

- j) noteikt kritērijus sūdzību izskatīšanai valstu līmenī, tai skaitā strīdu izšķiršanai, izmantojot mediāciju;
- k) ievērot lietpratīga regulējuma principus, kā arī veikt ietekmes novērtējumu uzraudzību un kontroli un novērtēt ietekmi uz konkurētspēju;
- l) integrēt vides mērķus tādās svarīgās budžeta pozīcijās kā lauku attīstība, lauksaimniecība un struktūrfondi;
- m) uzlabot saziņu starp visiem pārvaldības līmeņiem, kā arī saikni starp attīstības politikas visiem posmiem, ieguldījumiem informācijas sistēmās un tīmekļa rīkiem, lai sniegtu iedzīvotājiem un valsts institūcijām pārredzamu informāciju par vidi;
- n) izmantot Reģionu komitejas izveidoto tehnisko forumu sadarbībai vides jautājumos, lai veicinātu dialogu un informācijas apmaiņu un uzlabotu piemērošanu praksē;
- o) izveidot mehānismus, kas vietējām un reģionālajām pašvaldībām dotu iespēju apkopot vides datus, un noteikt pašvaldību, reģionu un dalībvalstu līdzatbildību par minēto datu vākšanu, apstrādi un uzraudzību;
- p) izveidot strukturētas īstenošanas un informācijas sistēmas (SIIF) attiecībā uz visiem ES tiesību aktiem vides jomā, iesaistot vietējās un reģionālās pašvaldības;
- q) rosināt konkrētu vietēju un reģionālu vides izglītības programmu izstrādi, ar kurām varētu stiprināt atbildību pret vidi un izpratni par iedzīvotāju iespējām iesaistīties šo problēmu risināšanā. Programmas vajadzētu īstenot līdzdalības formā, šajā nolūkā kā viens no stimulu veidiem varētu būt dotācijas;
- r) stiprināt iedzīvotāju saikni ar vidi, izmantojot izglītības un apmācības programmas vides jomā, ko realizē pašvaldības un reģioni un kuru mērķauditorija ir dažādās paaudzes, lai palielinātu iedzīvotāju izpratni par vides jautājumiem;
- s) pastiprināt un paplašināt IMPEL tīklu, kura uzdevums ir Eiropas Savienībā nodrošināt vides tiesību aktu ievērošanu. Tīkla vajadzībām ir jānodrošina ilgtermiņa finansējums, lai sekmētu salīdzinošu izvērtēšanu un paraugprakses apmaiņu ar mērķi panākt atbilstību vides tiesību aktiem ES īpaši vietējās un reģionālās pašvaldībās;
- t) veicināt 7. VRP lietderīgo lomu, atbalstot uzņēmumus un vietējās un reģionālās pašvaldības, kas nodrošina strukturētu sistēmu ilgtermiņa plānošanai, jo īpaši liela apjoma ieguldījumiem infrastruktūrā;
- u) izmantot vietējās iestādes un apvienības, lai mobilizētu iedzīvotājus ilgtermiņa stratēģiju un mērķu izstrādāšanai vides jomā, izmantotu Eiropas līdzekļus investīcijām vides infrastruktūrās un ekosistēmu pakalpojumos, pielāgotos klimata pārmaiņām, bioloģiskās daudzveidības zaudējumiem un mazinātu katastrofu risku, un veiktu apmācību par EIA un SEA direktīvu īstenošanu;
- v) pilsētu teritoriālās plānošanas dokumentu izstrādē ņemt vērā pilsētvides ilgtspējīgas pārvaldības metodes, galveno uzmanību pievēršot integrētai vides plānošanai, ilgtspējīgai mobilitātei, elektriskā transporta tīkliem, velosipēdiem un velosipēdu koplietošanai pilsētu centros, dzīves kvalitātei un sabiedrības veselībai.
55. 7. VRP stratēģija daļēji būs atkarīga no īpašiem instrumentiem, kas izraudzīti, lai sasniegtu izvirzītos mērķus, un tos noteiks tikai pēc tam, kad būs veikti ietekmes novērtējumi. Šāda izvēle ietekmēs rentabilitāti un īpašus sociālekonomiskos aspektus, kā arī valsts iestāžu un vietējo un reģionālo pašvaldību lomu Eiropas līmenī pieņemtās politikas un tiesību aktu īstenošanā. Iepriekšējā punktā noteiktie pasākumi nedrīkst palielināt izdevumu slogu vietējām un reģionālajām pašvaldībām. Reģionu komiteja uzskata, ka atbildība par 54. punktā paredzēto pasākumu izmaksām pirmām kārtām būtu jāuzņemas ES vai valstu valdībām. Svarīgi ir nodrošināt ekonomikas ilgtspējīgu attīstību un mūsu ekosistēmu, kas atbalsta izaugsmi un aizsargā iedzīvotāju veselību, pastāvību.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

Eiropas Komisijas priekšlikuma pielikuma 15. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Daudzos gadījumos rīcība šo mērķu sasniegšanai būs nepieciešama galvenokārt valsts, reģionālā vai vietējā līmenī saskaņā ar subsidiaritātes principu. Citos gadījumos būs vajadzīgi papildu pasākumi ES līmenī. Tā kā vides politika ir kopīgās kompetences joma Eiropas Savienībā, viens no šīs programmas mērķiem ir uzņemties kopīgu atbildību par kopīgiem mērķiem un uzdevumiem un nodrošināt godīgas konkurences nosacījumus uzņēmumiem un publiskajam sektoram. Skaidri mērķi un uzdevumi arī palīdz radīt izpratni par virzienu un paredzamu rīcības pamatu politikas veidotājiem un citām ieinteresētajām personām, tostarp reģioniem un pilsētām, uzņēmumiem, sociālajiem partneriem un iedzīvotājiem.	Daudzos gadījumos rīcība šo mērķu sasniegšanai būs nepieciešama galvenokārt <u>Eiropas</u> , valsts, reģionālā vai vietējā līmenī saskaņā ar subsidiaritātes principu. Citos gadījumos būs vajadzīgi papildu pasākumi ES līmenī. Tā kā vides politika ir kopīgās kompetences joma Eiropas Savienībā, viens no šīs programmas mērķiem ir uzņemties kopīgu atbildību par kopīgiem mērķiem un uzdevumiem un nodrošināt godīgas konkurences nosacījumus uzņēmumiem un publiskajam sektoram. Skaidri mērķi un uzdevumi arī palīdz radīt izpratni par virzienu un paredzamu rīcības pamatu politikas veidotājiem un citām ieinteresētajām personām, tostarp reģioniem un pilsētām, uzņēmumiem, sociālajiem partneriem un iedzīvotājiem.

Pamatojums

Vides uzlabošana ir kopīga atbildība visos pārvaldības līmeņos.

2. grozījums

Eiropas Komisijas priekšlikuma pielikuma 43. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Uz ievērojamu daļu ES iedzīvotāju joprojām kaitīgi iedarbojas gaisa piesārņojums, kura apjomi pārsniedz PVO ieteiktos standartus. Rīcība ir jo īpaši vajadzīga teritorijās, kur uz cilvēkiem, jo īpaši jutīgām vai mazāk aizsargātām sabiedrības grupām, un ekosistēmām lielā apjomā iedarbojas kaitīgi piesārņotāji, piemēram, pilsētās vai ēkās.	Uz ievērojamu daļu ES iedzīvotāju joprojām kaitīgi iedarbojas gaisa piesārņojums, kura apjomi pārsniedz PVO ieteiktos standartus. <u>Eiropas un valstu rīcība</u> ir jo īpaši vajadzīga teritorijās, kur uz cilvēkiem, jo īpaši jutīgām vai mazāk aizsargātām sabiedrības grupām, un ekosistēmām lielā apjomā iedarbojas kaitīgi piesārņotāji, piemēram, pilsētās vai ēkās.

Pamatojums

ES un valstu rīcība ir jo īpaši vajadzīga šajā jomā.

3. grozījums

Eiropas Komisijas priekšlikuma pielikuma 58. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Otrkārt, ES piemēros prasības par inspekcijām un pārraudzību plašākam ES vides tiesību aktu kopumam, papildinot tās ar ES līmeņa spējām, ar kurām var atrisināt situācijas, kad ir pamatots iemesls bažām.	Otrkārt, <u>mērķtiecīgi nosakot prioritātes un izmantojot sinerģijas ar spēkā esošajiem uzraudzības noteikumiem</u> , ES piemēros prasības par inspekcijām un pārraudzību plašākam ES vides tiesību aktu kopumam, papildinot tās ar ES līmeņa spējām, ar kurām, <u>atbilstoši piešķirtajai kompetencei</u> , var atrisināt situācijas, kad ir pamatots iemesls bažām.

Pamatojums

Uzraudzības noteikumus attiecinot uz visu ES vides tiesību kopumu, būtu efektīvi jāparūpējas par to, lai novērstu nevajadzīgu birokrātijas sloga palielināšanos, jo ES procedūras jau tā ir ievērojami sarežģītas un laikietilpīgas. Turklāt nav skaidrs, vai ES Komisijai ir paredzētas jaunas pilnvaras. Tāpēc ar 58. punkta formulējumu jānodrošina, lai Komisija rīkotos savas kompetences ietvaros. Nav pretrunu ar RK atzinumu, jo Komiteja ierosina racionalizēt un modernizēt vides datu pārvaldi un apmaiņu.

4. grozījums

Eiropas Komisijas priekšlikuma pielikuma 69. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Joprojām pastāv ievērojamas nepilnības zināšanās, un dažas no tām skar šīs programmas prioritāros mērķus. Tāpēc, lai novērstu šīs nepilnības, ir svarīgi ieguldīt turpmākā izpētē, lai nodrošinātu, ka publiskā sektora iestādēm un uzņēmumiem ir stabils pamats lēmumu pieņemšanai, kas pilnībā atspoguļo patiesos sociālos, ekonomiskos un vides ieguvumus un izmaksas. Acīmredzamas ir četras nepilnības: — ir vajadzīgi padziļināti pētījumi, lai aizpildītu datu un zināšanu "robustus", un atbilstīgi modelēšanas instrumenti, lai labāk izprastu kompleksas problēmas, kas saistītas ar izmaiņām vidē, piemēram, klimata pārmaiņas un katastrofu sekas, sugu izzušanas ietekme uz ekosistēmu pakalpojumiem, vides robežvērtības un ekoloģiski kritiskie punkti. Pieejamā informācija pilnībā nodrošina pamatu piesardzības pasākumiem šajās jomās, un turpmāki pētījumi par planētas resursiem, sistēmiskiem riskiem un mūsu sabiedrības spējam tos ierobežot palīdzēs izstrādāt vispiemērotākos risinājumus. Jāparedz ieguldījumi datu un zināšanu nepilnību likvidēšanā, ekosistēmu pakalpojumu kartēšanā un novērtēšanā, izpratnē par bioloģiskās daudzveidības nozīmi šo pakalpojumu nodrošināšanā un par to, kā tie pielāgojas klimata pārmaiņām, (...)	Joprojām pastāv ievērojamas nepilnības zināšanās, un dažas no tām skar šīs programmas prioritāros mērķus. Tāpēc, lai novērstu šīs nepilnības, ir svarīgi ieguldīt turpmākā izpētē, lai nodrošinātu, ka publiskā sektora iestādēm un uzņēmumiem ir stabils pamats lēmumu pieņemšanai, kas pilnībā atspoguļo patiesos sociālos, ekonomiskos un vides ieguvumus un izmaksas. Acīmredzamas ir četras nepilnības: — ir vajadzīgi padziļināti pētījumi, lai aizpildītu datu un zināšanu "robustus", un atbilstīgi modelēšanas instrumenti, lai labāk izprastu kompleksas problēmas, kas saistītas ar izmaiņām vidē, piemēram, klimata pārmaiņas un katastrofu sekas, sugu izzušanas ietekme uz ekosistēmu pakalpojumiem, vides robežvērtības un ekoloģiski kritiskie punkti. <u>Esošās ļoti specializētās profesionālās zināšanas atsevišķās jomās (piemēram, augsne, ūdens, klimats, gaiss, augi, dzīvnieki) ir pastiprināti vērstas uz to funkcionālo mijiedarbību. Šādas zināšanas ir vajadzīgas, lai panāktu ekosistēmu funkcionālu un ilgtspējīgu pārvaldību. Tas nodrošina, ka pārliecinošāk varēs sasniegt uz ekosistēmu stabilizāciju orientētas vienotas pieejas galveno mērķi un efektīvāk izmantot resursus.</u> Pieejamā informācija pilnībā nodrošina pamatu piesardzības pasākumiem šajās jomās, un turpmāki pētījumi par planētas resursiem, sistēmiskiem riskiem un mūsu sabiedrības spējam tos ierobežot palīdzēs izstrādāt vispiemērotākos risinājumus. Jāparedz ieguldījumi datu un zināšanu nepilnību likvidēšanā, ekosistēmu pakalpojumu kartēšanā un novērtēšanā, izpratnē par bioloģiskās daudzveidības nozīmi šo pakalpojumu nodrošināšanā un par to, kā tie pielāgojas klimata pārmaiņām, (...)

Pamatojums

Katrā ziņā nekavējoties jāuzlabo zināšanas ekosistēmu izpratnes jomā, lai mērķtiecīgi un efektīvi varētu izstrādāt ilgtspējīgas vides politikas pasākumus un vienlaikus nodrošināt pārredzamību, lai saskaņā ar VRP varētu veikt projektu īstenotājiem svarīgo ekosistēmu pakalpojumu identificēšanu un novērtēšanu un kompensēt ekosistēmas pakalpojumu reālos zaudējumus. Tā varētu izvairīties no neefektīvām stratēģijām, kas apgrūtinā, piemēram, projektu īstenotājus. Šāda pieeja atbilst RK viedoklim, kas aicina izvirzīt sasniegumus vides mērķus un papildināt zināšanas.

5. grozījums

Eiropas Komisijas priekšlikuma pielikuma 83. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Lai gan vides aizsardzības apsvērumu integrēšana citās ES politikas jomās un pasākumos kopš 1997. gada ir Līgumā noteikta prasība, vispārējais vides stāvoklis Eiropā liecina, ka līdz šim panāktais progress, lai arī vērā ņemams dažās jomās, nav bijis pietiekams, lai mainītu visas negatīvās tendences. Lai sasniegtu daudzus no šīs programmas prioritārajiem mērķiem, vēl efektīvāk būs jāintegrē vides un klimata apsvērumi citās politikas jomās, kā arī būs vajadzīga saskaņotāka, koordinētāka politikas pieeja, kas sniedz vairākas priekšrocības. Tam vajadzētu palīdzēt nodrošināt, ka grūti kompromisi tiek risināti jau sākumā, nevis īstenošanas posmā, un ka efektīvāk var mazināt nenovēršamu ietekmi. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma direktīva un Ietekmes uz vidi novērtējuma direktīva, pareizi tās piemērojot, ir efektīvi līdzekļi, lai nodrošinātu vides aizsardzības prasību integrēšanu plānos un programmās, kā arī projektos. Vietējām un reģionālām iestādēm, kas parasti ir atbildīgas par lēmumiem par zemes un jūras teritoriju izmantojumu, ir īpaši liela nozīme, novērtējot ietekmi uz vidi un aizsargājot, saglabājot un uzlabojot dabas kapitālu, arī panākot lielāku izturētspēju pret klimata pārmaiņu ietekmi un dabas katastrofām.	Lai gan vides aizsardzības apsvērumu integrēšana citās ES politikas jomās un pasākumos kopš 1997. gada ir Līgumā noteikta prasība, vispārējais vides stāvoklis Eiropā liecina, ka līdz šim panāktais progress, lai arī vērā ņemams dažās jomās, nav bijis pietiekams, lai mainītu visas negatīvās tendences. Lai sasniegtu daudzus no šīs programmas prioritārajiem mērķiem, vēl efektīvāk būs jāintegrē vides un klimata apsvērumi citās politikas jomās, kā arī būs vajadzīga saskaņotāka, koordinētāka politikas pieeja, kas sniedz vairākas priekšrocības. Tam vajadzētu palīdzēt nodrošināt, ka grūti kompromisi tiek risināti jau sākumā, nevis īstenošanas posmā, un ka efektīvāk var mazināt nenovēršamu ietekmi. <u>ES uz izcelsmes avotu balstītas politikas vērienīguma līmenis būtu jāsašķir ar nozaru vides mērķiem un uz izcelsmes avotu balstītu pasākumu īstenošanas grafiku būtu jāsinchronizē ar emisijas mērķiem.</u> Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma direktīva un Ietekmes uz vidi novērtējuma direktīva, pareizi tās piemērojot, ir efektīvi līdzekļi, lai nodrošinātu vides aizsardzības prasību integrēšanu plānos un programmās, kā arī projektos. Vietējām un reģionālām iestādēm, kas parasti ir atbildīgas par lēmumiem par zemes un jūras teritoriju izmantojumu, ir īpaši liela nozīme, novērtējot ietekmi uz vidi un aizsargājot, saglabājot un uzlabojot dabas kapitālu, arī panākot lielāku izturētspēju pret klimata pārmaiņu ietekmi un dabas katastrofām.

Pamatojums

Uz emisiju samazināšanu to rašanās vietā vērstas politikas mērķi un termiņi, līdz kuriem jāsasniedz noteikti līmeņi, ir jāsašķir ar dažādās nozarēs noteiktajiem vides mērķiem.

6. grozījums

Eiropas Komisijas priekšlikuma pielikuma 86. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Lai uzlabotu vides integrāciju un politikas saskaņotību, programma nodrošina, ka līdz 2020. gadam: (a) nozaru politika ES un dalībvalstu līmenī ir izstrādāta un īstenota tā, ka tā atbalsta vajadzīgos vides un klimata mērķus. Lai to panāktu, ir nepieciešams: (a) integrēt vides un klimata nosacījumus un stimulus politikas iniciatīvās, tostarp pārskatīt un reformēt esošo politiku un pieņemt jaunas iniciatīvas ES un dalībvalstu līmenī;	Lai uzlabotu vides integrāciju un politikas saskaņotību, programma nodrošina, ka līdz 2020. gadam: (a) nozaru politika ES un dalībvalstu līmenī ir izstrādāta un īstenota tā, ka tā atbalsta vajadzīgos vides un klimata mērķus. Lai to panāktu, ir nepieciešams: (a) integrēt vides un klimata nosacījumus un stimulus politikas iniciatīvās, tostarp pārskatīt un reformēt esošo politiku un pieņemt jaunas iniciatīvas ES un dalībvalstu līmenī;

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(b) veikt sistemātiskus <i>ex-ante</i> novērtējumus par politikas iniciatīvu ietekmi uz vidi, sabiedrību un ekonomiku ES un dalībvalstu līmenī, lai nodrošinātu to saskaņotību un efektivitāti.	(b) <u>ES uz izcelsmes avotu balstītas politikas mērķus saskaņot ar nozaru vides mērķiem un sinhronizēt uz izcelsmes avotu balstītu pasākumu īstenošanas grafikus un imisijas mērķus;</u> (b) c) veikt sistemātiskus <i>ex-ante</i> novērtējumus par politikas iniciatīvu ietekmi uz vidi, sabiedrību un ekonomiku ES un dalībvalstu līmenī, lai nodrošinātu to saskaņotību un efektivitāti.

Pamatojums

Uz emisiju samazināšanu to rašanās vietā vērstas politikas mērķi un termiņi, līdz kuriem jāsasniedz noteikti līmeņi, ir jāaskaņo ar dažādās nozarēs noteiktajiem vides mērķiem.

7. grozījums

Eiropas Komisijas priekšlikuma pielikuma 89. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
ES iedzīvotāji neatkarīgi no tā, vai viņi ir pilsētu un lauku iedzīvotāji, gūst labumu no dažādām ES rīcībpolitikām un iniciatīvām, kas atbalsta pilsētu teritoriju ilgtspējīgu attīstību. Lai panāktu šādu ietekmi, vajadzīga reāla, efektīva koordinācija starp dažādiem administratīviem līmeņiem un pāri administratīvajām robežām un sistemātiska reģionālo un vietējo iestāžu iesaistīšana pilsētvides kvalitāti ietekmējošu rīcībpolitiku plānošanā, formulēšanā un izstrādē. To nodrošināt palīdzētu uzlaboti koordinācijas mehānismi valsts un reģionālā līmenī, kas ierosināti saskaņā ar vienoto stratēģisko satvaru nākamajā plānošanas periodā, un "pilsētu attīstības platformas" izveide, kas arī piesaistītu vairāk ieinteresēto personu grupu un plašu sabiedrību viņus ietekmējošu lēmumu pieņemšanā. Vietējās un reģionālās iestādes gūs labumu arī no turpmākas rīku izstrādes, ar ko racionalizē vides datu vākšanu un pārvaldību un veicina informācijas un labākās prakses apmaiņu, kā arī no pūlīņiem uzlabot vides tiesību aktu īstenošanu Savienības, valstu un vietējā līmenī. Tas ir saskaņā ar "Rio +20" augstākā līmeņa sanāksmē izteikto apņemšanos veicināt integrētu pieeju ilgtspējīgu pilsētu un apdzīvotu vietu plānošanā, būvēšanā un pārvaldē. Integrēta pieeja pilsētu teritoriju plānošanā, kurā ir pilnībā ņemti vērā ilgtermiņa vides apsvērumi un ekonomiskās un sociālās problēmas, ir ļoti svarīga, lai nodrošinātu, ka pilsētas ir ilgtspējīga, efektīva un veselīga vieta dzīvošanai un darbam.	ES iedzīvotāji neatkarīgi no tā, vai viņi ir pilsētu un lauku iedzīvotāji, gūst labumu no dažādām ES rīcībpolitikām un iniciatīvām, kas atbalsta pilsētu teritoriju ilgtspējīgu attīstību. Lai panāktu šādu ietekmi, vajadzīga reāla, efektīva koordinācija starp dažādiem administratīviem līmeņiem un pāri administratīvajām robežām un sistemātiska reģionālo un vietējo iestāžu iesaistīšana pilsētvides kvalitāti ietekmējošu rīcībpolitiku plānošanā, formulēšanā un izstrādē. To nodrošināt palīdzētu uzlaboti koordinācijas mehānismi valsts un reģionālā līmenī, kas ierosināti saskaņā ar vienoto stratēģisko satvaru nākamajā plānošanas periodā, un "pilsētu attīstības platformas" izveide, kas arī piesaistītu vairāk ieinteresēto personu grupu un plašu sabiedrību viņus ietekmējošu lēmumu pieņemšanā. Vietējās un reģionālās iestādes <u>gūs varētu gūt</u> labumu arī no turpmākas rīku izstrādes, ar ko racionalizē vides datu vākšanu un pārvaldību un veicina informācijas un labākās prakses apmaiņu, kā arī no pūlīņiem uzlabot vides tiesību aktu īstenošanu Savienības, valstu un vietējā līmenī. Tas ir saskaņā ar "Rio +20" augstākā līmeņa sanāksmē izteikto apņemšanos veicināt integrētu pieeju ilgtspējīgu pilsētu un apdzīvotu vietu plānošanā, būvēšanā un pārvaldē. Integrēta pieeja pilsētu teritoriju plānošanā, kurā ir pilnībā ņemti vērā ilgtermiņa vides apsvērumi un ekonomiskās, un sociālās <u>un teritoriālās</u> problēmas, ir ļoti svarīga, lai nodrošinātu, ka pilsētas ir ilgtspējīga, efektīva un veselīga vieta dzīvošanai un darbam.

Pamatojums

Līdzās sociālajiem un ekonomiskajiem aspektiem svarīga nozīme ir arī teritoriālajām problēmām.

8. grozījums

Eiropas Komisijas priekšlikuma pielikuma 90. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
ES jāturpina veicināt un vajadzības gadījumā paplašināt esošās iniciatīvas, kas atbalsta inovācijas un labāko praksi pilsētās, tīklu izveidi un informācijas apmaiņu starp tām, un mudināt pilsētas parādīt savu vadošo lomu ilgtspējīgā pilsētu attīstībā. ES iestādēm un dalībvalstīm vajadzētu atvieglot un veicināt ES finansējuma izmantošanu, kas pieejams saskaņā ar kohēzijas politiku un citiem fondiem, lai atbalstītu pilsētu centienus sekmēt pilsētu ilgtspējīgu attīstību, palielināt informētību un mudināt vietējos dalībniekus iesaistīties. Pilsētām paredzētu ilgtspējības kritēriju kopuma izstrāde un vienošanās par tiem sniegtu kopēju atsaucē bāzi šādām iniciatīvām un sekmētu saskaņotu un integrētu pieeju pilsētu ilgtspējīgai attīstībai.	ES jāturpina veicināt un vajadzības gadījumā paplašināt esošās iniciatīvas, kas atbalsta inovācijas un labāko praksi pilsētās, tīklu izveidi un informācijas apmaiņu starp tām, un mudināt pilsētas parādīt savu vadošo lomu ilgtspējīgā pilsētu attīstībā. ES iestādēm un dalībvalstīm vajadzētu atvieglot un veicināt ES finansējuma izmantošanu, kas pieejams saskaņā ar kohēzijas politiku un citiem fondiem, lai atbalstītu pilsētu centienus sekmēt pilsētu ilgtspējīgu attīstību, palielināt informētību un mudināt vietējos dalībniekus iesaistīties. <u>Vienlaikus ievērojot subsidiaritātes principus, pilsētām paredzētu ilgtspējības kritēriju rādītāju kopuma izstrāde un vienošanās par tiem varētu sniegtu kopēju atsaucē bāzi šādām iniciatīvām un sekmētu saskaņotu un integrētu pieeju pilsētu ilgtspējīgai attīstībai. Ilgtspējības rādītāji tiks izstrādāti ciešā sadarbībā ar vietējām pašvaldībām un iestādēm, kas atbildīgas par vides jautājumiem un statistiku, tādā veidā, lai nodrošinātu harmonizāciju un salīdzināmību, kas vajadzīga pastāvošo tendenču novērtēšanai.</u>

Pamatojums

Attiecībā uz vides rādītājiem ir būtiski precīzi saskaņot bāzes datus un statistikas darbu, lai varētu veikt ticamus salīdzinājumus. Šajā procesā ir jāiesaista vietējās pašvaldības, kā arī ar Eiropas Vides aģentūra un Eurostat.

9. grozījums

Eiropas Komisijas priekšlikuma pielikuma 91. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Lai uzlabotu ilgtspējību ES pilsētās, programma nodrošina, ka līdz 2020. gadam: (a) lielākā daļa ES pilsētu īsteno ilgtspējīgas pilsētas plānošanas un projektēšanas politiku. Lai to panāktu, ir nepieciešams: (a) noteikt un apstiprināt kritēriju kopumu, lai novērtētu pilsētu veikumu vides jomā, ņemot vērā ekonomisko un sociālo ietekmi; (b) nodrošināt, ka pilsētām ir informācija par finansējumu pilsētu ilgtspējīguma uzlabošanas pasākumiem un piekļuve šim finansējumam.	Lai uzlabotu ilgtspējību ES pilsētās, programma nodrošina, ka līdz 2020. gadam: (a) lielākā daļa ES pilsētu īsteno ilgtspējīgas pilsētas plānošanas un projektēšanas politiku. Lai to panāktu, ir nepieciešams: (a) <u>ja vispārējie pilsētu telpiskās plānošanas plāni būtu jāsapatavo agrāk, kamēr vēl nav pieejami noteikti un apstiprināti kritēriju rādītāju kopumu, lai novērtētu pilsētu veikumu vides jomā, uz laiku dot valstu valdībām iespēju novērtēt vides aizsardzības prasības, ņemot vērā ekonomisko un sociālo ietekmi un vēsturiskās un ģeogrāfiskās īpatnības, izmantojot pilsētvides speciālistu (piemēram, pilsētu plānotāju un arhitektu) pieredzi. Ilgtspējības rādītāji tiks izstrādāti ciešā sadarbībā ar vietējām pašvaldībām un iestādēm, kas atbildīgas par vides jautājumiem un statistiku, lai nodrošinātu tendenču novērtēšanai nepieciešamo harmonizāciju un salīdzināmību;</u> (b) nodrošināt, ka pilsētām ir informācija par finansējumu pilsētu ilgtspējīguma uzlabošanas pasākumiem un piekļuve šim finansējumam.

Pamatojums

Attiecībā uz vides rādītājiem ir būtiski precīzi saskaņot pamata datus un statistikas darbu, kā arī praktiskos eksperimentus, lai varētu veikt ticamus salīdzinājumus. Šajā darbā būtu jāiesaista vietējās pašvaldības, kā arī ar Eiropas Vides aģentūra un Eurostat. Problēmas rada tas, ka daudzām pilsētām jau pēc gada vai diviem jāpārskata vispārējie teritoriālie plāni, lai arī – saprotamu iemeslu dēļ – rādītāji, kas paredzēti, lai izvērtētu pilsētu veikumu vides jomā, vēl nav izstrādāti. Nebūtu vēlams turēties pie veciem plāniem un pagarināt to darbības termiņus. Mūsu ierosinājums: valstu valdībām uz laiku piedāvāt iespēju novērtēt vides aizsardzības prasības, lai netiktu kavēta harmoniska un ilgtspējīga teritoriālā attīstība.

10. grozījums

Eiropas Komisijas priekšlikuma pielikuma 100. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Lai uzlabotu ilgtspējību ES pilsētās, programma nodrošina, ka līdz 2020. gadam:	Lai uzlabotu ilgtspējību ES pilsētās, programma nodrošina, ka līdz 2020. gadam:
(...)	(...)
Lai to panāktu, ir nepieciešams:	Lai to panāktu, ir nepieciešams:
(a) strādāt pie ilgtspējīgas attīstības mērķu pieņemšanas, kas: a) aptver prioritārās jomas, proti, iekļaujošu ekoloģisku ekonomiku un plašākus ilgtspējīgas attīstības mērķus, piemēram, enerģija, ūdens, pārtikas nodrošinājums, okeāni un ilgtspējīgs patēriņš un ražošana, kā arī tādus starpnozaru jautājumus kā taisnīgums, sociālā iekļautība, pienācīgas kvalitātes nodarbinātība, tiesiskums un laba pārvaldība; b) ir vispārēji piemērojami un aptver visas trīs ilgtspējīgas attīstības jomas; c) ir novērtēti un papildināti ar mērķvērtībām un rādītājiem un d) ir saskaņoti ar attīstības sistēmu laikposmā pēc 2015. gada un integrēti tajā, un atbalsta pasākumus klimata jomā;	(a) strādāt pie ilgtspējīgas attīstības mērķu pieņemšanas, kas: a) aptver prioritārās jomas, proti, iekļaujošu ekoloģisku ekonomiku un plašākus ilgtspējīgas attīstības mērķus, piemēram, enerģija, ūdens, pārtikas nodrošinājums, okeāni un ilgtspējīgs patēriņš un ražošana, kā arī tādus starpnozaru jautājumus kā taisnīgums, sociālā iekļautība, pienācīgas kvalitātes nodarbinātība, tiesiskums un laba pārvaldība; b) ir vispārēji piemērojami un aptver visas trīs ilgtspējīgas attīstības jomas; c) ir novērtēti un papildināti ar mērķvērtībām un rādītājiem un d) ir saskaņoti ar attīstības sistēmu laikposmā pēc 2015. gada un integrēti tajā, un atbalsta pasākumus klimata jomā;
(b) strādāt pie efektīvākas ANO struktūras izveides ilgtspējīgas attīstības jomā, stiprinot UNEP saskaņā ar "Rio +20" konferences secinājumiem, vienlaikus cenšoties panākt UNEP statusa paaugstināšanu līdz ANO aģentūras līmenim un atbalstot šobrīd veiktos pasākumus, ar ko uzlabo sinerģiju starp daudzpusējiem vides nolikumiem;	(b) strādāt pie efektīvākas ANO struktūras izveides ilgtspējīgas attīstības jomā, stiprinot UNEP saskaņā ar "Rio +20" konferences secinājumiem, vienlaikus cenšoties panākt UNEP statusa paaugstināšanu līdz ANO aģentūras līmenim un atbalstot šobrīd veiktos pasākumus, ar ko uzlabo sinerģiju starp daudzpusējiem vides nolikumiem;
(c) stiprināt dažādu finansējuma avotu ietekmi, ieskaitot nodokļus un vietējo resursu mobilizāciju, privātos ieguldījumus, jaunus un novatoriskus avotus, un radīt iespējas izmantot attīstībai paredzēto atbalstu, lai mobilizētu šos citus finansēšanas avotus kā daļu no ilgtspējīgas attīstības finansēšanas stratēģijas, kas tika noteikta Riodežaneiro, kā arī ES politikas jomās, tostarp starptautiskās saistības klimata un bioloģiskās daudzveidības finansēšanai;	(c) nodrošināt papildu finansējumu īpaši dārgiem, līdz 2020. gadam īstenojamiem vides pasākumiem, sevišķi tādiem, ar kuriem var uzlabot sliktā stāvoklī esošas ekosistēmas, šim mērķim izmantojot "zaļo" infrastruktūru, kā arī stiprināt dažādu finansējuma avotu ietekmi, ieskaitot nodokļus un vietējo resursu mobilizāciju, privātos ieguldījumus, jaunus un novatoriskus avotus, un radīt iespējas izmantot attīstībai paredzēto atbalstu, lai mobilizētu šos citus finansēšanas avotus kā daļu no ilgtspējīgas attīstības finansēšanas stratēģijas, kas tika noteikta Riodežaneiro, kā arī ES politikas jomās, tostarp starptautiskās saistības klimata un bioloģiskās daudzveidības finansēšanai;
(...)	(...)

Pamatojums

Norāde uz ES finansējuma piešķiršanu dārgiem, līdz 2020. gadam īstenojamiem vides pasākumiem, piemēram, sadalītu ekosistēmu vienotības atjaunošanai ar zaļās infrastruktūras (tostarp zaļo tiltu) palīdzību, ir vajadzīga, lai mērķus varētu izpildīt noteiktajos termiņos. Dalībvalstu pieredze liecina, ka šāda mērķa izpildei nav finansiālā pamata. Komiteja norāda, ka sasniedzami mērķi ir īpaši svarīgi, lai panāktu ES politikas ticamību, un uzsver pienācīga finansējuma nepieciešamību, lai izvirzītos mērķus varētu sasniegt.

Briselē, 2013. gada 30. maijā

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) piedāvā tiešu bezmaksas piekļuvi Eiropas Savienības tiesību aktiem. Šajā vietnē iespējams iepazīties ar *Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi*, un tajā ir iekļauti arī līgumi, tiesību akti, tiesu prakse un sagatavošanā esošie tiesību akti.

Lai uzzinātu vairāk par Eiropas Savienību, skatīt: <http://europa.eu>

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV